

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
CFMAGL. 1.6.264/a

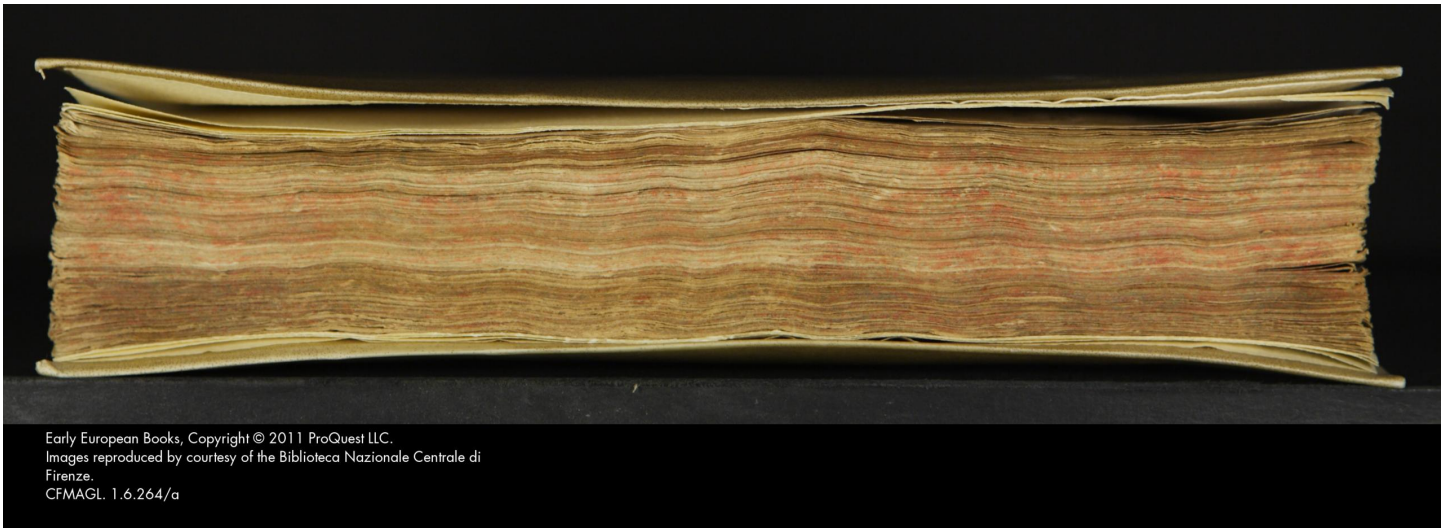

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
CFMAGL. 1.6.264/a

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
CFMAGL. 1.6.264/a

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
CFMAGL. 1.6.264/a

JOHANNIS-HENRICI ALSTEDII
CONSILIARIVS
ACADEMICVS:

Idest,
METHODVS FORMANDO-
RVM STVDIORVM,

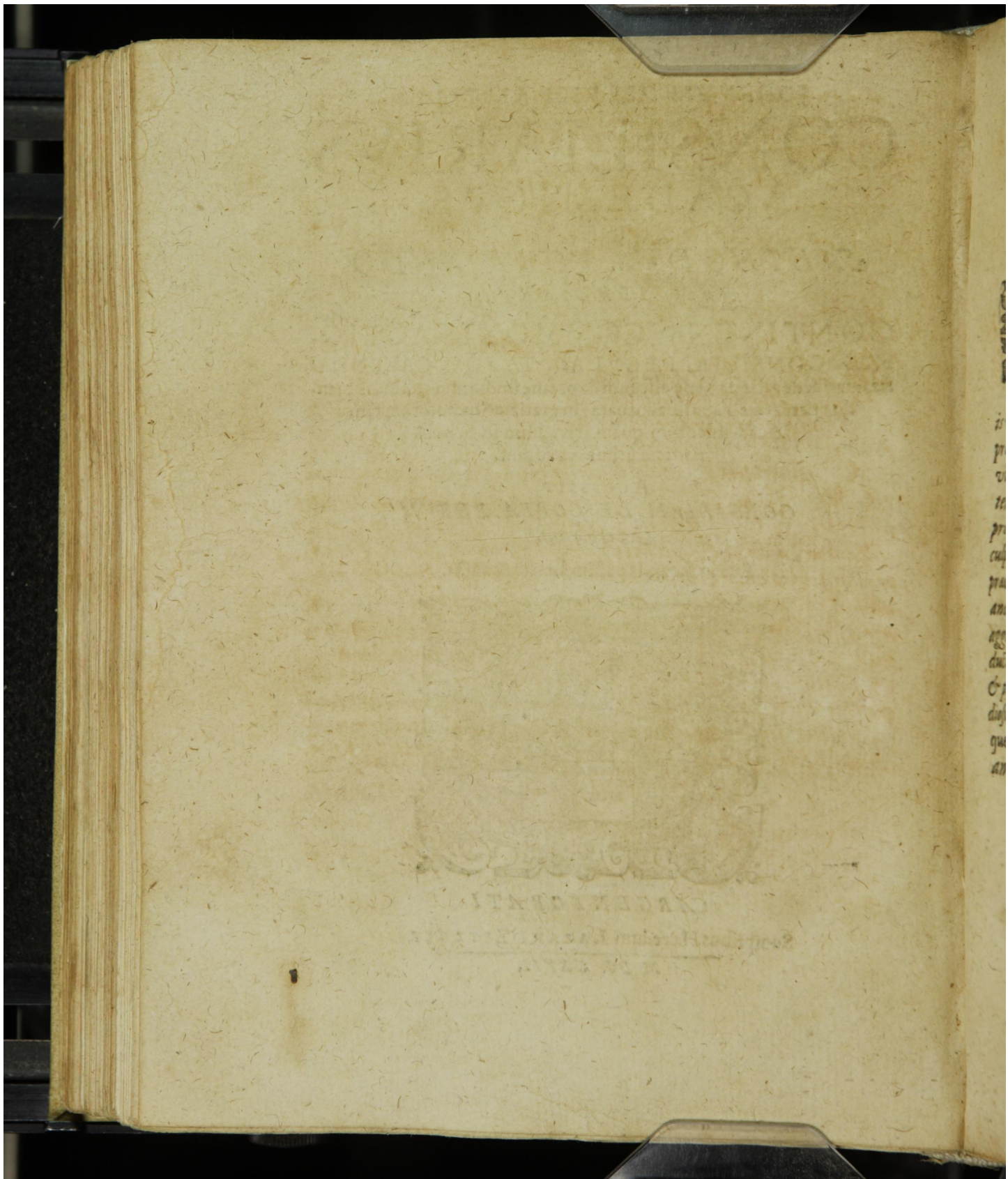
CONTINENS COMMONEFACTIO-
NES, CONSILIA, REGVLAS, TYPOS, CALEND-
aria, diaria, de ratione benè discendi & ordine studiorum rectè instituen-
dò: perpetuis Tabulis adornata: in gratiam Studioforum tam
Academicorum quàm trivialium in Scholis
particularibus, vt vocant.

ACCESSIT
CONSILIVM DE COPIA RERVM
& verborum.

Editio secunda passim limata & aucta.

ARGENTORATI
Sumptibus Hæredum LAZARI ZETZNERI,
M DC, XXVII.

PRÆFATIO

Ad

LECTOREM BENEVOLVM.

Aria sunt, lector benevole, rectè sapiendi & agendi impedimenta. Quæ quidem omnia possunt revocari ad hæc duo summa capita: ignorare nempe viam, vel de viâ nimis diu consultare. Qui viam, id est, modum & rationem rectè sapiendi & agendi, non habet cognitam, is vel nunquam perveniet ad metam, vel per varios anfractus & precipitia agrè & tandem aliquando ad eam perveniet. Qui verò viam habet quidem cognitam, sed de illâ nimis diu consultat, ille, dum tempus ducit, subducit, & proinde quia viam bene munitam, sibi que probè notam, non ingreditur, vel saltem serò ingreditur, magis est culpandus, quàm ille, qui licet viam ignoret, tamen grassatur ad præclaram sapientia & prudentia metam, etiam per ambages & mandros. Primum illud impedimentum ego in hoc libello tollere sum aggressus: ubi formare institui rationem studiorum, in medium adductis variis variorum consiliis, qua ad incudem Logicam revocavi, & perpetuis tabellis adornavi. Alterum impedimentum tollent studiosi pietatis & humanitatis, si Consiliarium nostrum audiant, eiusque ductum sequantur. Quod quidem cum fructu faciant, ipsis ex animo precor.

A 2

AV-

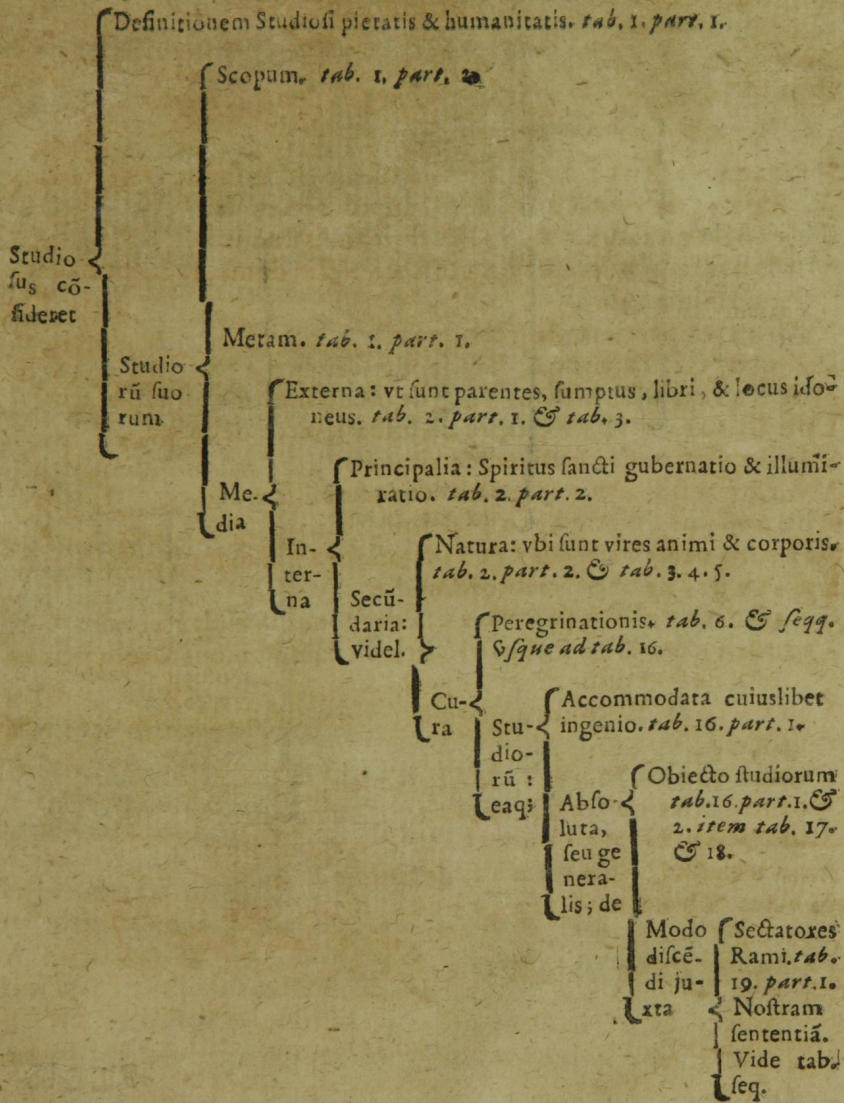
Qui

*De hac materiâ scripserunt, vel huic opusculo
p̄s̄ē & im̄p̄s̄ādor̄ contulerunt.*

- HENRICUS BULLINGERUS, de institutione studiorum.
 ANDREAS HYPERIUS, de S. Scripturæ lectione.
 BENEDICTUS ARETIUS, de formandis studiis.
 BARTHOLOMÆUS KECKERMANNUS, de methodo formandorum studiorum.
 RIVIUS, de puerorum institutione.
 DAVID CHYTRÆUS, de ratione discendi.
 HULDRIcus ZVINGLIUS, de modo informandi adolescentes.
 LUCAS OESIANDER, de studiis priuatis rectè inchoandis.
 SADOLETUS, de liberis rectè educandis.
 MATTHÆUS DRESSERUS, de ordine discendi.
 LUDOVICUS VIVES, de disciplinis lib. 20.
 STEPHANUS PRÆTORIUS, de ratione formandorum studiorum.
 ERASMUS, de liberis rectè educandis.
 THEODORUS BIBLIANDER, de ratione discendi Hebraica.
 STEPHANUS ZEGEDINUS, in locis communibus theologicis de ratione studiorum.
 STURMIUS, de scholis aperiendis; & in epistolis classicis & academicis.
 FRANCISCUS JUNIUS, de Academicis.
 COELIUS SECUNDUS, de perfecto Grammatico.
 SALOMON NEUGEBAVVER, de peregrinatione.
 FRANCISCUS BONNÆUS, de ratione discendi.
 CHRISTOPHORUS HELVICUS, in Didacticâ.

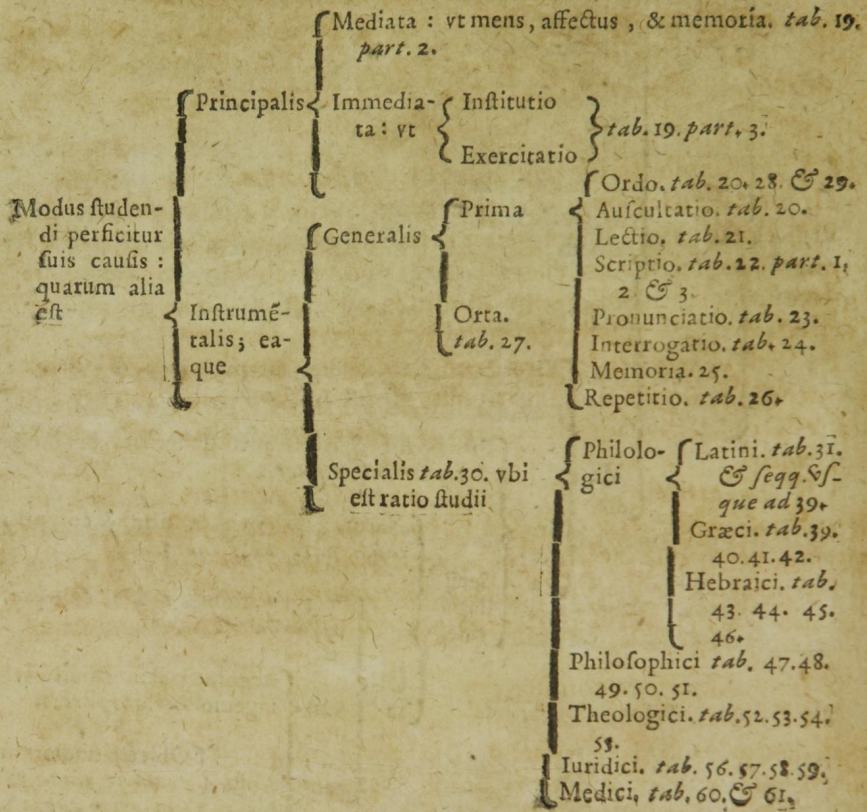
*Hij addi possent: Plurimichus de liberis educandis.
D. Basilius de liberalibus Studiis, et alij*

Studo

Modus

SCIAGRAPHIA HUIUS LIBRI.

REGULÆ

GVBERNANTES DISCIPULI

I. Principiū constituendum est *de fine studiorum.*

II. *Finis studiorum generalis* esto pia eruditio, & erudita pietas.

III. Præter hunc finem generalem quilibet sibi deligat *specialem* ut, theologus facultatem docendi in ecclesiâ, vel scholâ. In hoc scopo, secundum Socratis præceptum studiosos oportet *καίροντας καὶ σπουδαίοντες ἀσκήσαι.*

IV. Fine cognito, & vitæ genere delecto proxima cura sit *de præceptore & discipulo.* Univerſa enim studiorum ratio distributa est in duas classes: quarum prior est *διδασκάλος*, præceptoris; altera τοῦ μαθητῆς, discipuli.

V. Præceptor eligatur qui non sit *πληκτικός*, plagosus; *ἀνυδάκης*, sibi placens; *ἀνημέρος*, remissus: sed sit *ἐπισήμων*, peritus; *διδάκτικος*, qui apposite, intelligenter, & perspicue doceat; *φιλόπονος*, laboriosus; *ἀγαπητικός* τῶν σχολαστικῶν διατριβῶν, amans exercitiorum scholasticorum; denique *ἐμπειρὸς τῆς φύσεως τῆ μαθητοῦ*, ut possit judicare de discipulorum ingeniis.

VI. In discipulo considerentur conditiones & officium.

VII. *Discipuli boni conditiones & virtutes* sunt 1. *ἐνφύια*, quæ Platoni dicitur *δριμύτης*, Galeno *ἄξια φύσις*, i. e. naturale acumen. 2. *φιλομάθεια*, i. e. studium & ardor discendi. 3. *φιλοπονία*, i. e. tolerantia molestiarum, quæ discendo sunt exantlandæ. 4. *φιλαλήθεια*, i. e. amor veritatis. Galenus appellat *σπουδὴν ἀληθείας*. 5. *φιληκούσα*, h. e. ut libenter & amanter audiat. 6. *ἄξινοια*, h. e. facilitas percipiendi dicta. 7. *μνήμη*, h. e. memoria, constans videlicet. 8. *ἀγάπη τοῦ διδασκάλου*, i. est. amor magistri. 9. *φιλία τῶν ἐπαίρων*, ut sit *φιλέταιρος*, i. e. commilitonum studiosus & amator.

VIII. *Officium boni discipuli* apud Platonem est 1. *ἀκούειν*, audire. 2. *ἐπαναλαμβάνειν*, reperere audita. 3. *παραλαμβάνειν τὸ βιβλίον*, accepto libro

libro locum explicatum inspicere. 4. ἐξ ἑωθινοῦ καθίξεν, à primo diluculo studii insudare. 5. ἐξεπισκεῖσθαι, discere. 6. μελετᾶν, meditari. 7. πρὸς ἄλλους λέγειν, coram aliis dicere.

Sed de his, & similibus, instituamus longiorem commentationem.

TABULA PRIMA.

Studiosus bonarum literarum consideret

Definitio-
nem Stud-
diofi

Negatiuam :
Studiosus nō
est, qui

Sine certo ordine vagatur.
Volatice est ingenio, & quotidie magnum pagi-
narum numerum perlegit.
Desultoriā leuitate fertur, perque multos autho-
res grassatur.
Omnes lectiones audit sine iudicio.
Omnia dicta excipit, &, vt vulgo dicitur, *Quid*
pro Quo arripit.
Prolixas rhapsodias congeruat.

Præligit & præconci-
pit finem } ^{possibi-}lem } ad quem stu-
 } ^{vrilem} } dia dirigat

Affirmati-
uam : Stud-
diofus est

Prudens,
qui

Eligit media, quæ
ad illum finem af-
sequendum sunt ne-
cessaria. Ea verò
debent esse } Pauca.
 } Licita.
 } Ordine disposi-
 } ta.
 } Scopo accōmo-
 } data.

Diligens, qui in mediis illis parandis & tuendis
præstat animi intentionem, curam, vigilan-
tiam, assiduitatem, laborem. Media enim oportet
in vsū atque exercitationem deducere.

Studiorū
tria requi-
sita, quæ
in studiis
sunt spe-
ctanda: vt
sunt

Scopus. De quo vide tabellam sequentem.

Meta temporis,
quæ fit

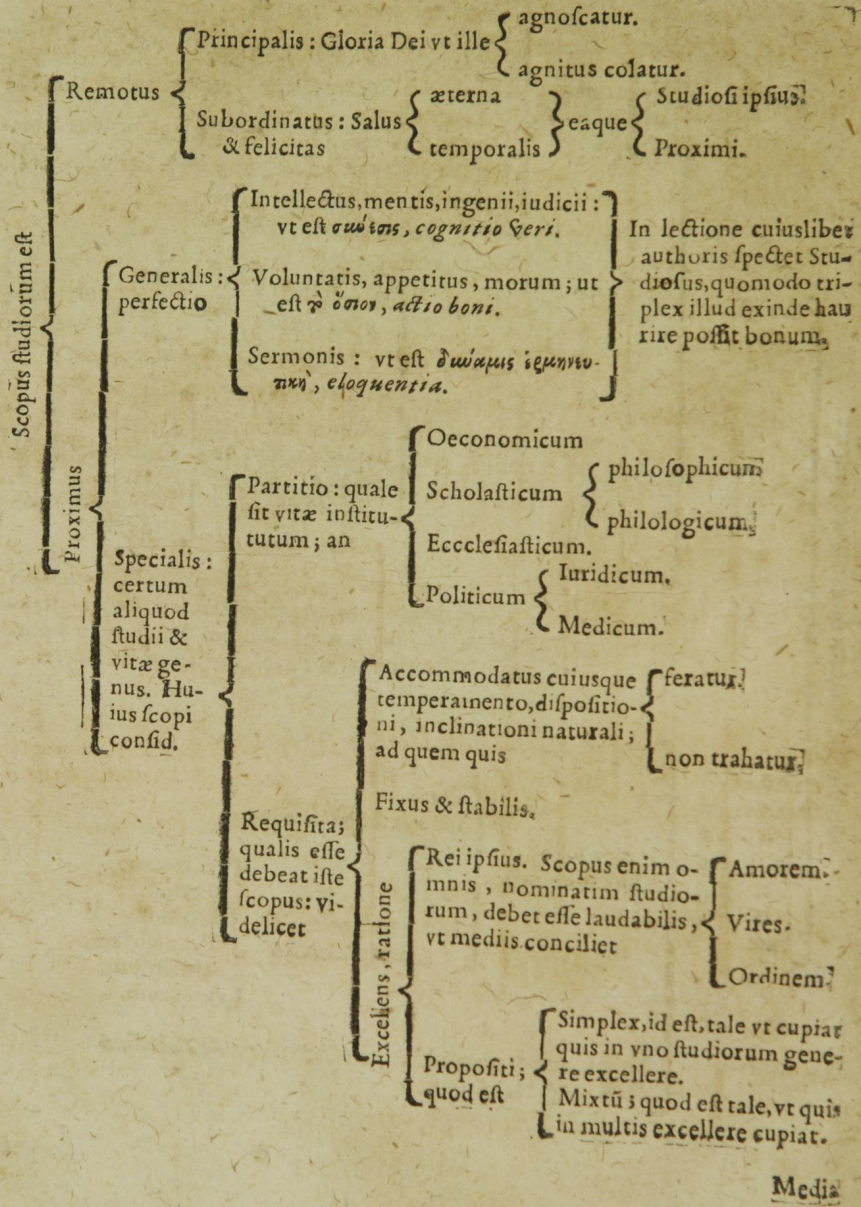
Certa.
Iusta & scopo adæquata.

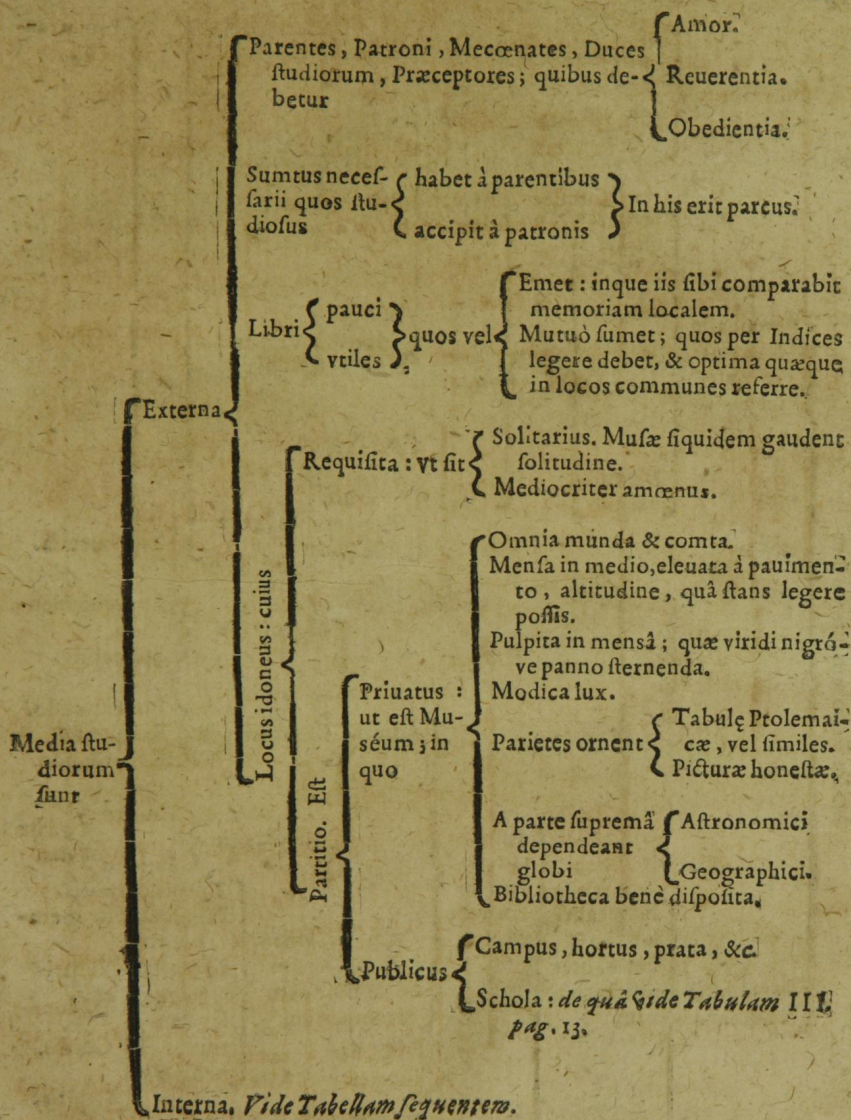
Distincta conuenien-
tibus interuallis

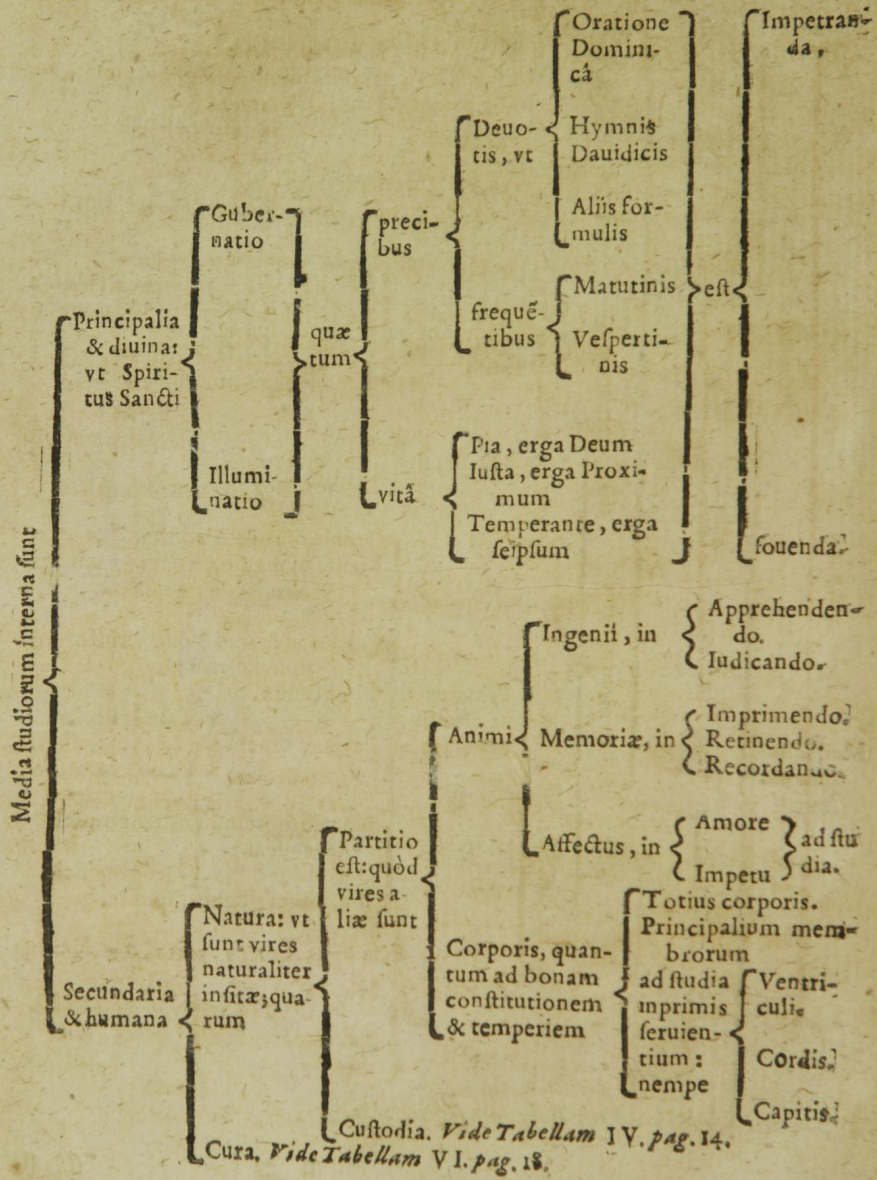
Horarum
Dierum.
Mensium.
Trimestrium,
Semestrium,
Annorum.

Media, per metam ad scopum ducentia vide Tabellam
II, pag. II,

Scopus

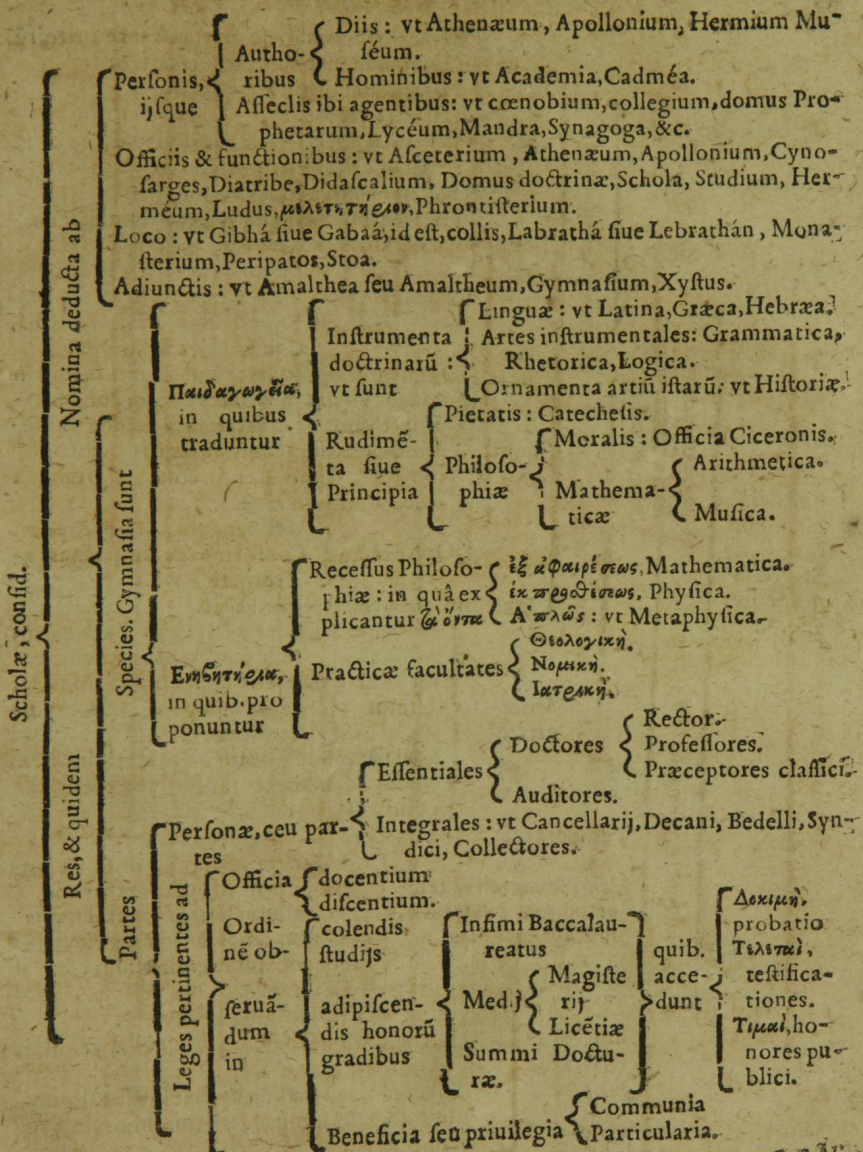

Scholæ, confid.

Scholæ

TABULA TERTIA.

TABVLA QUARTA.

<p>Custodia est modus tuendi vires & sanitatem : idq; in</p> <p>Specie memoratæ, vide tabulam 5. pag. 16.</p>	<p>Genere corporis ; & fit</p> <p>Munditie ; quæ fit</p>	<p>Purgatione corporis per</p>	Bal- neū ; ubi	<p>Sumatur non nihil de theria cā ante introitū. Caput madefiat cum lixiuo calido. Pedes ponantur in aquā calidā. Corpus fricetur. In exitu corpus tepidā perfundatur, ad claudendos poros corporis. Post balneum non statim bibatur. Capitis. Fit autem ea vino, camomillā : duabus horis ante cibum.</p>
			Lotio- nem	<p>Fricentur sale & aceto Laventur bis in septimanā, ante somnum; arthemisiā, menthā, camomillā.</p>
			Pedum: qui	<p>Qui fit, si recipias diversum potum eodem in vase, ut vinum album & rubrum, novum item & verus ad satietatem : deinde immediatè post prandium antequam cibus descendat, si imponas summum digitum ad os, & vomitum vrgeas.</p>
			Vomi- tum	<p>Abstinendum à cibo & potu. Confortandus stomachus aromatis.</p>
			Quo exacto	<p>Secessum : ubi valde prodest aloë.</p>
			Amce- nitate	<p>Aëris; qui rectifica- tur & al- teratur</p> <p>Suffitu è sale, albo thure, granis iuniperi, clausis fenestris Linteis suspensis in Muséo, quæ colligent humores o- lentiores</p>
			Loci seu Muséi ; quod	<p>Sit ligneum, Meridionales. Habeat fenestras Septentriona- les.</p>
			Temperantiā & Diætā. <i>Vide tabulam sequentem.</i>	
			Motu & exercitiis tem- pestivis & moderatis, iuxta has regulas	<p>1. Morus ante prandium fit violentus, sed non ad defatigationem 2. Post cibum motus fit moderatus 3. Omnis labor & lusus post sudorem vocatum remittendus est</p>
			Præserva- tivis : ut sunt	<p>Manè uti pomo odorifero. Deglutire thus album, gingiber, &c. Imponere naribus radic. pimpinellæ vel alias species bene olentes. Remove impedimenta, ut sunt lucubrationes, immoderatus somnus, fructus immaturus, otium, &c.</p>

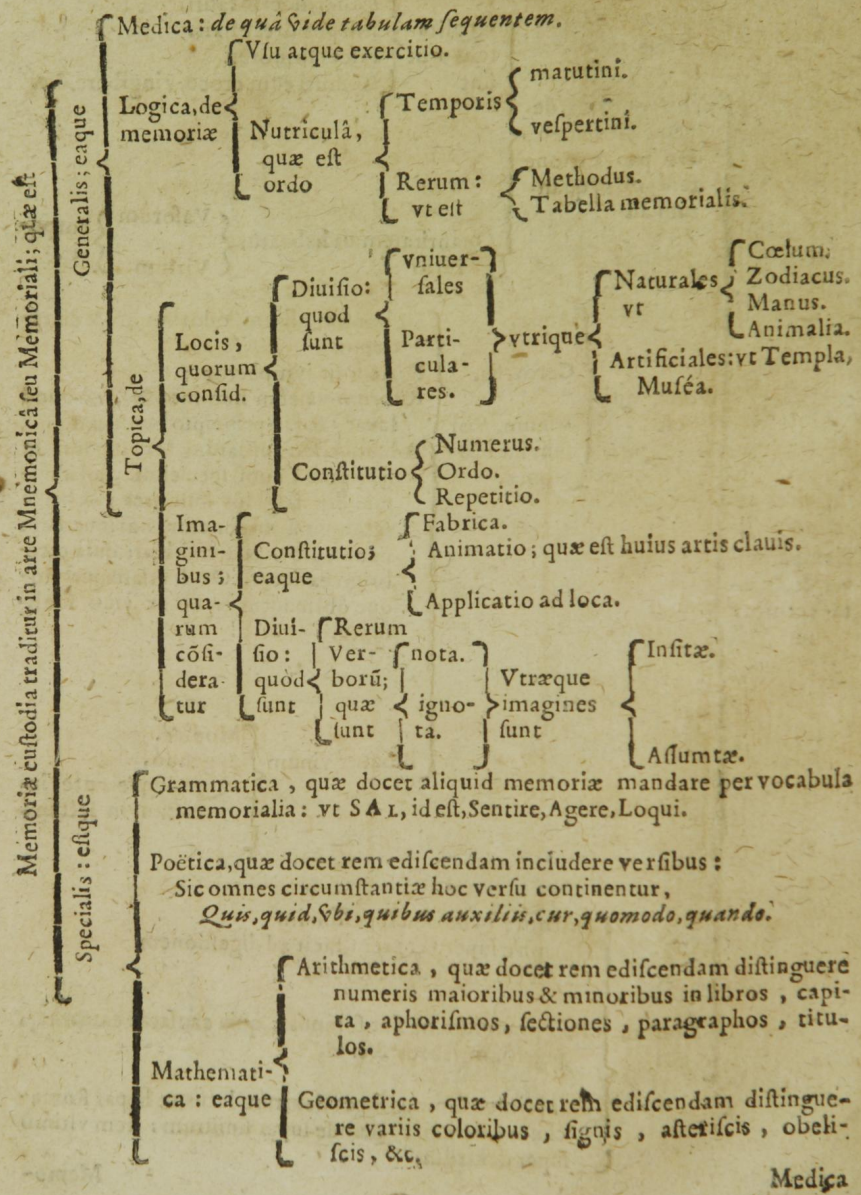
Tempe-

TABVLÆ QUARTÆ PARS ALTERA.

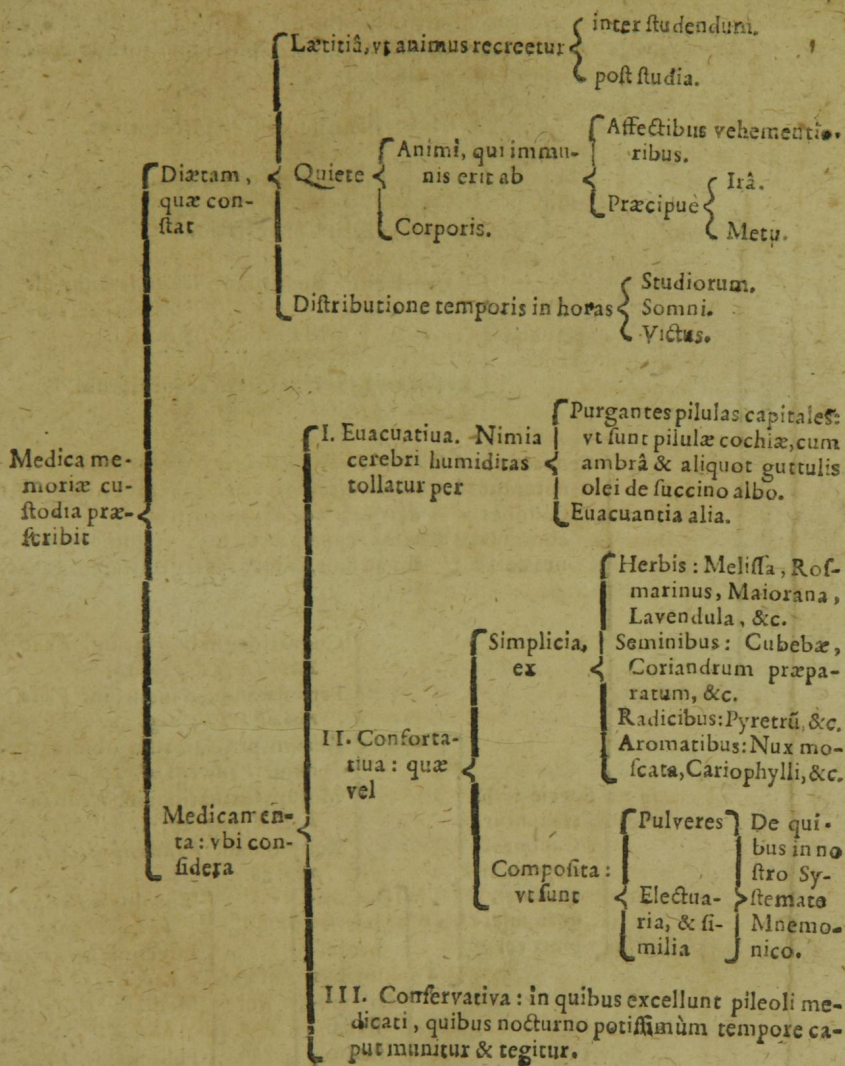
85

		Qualitatem : ut sunt	Calidi, sicci & saliti. Assi potiores elixis. Pisces minores. Conditi cum croco, zingibere, &c.
Cibus; quorum delectus est habendus pro ratione temporis, quantum ad		Quantitatem; ut habeatur ratio	Vasorum } corporis. Virium }
	Potu; qui est	Aqua.	Sit bonum, allum, odoriferum, & diureticum.
Cerevisia.		Forse si sit, lymphetur	
Vinum. Vbi sunt hæ cautiones.		Rubrum valet in fine mensæ; eò quod laxat: sed in principio constipat. Adustum seu sublatum ter bibatur in septimanâ cum speciebus, ad absumendos frigidos humores: & bis in septimanâ imponetur naribus cum panniculo, & attrahatur; quia cerebrum exsiccat. Oculi etiam quandoque oblinantur bysso ex vino sublimato.	
Temperantia & Diæta cernitur in		Bibatur vinum	Modicè. Sugendo. Quandoque ante introitum in lectum.
	Somno, ubi		Dormire in dorso est pessimum Dormire super ventrem facit ad digestionem Caput cervicali benè levetur
		Post prandium ne fiat somnus; quia causatur catarrhos, pigritiam, febres &c.	
		Fiat primus somnus super dextrum latus, ut hepar stomachum calefaciat: deinde super sinistrum; item vltimò super dextrum.	

Memo-

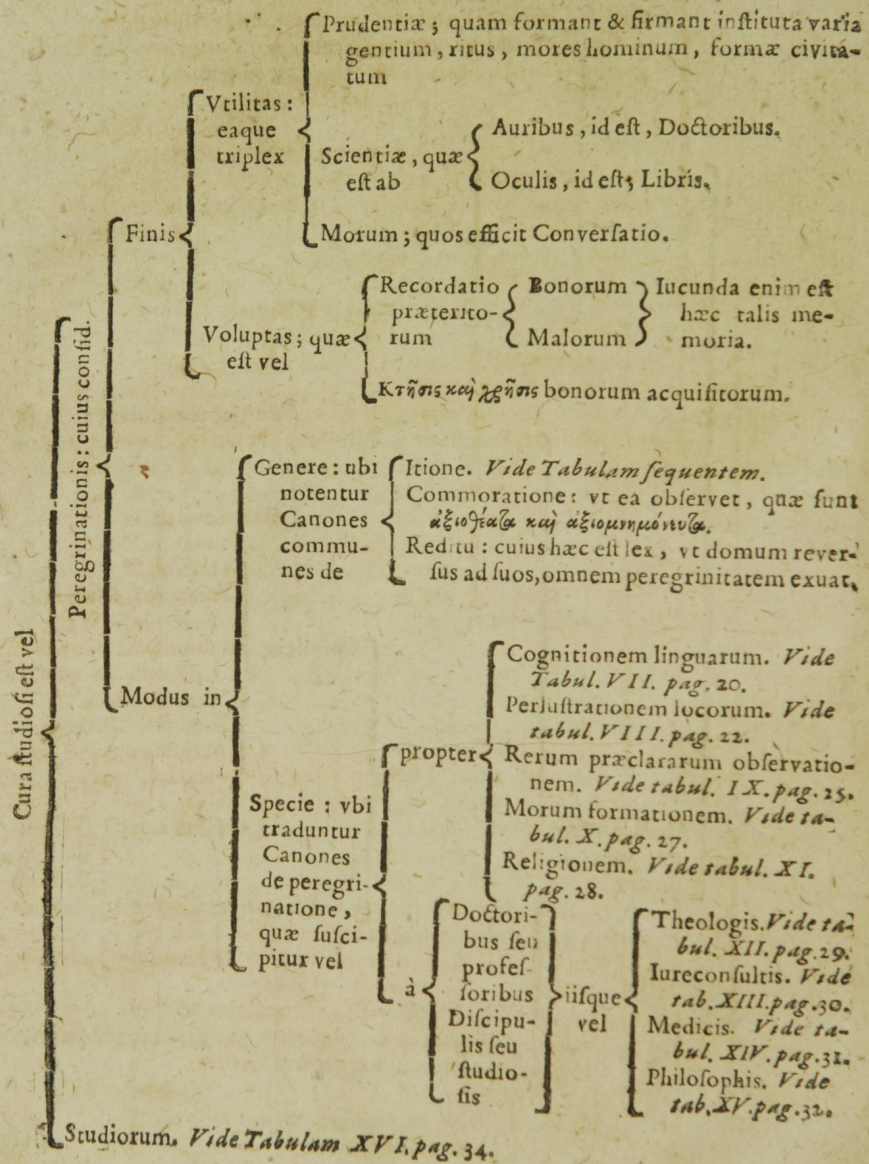
Medica

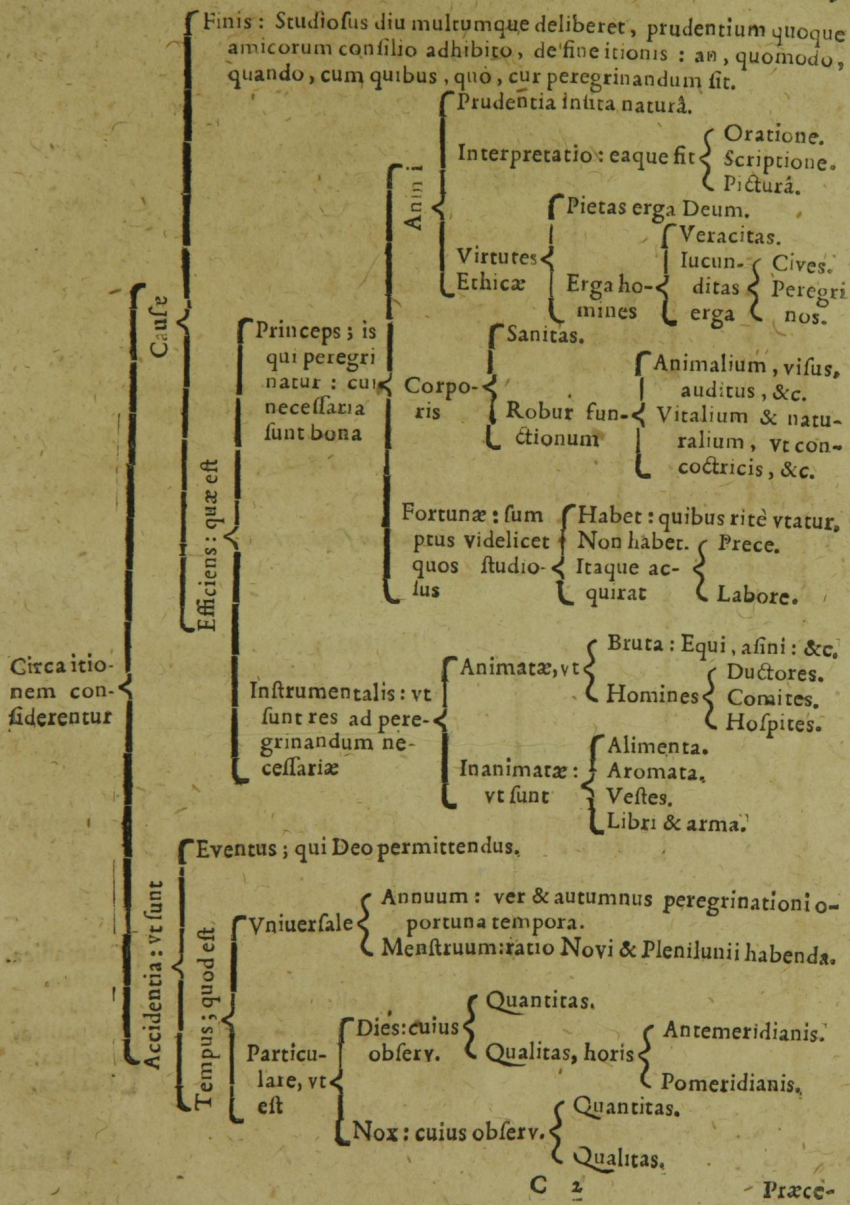
C

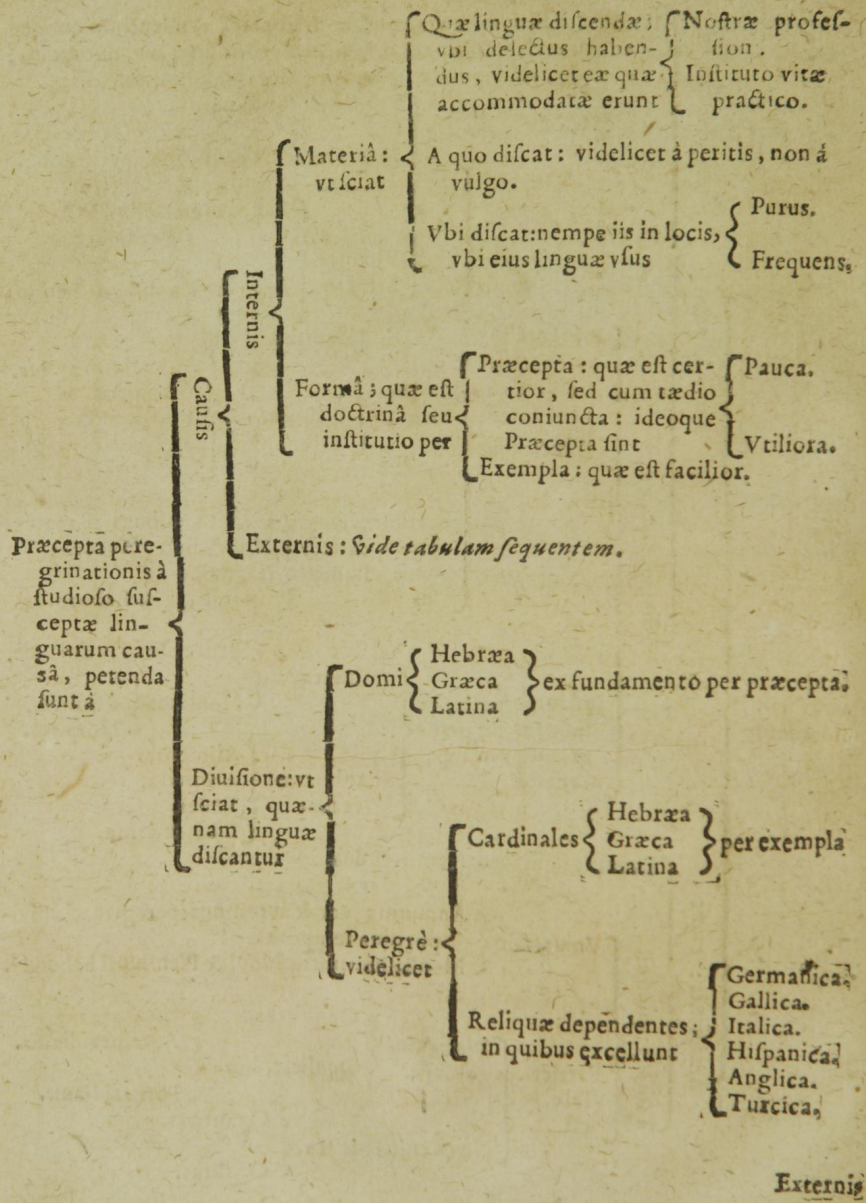
Cura

TABVLA SEXTA.

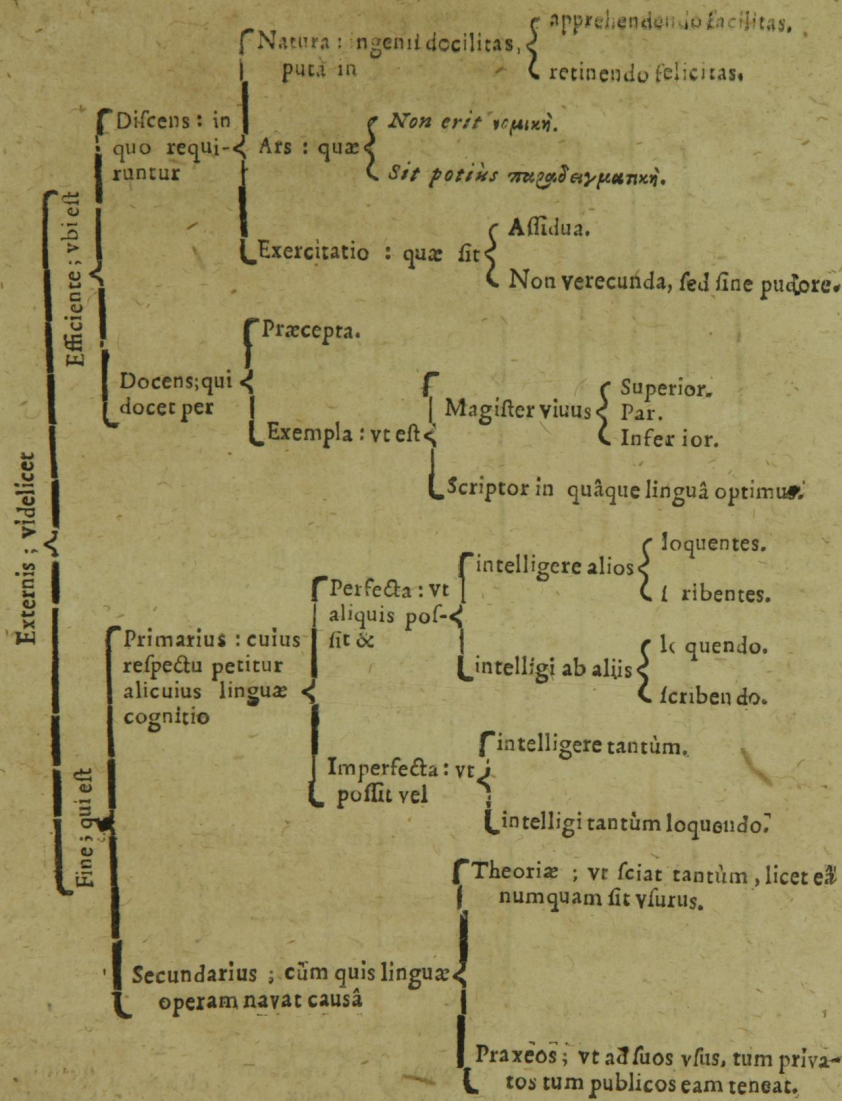

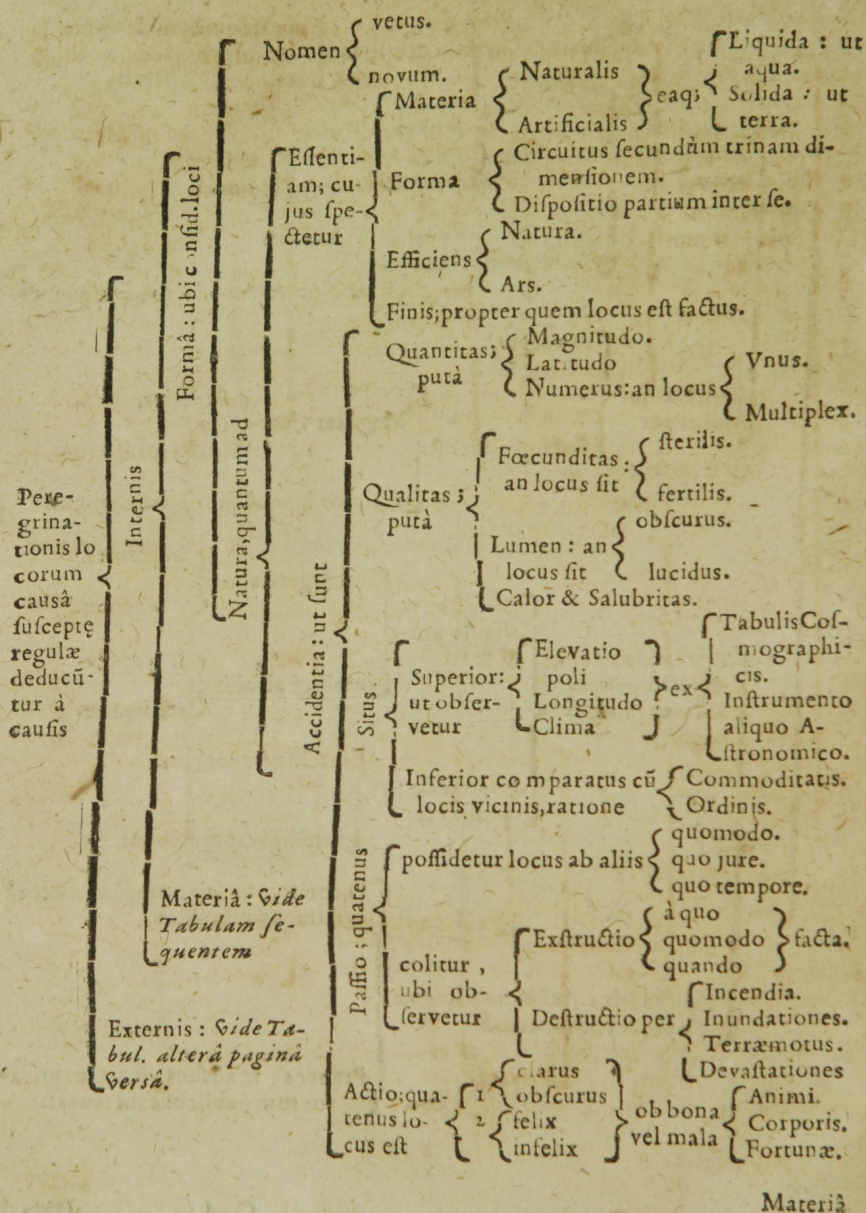
De Itio

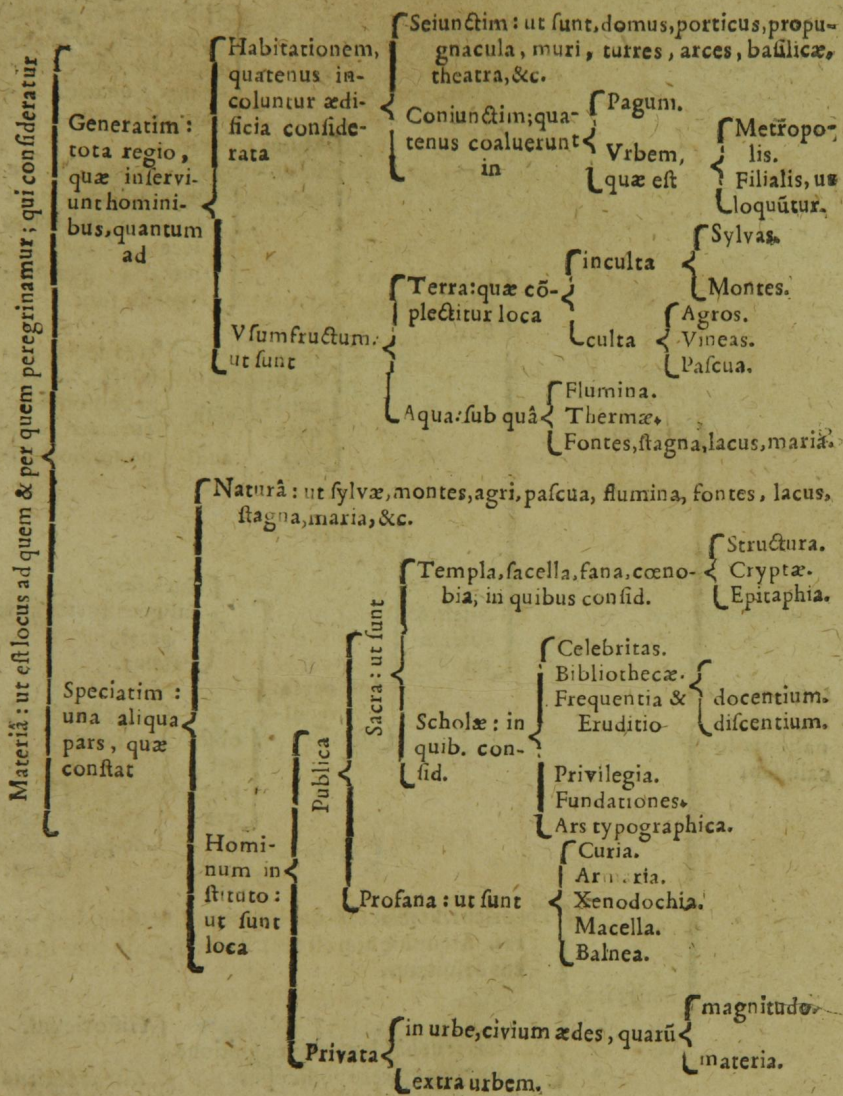

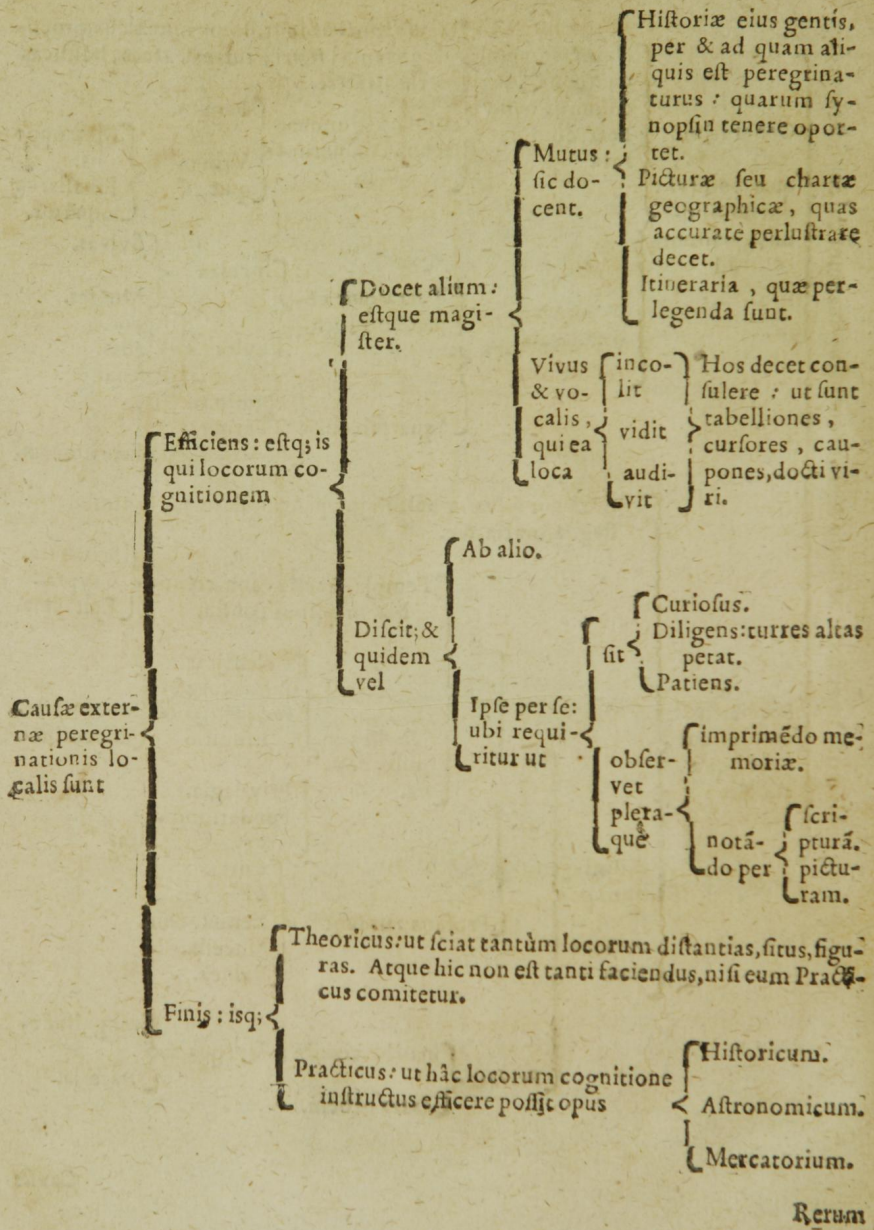
Externis: videlicet

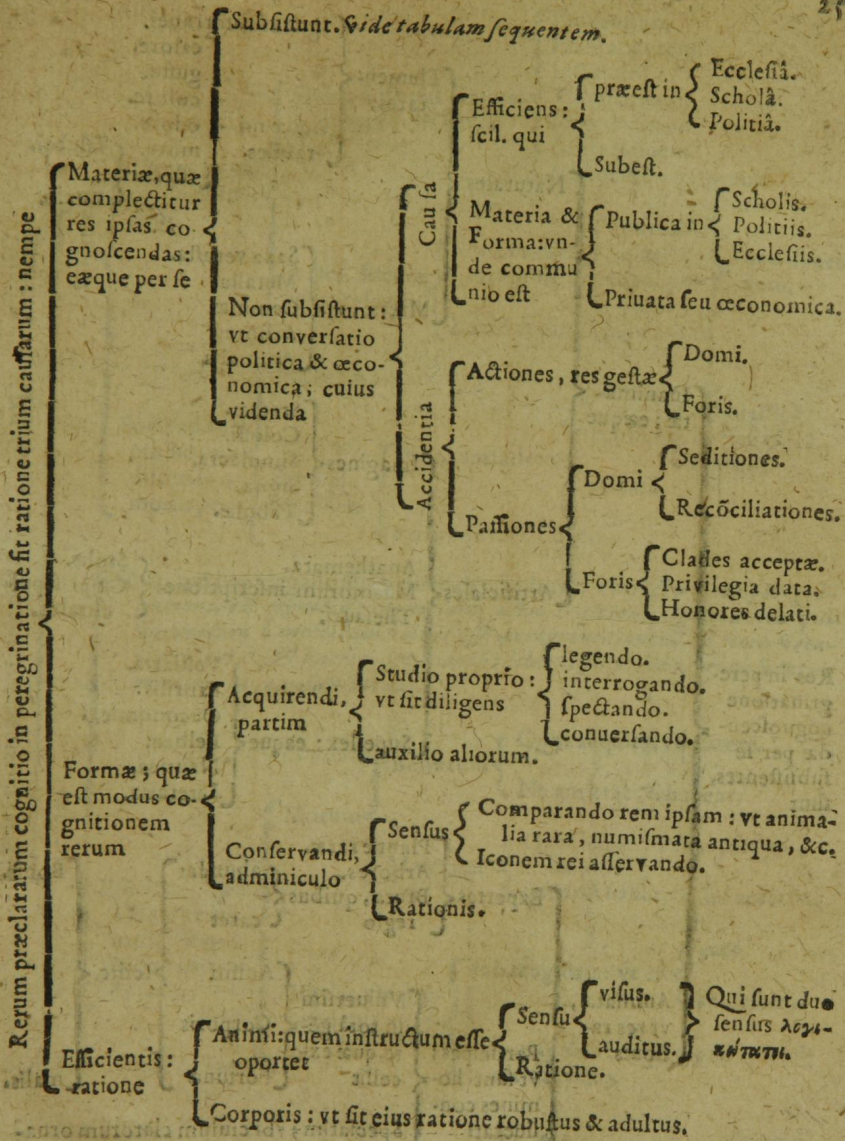

Causæ

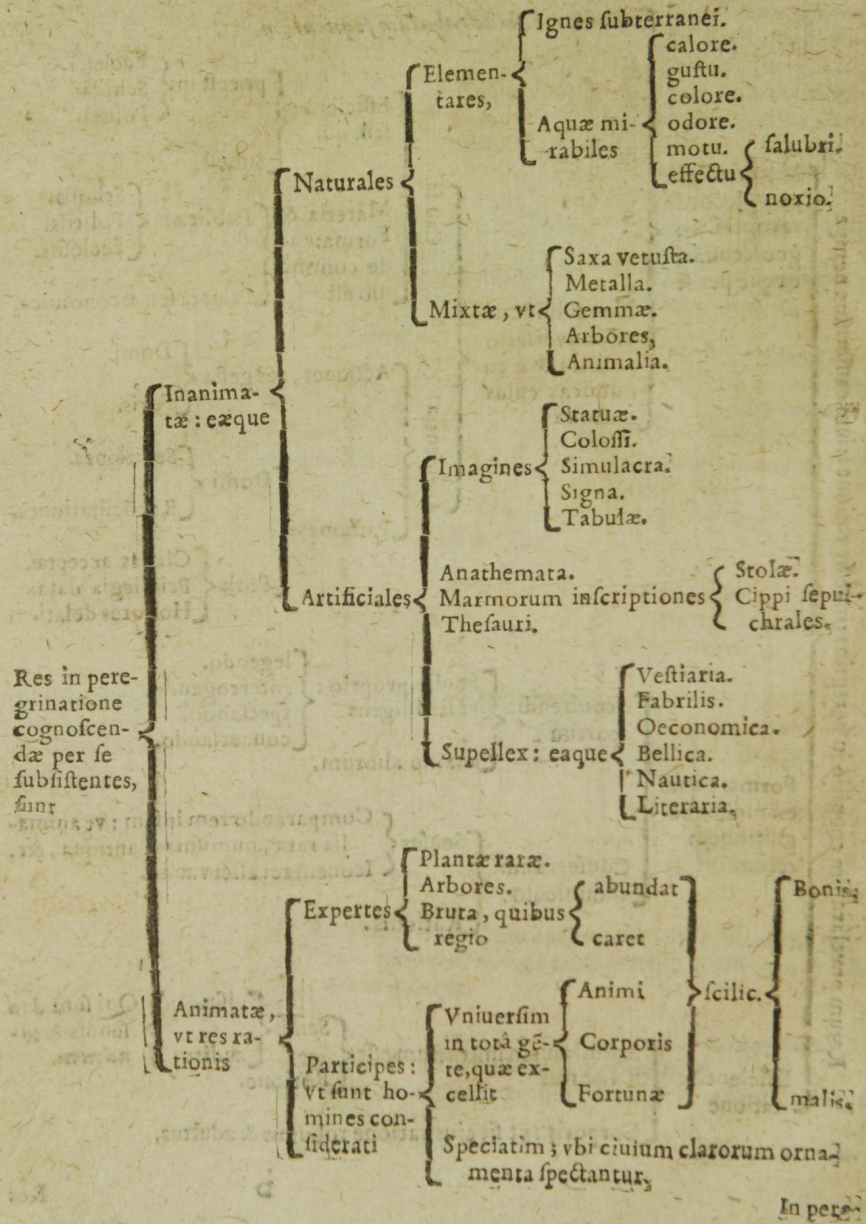
Rerum præclararum cognitio in peregrinatione fit, ratione trium causarum: nempe

TABVLA NONA.

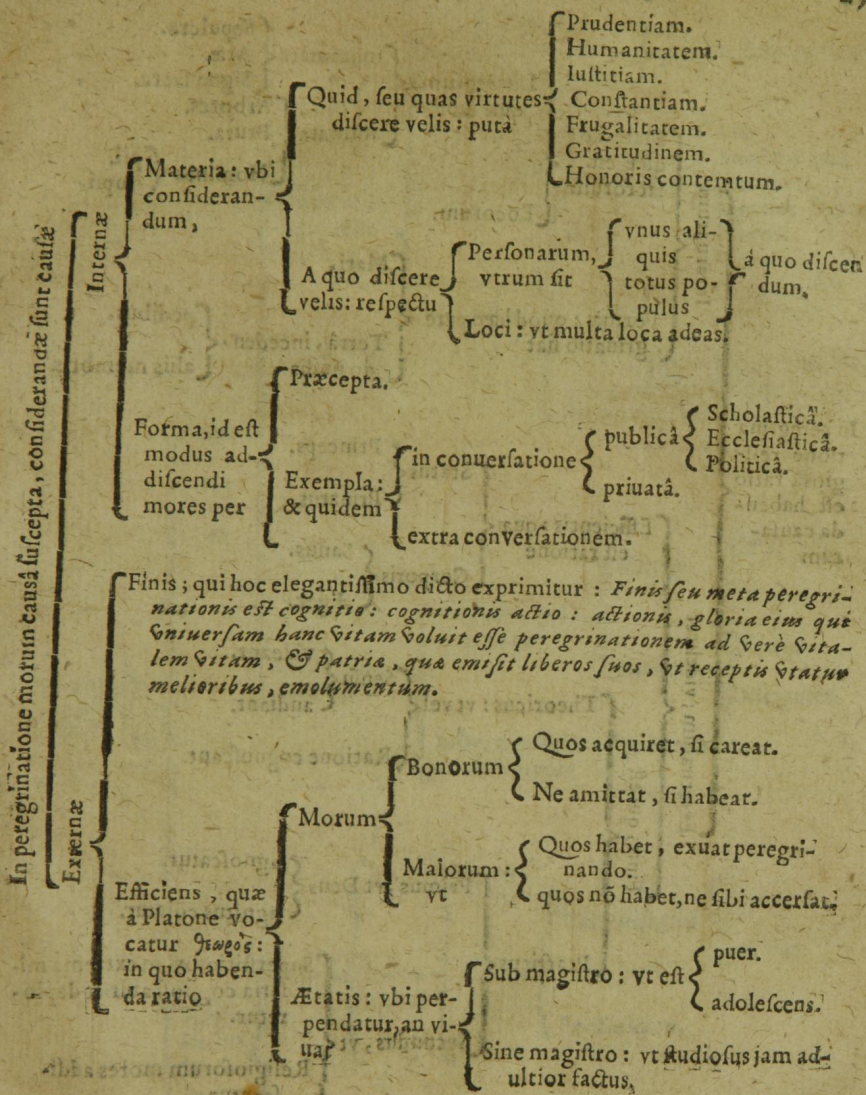

D

Res

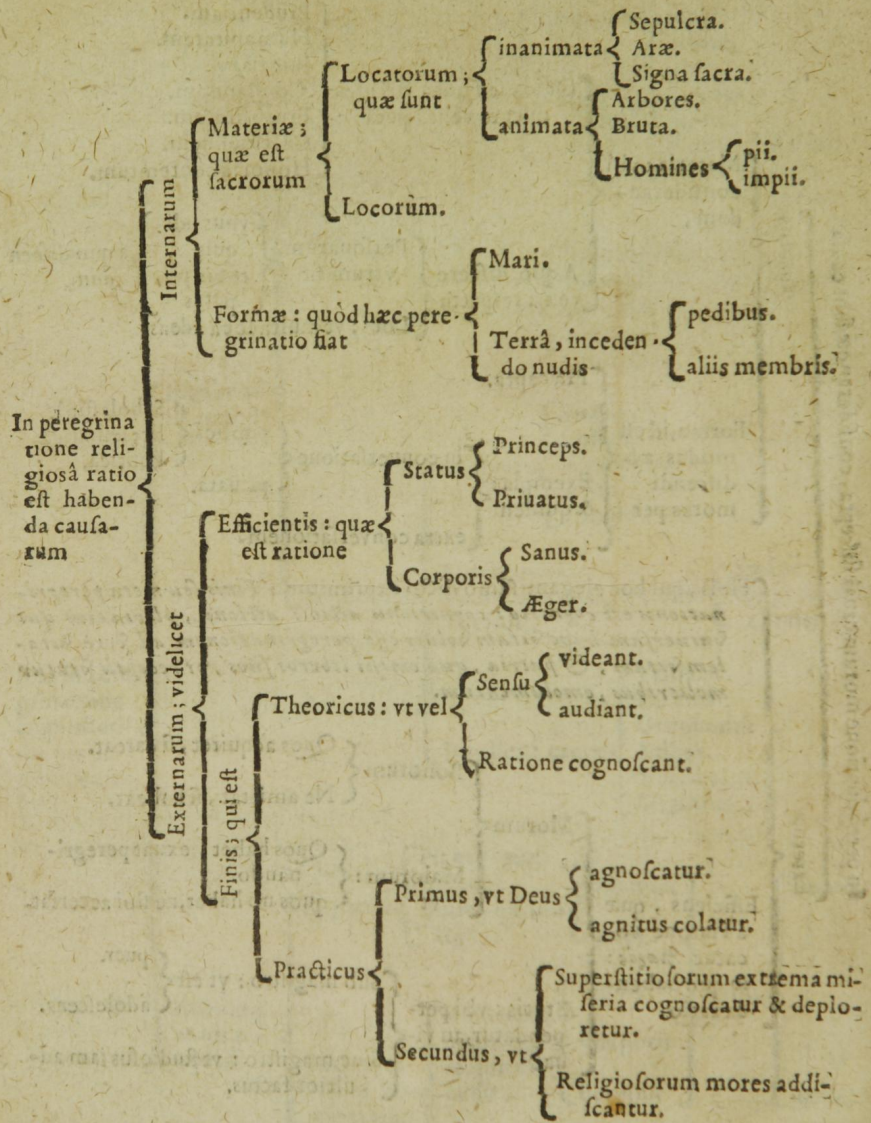

In peregrinatione motum causâ suscepta, considerandæ sunt causæ

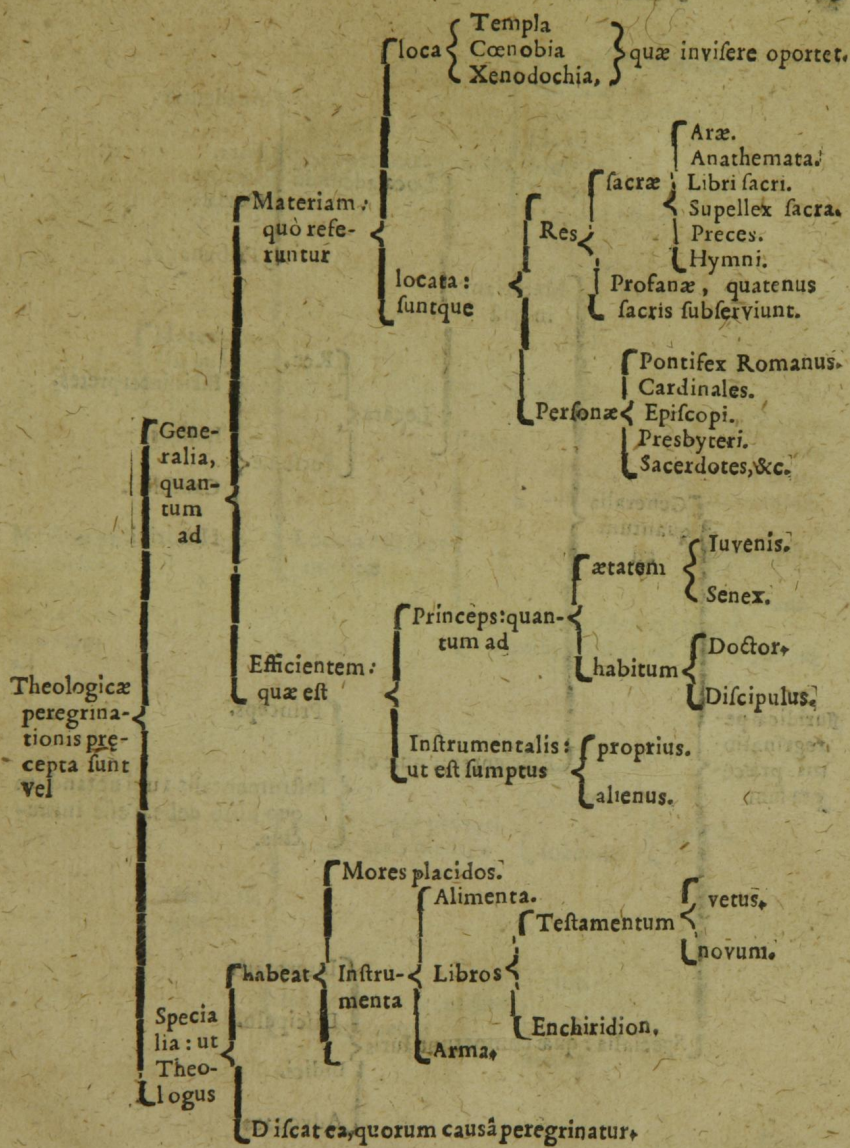
D 4

In perē-

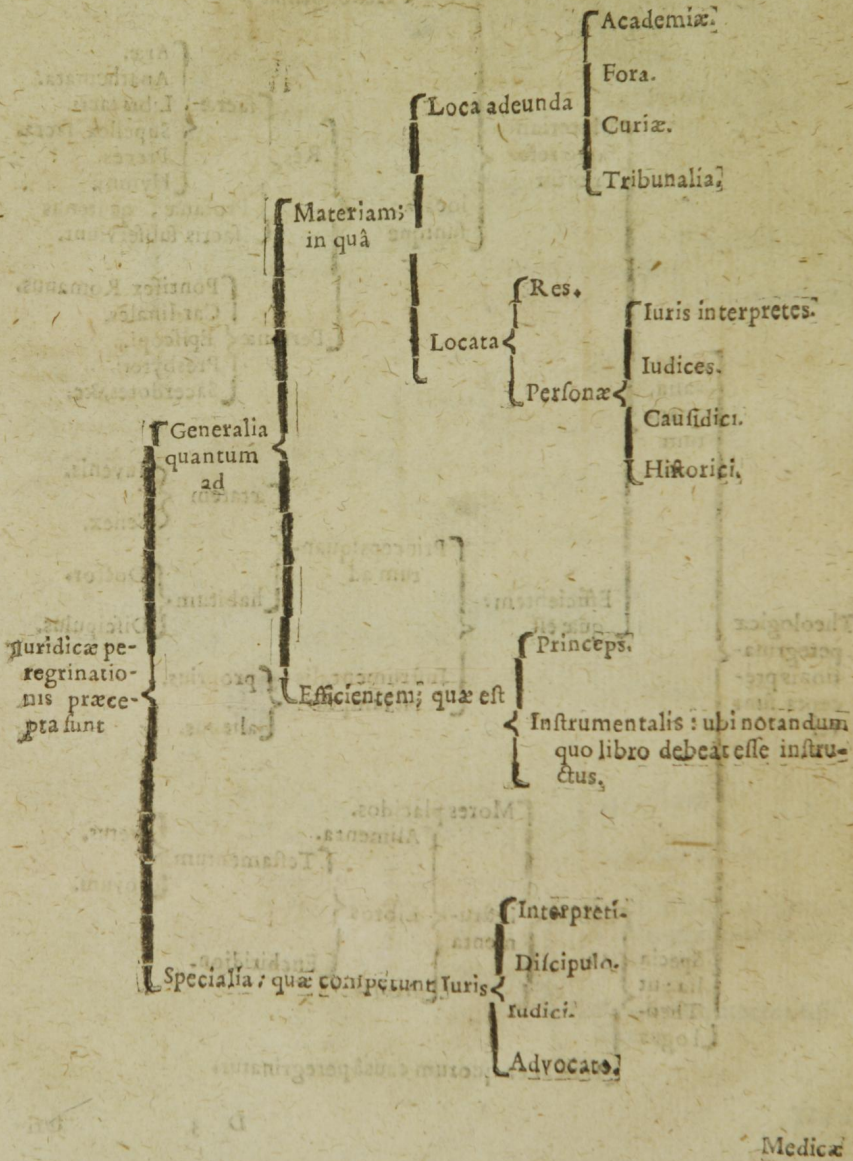

Theolo

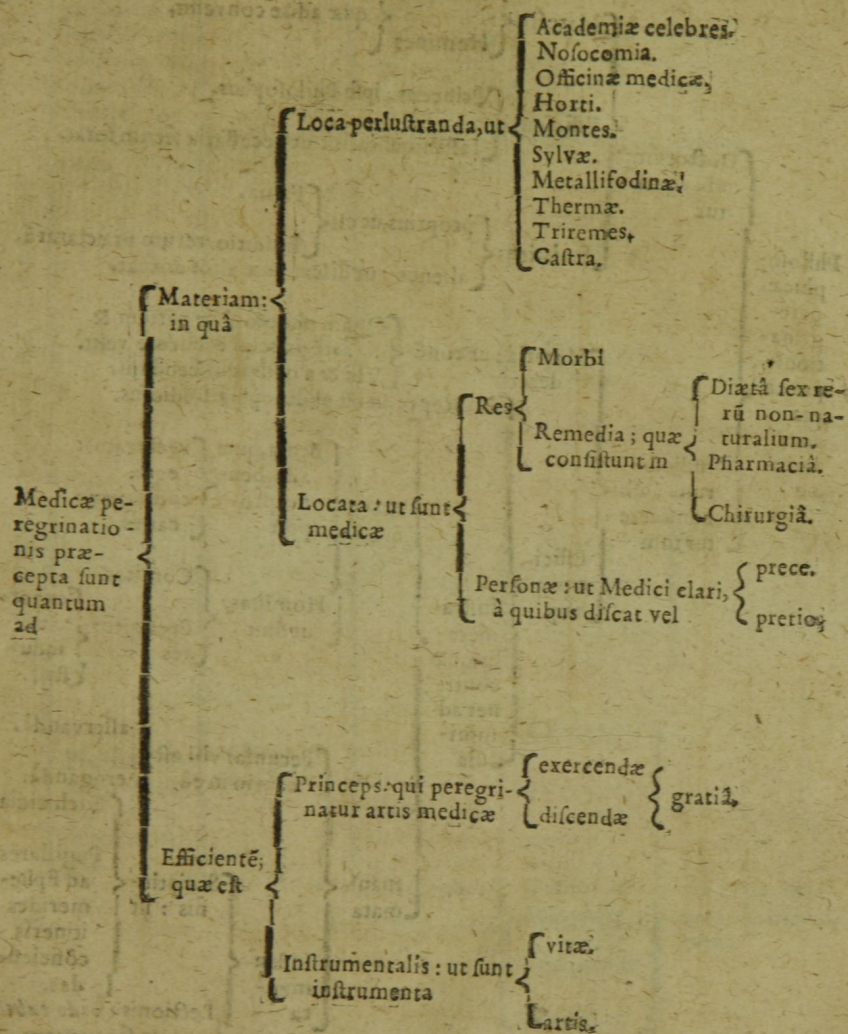
TABULA DVODECIMA.

TABVLA DECIMATERTIA.

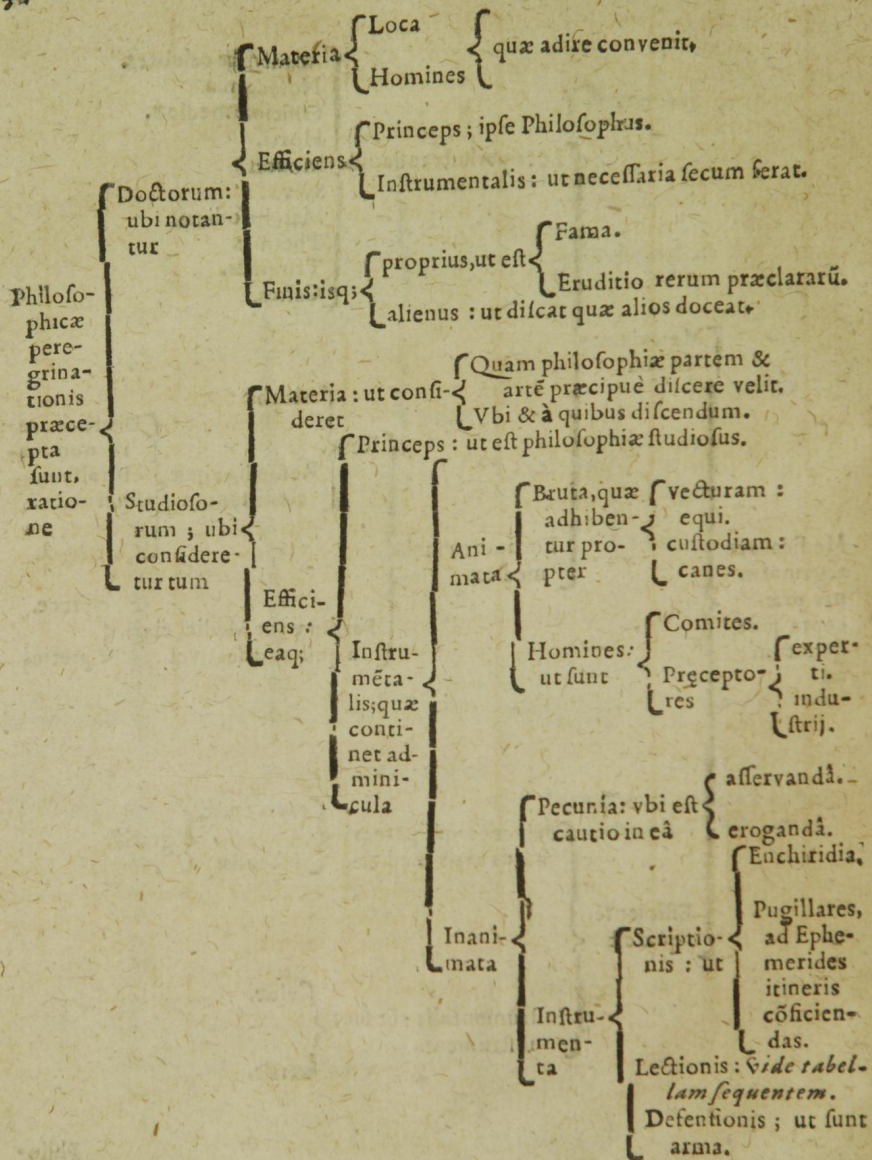

TABVLA DECIMAQVARTA

Philo-

TABVLA DECIMAQVINTA.

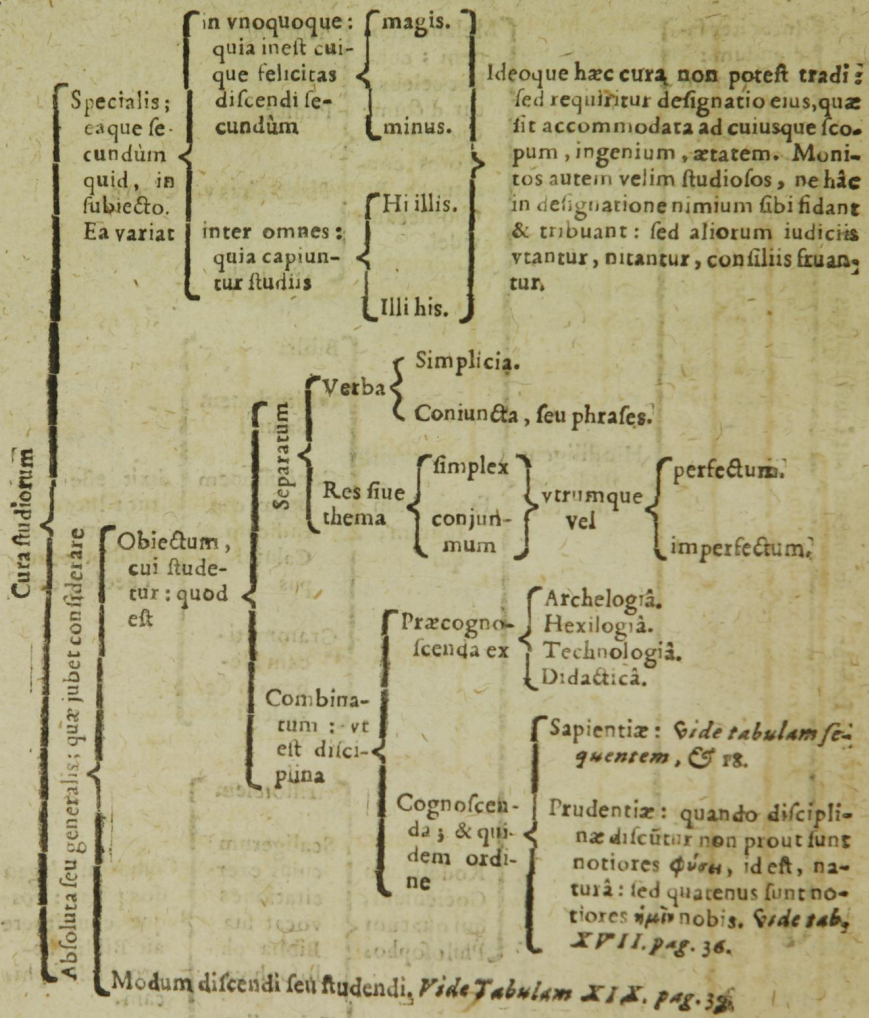
Lectio.

Lectionis Instrumenta sunt Libri: quibus veretur

Inter iter faciendum: legat vnum aliquem autorem studiis suis accommodatum.		Melanchthonem; cuius hoc celebratur dictum: Quatuor autem thores constituunt Bibliothecam: videl.	Aristoteles. Plinius. Plutarchus vel Cicero. Ptolemæus.	
Lectio instrumenta sunt Libri; quibus vratur	Hic diligens studiosus imitetur	Franciscum Iunium; qui	Biblia Institutionem Caluini Confessionem Beza; ceu Indicem ad Caluini opus Grammaticam Hebraeam Cevallerii	dixit esse quatuor lucernas, constituentes Bibliothecam Theologicam.
Post iter cōfectum paucos eosque selectos legat.		Rodolphum Goclenium, qui quatuor Philosophos	Aristotelem Scaligerum; cuius exercitationes vocat sua Biblia philosophica. Zabarellam Schegkium	Cum primis legendos patat: eosque constituere ait Bibliothecam Philosophicam.

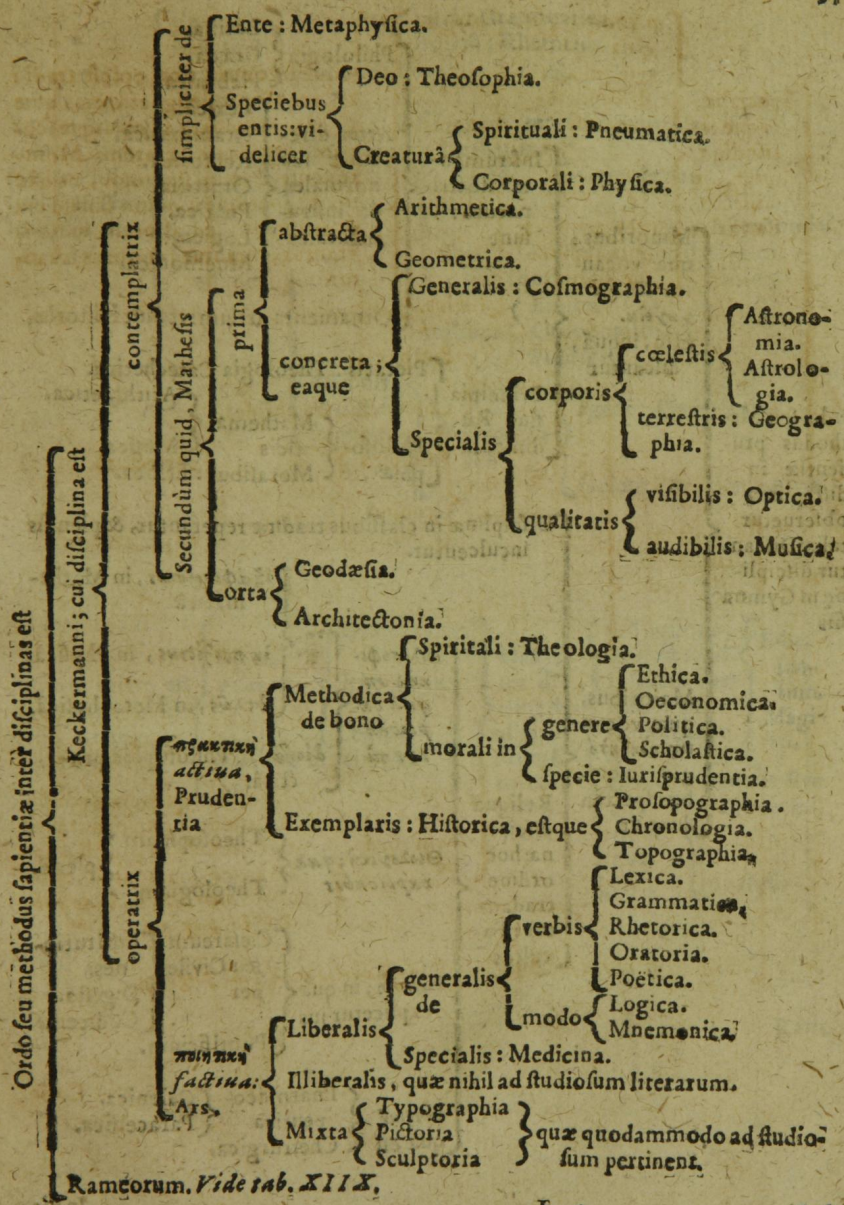
E

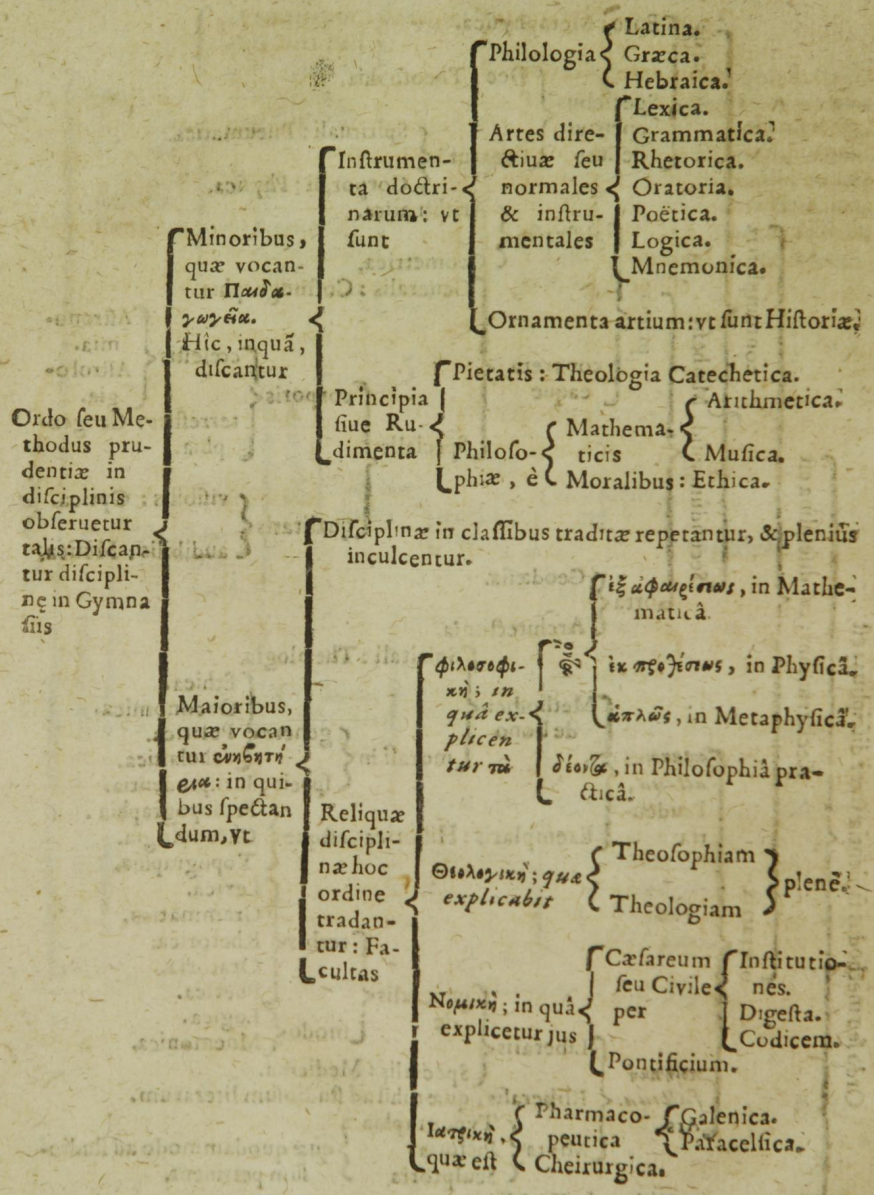
Cura

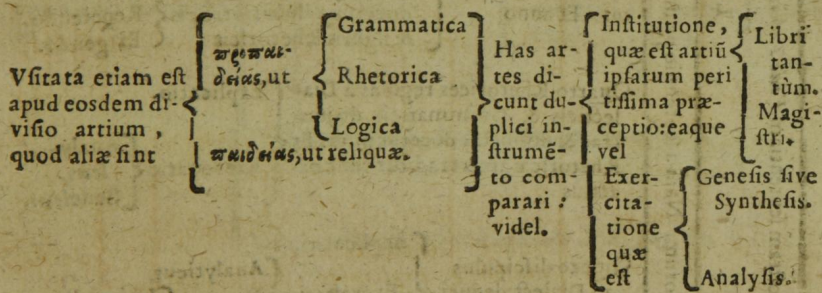
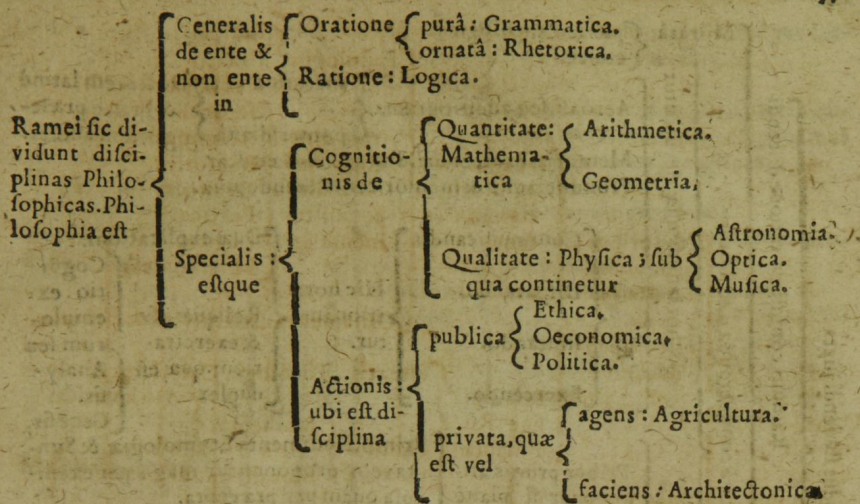
Ordo seu methodus sapientiæ inter disciplinas est

Ordo

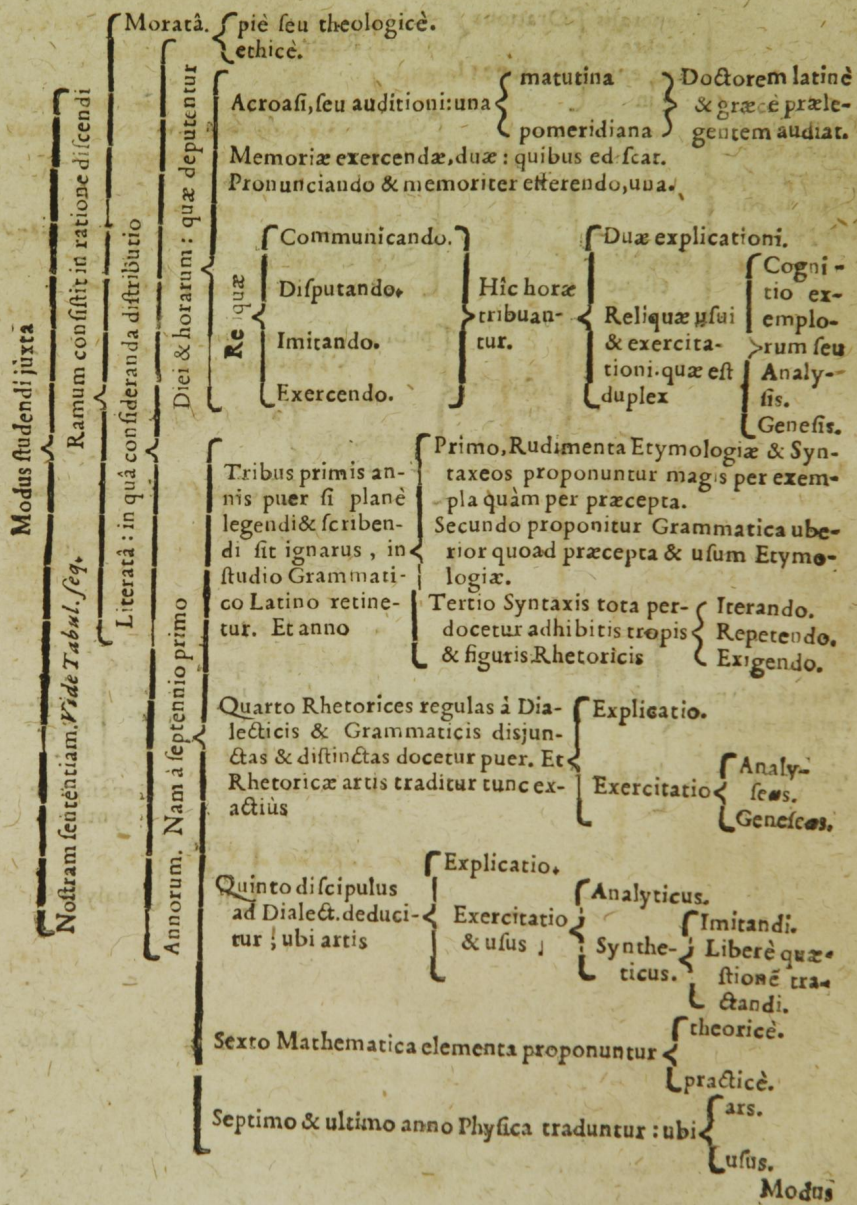

In via

E 3 Ratio

TABVLA DECIMENONAE PARS PRIMA.

Modus studendi juxta
nostram sententiam
continet causas per
quas ista omnia, quae
superius delineata
sunt, recte disci pos-
sunt. Causa autem ista
est

Principalis
Mediata, quoad

Mentem:
nempe

{ Aptæ distributio mediõrum per cer-
ta temporis intervalla.
Meditatio; quæ requirit artem ob-
livionis, videlicet ut seponamus
cogitationes peregrinas.

Affectum:
ubi est

{ Verus amor erga studia.
Firmum & constans discendi pro-
positum.
Evitatio varietatis in studiis.
Humilitas, seu vita-
tio præsumptionis. Itaque
Majores su-
perbus.
Minores
molestus.

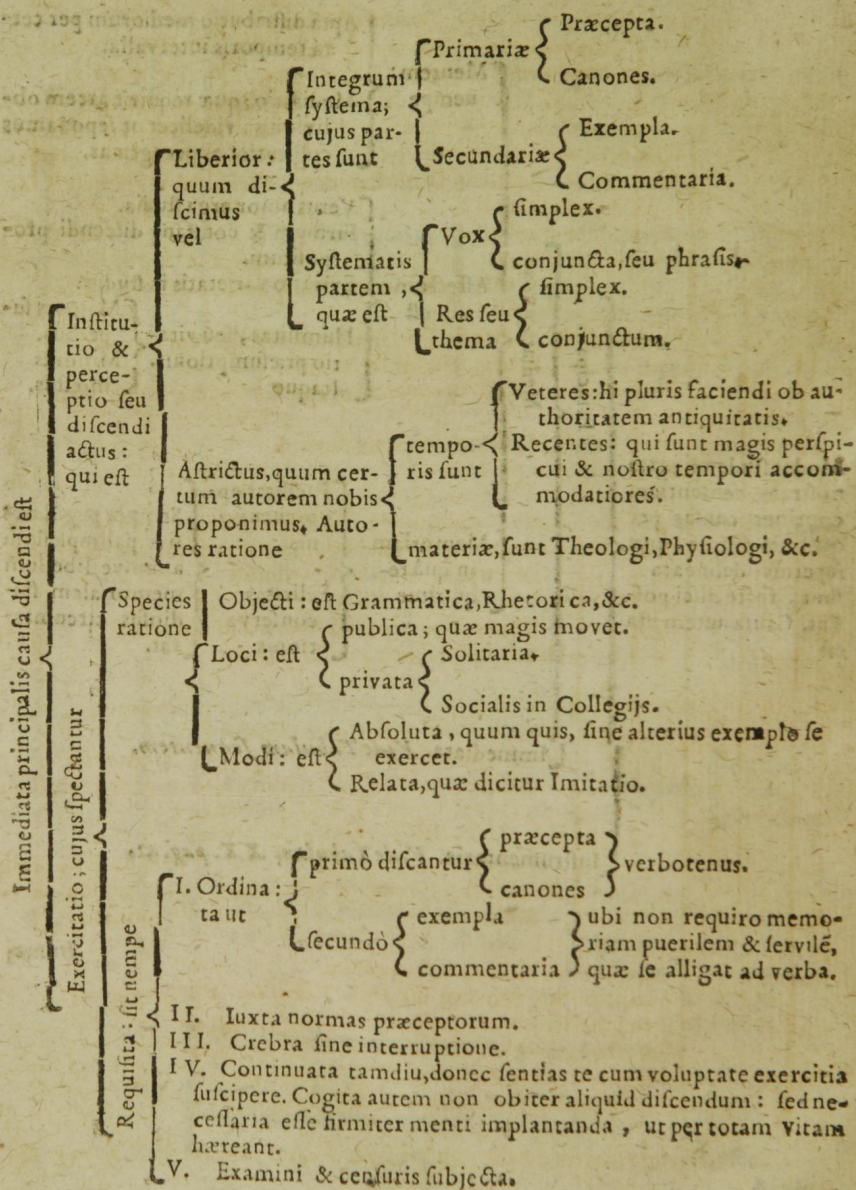
Memoriam:
in quâ re-
quiritur

{ Facilitas ap-
prehensionis
Felicitas conserva-
tionis.
Semper pugillares
sive palimpsestum
aliũve libellum
memorialem stu-
diosus circumfe-
rat.

{ Immediata. Vide Tabulam sequentem.

Instrumentaria. Vide Tabulam XX. pag. 41.

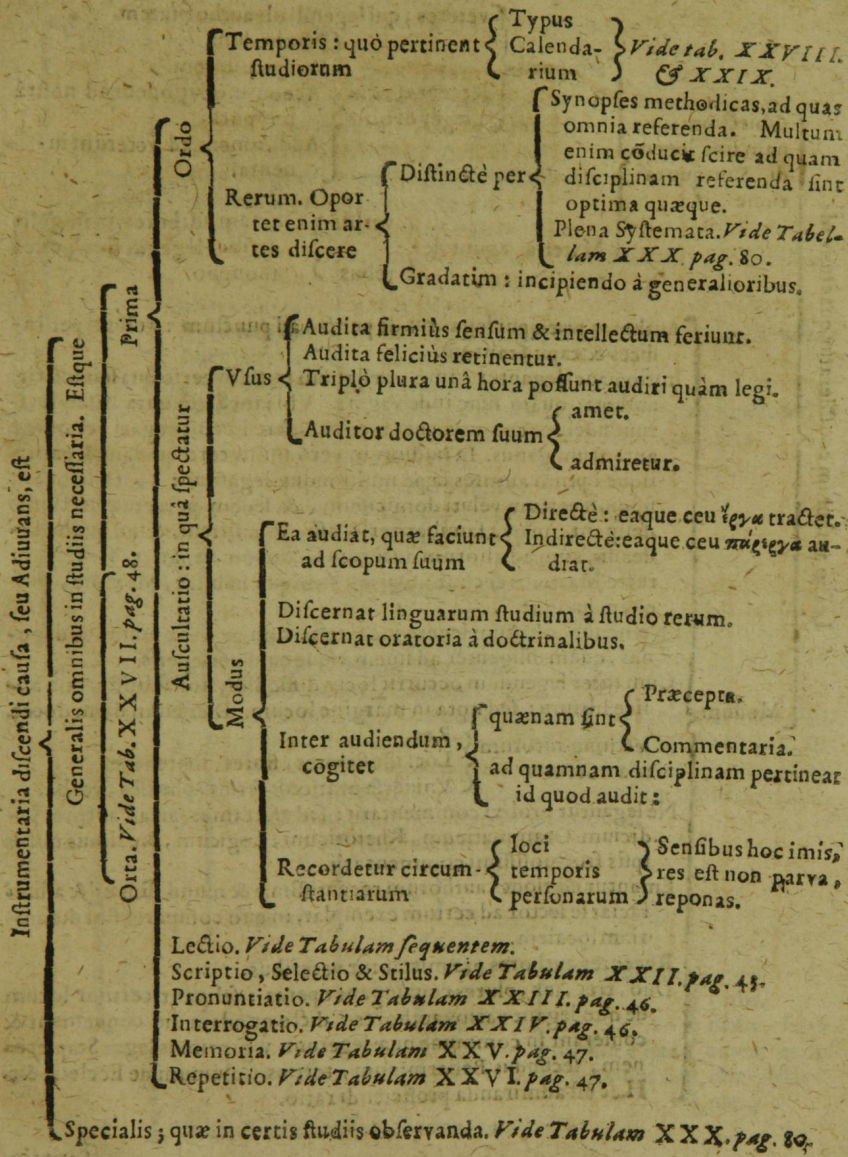
Immo

Instru

Instrumentaria discendi causa, seu Adjutans, est

TABVLA VIGESIMA.

Obiectum: qui- nam sint legen- di. Suntque ra- tione	temporis	{	{ veteres; qui legendi ob autoritatem.	}	Methodum. Perspicuitatem. Accommodationem ad nostra tempora. Additionem ad veterum in- uenta.
			{ Recentes; qui legendi ob		
	Materia: agunt de	}	{	{ verbis	}
{ rebus					

Lectio authorum consideratur quantum ad

Modum

Auctores præcipui legantur de puncto ad punctum: reliqui per Indices & capita tantum.

Initio pauci legantur: imò præstat sub initium certo quasi innutriti auctori, quam hinc inde vagari. Vbi jam Systemata disciplinarum fideliter comprehensa fuerint, liberè licebit vagari per omne auctorum genus. In studiorum verò initiis certi quidam & pauci, iique optimi auctores sæpe multumque legantur: vt ita habeant studiosi certum veluti domicilium, & sedem perpetuæ lectionis deligant, in quâ familiariter & assidue habitent, & ad quam redeant, cum ad aliorum auctorum lectionem expatiat. sunt. Nam rectè Martialis cecinit: Quisquis vbique habitat, Maxime, nunquam habitat.

Quemcunque librum legere in ceperis, non prius ex manibus deponas, quam diligenter ad finem vsque eum perlegeris.

Cum inter legendum occurrit locus difficilior, non subsiste, non abice librum: sed nota in margine locum. Dies enim diem docet.

In lectione auctorum
tria notentur { Res.
{ Loci illustriores, flores, sententiæ.
{ Vniuersa orationis series, phrasæ, verba.

Ne legantur prolixii commentarii: sed afferamus ipsi ad auctores iudicium Grammaticum, Rhetoricum, Logicum, & erimus nobis ipsis fructuosissimi commentarii.

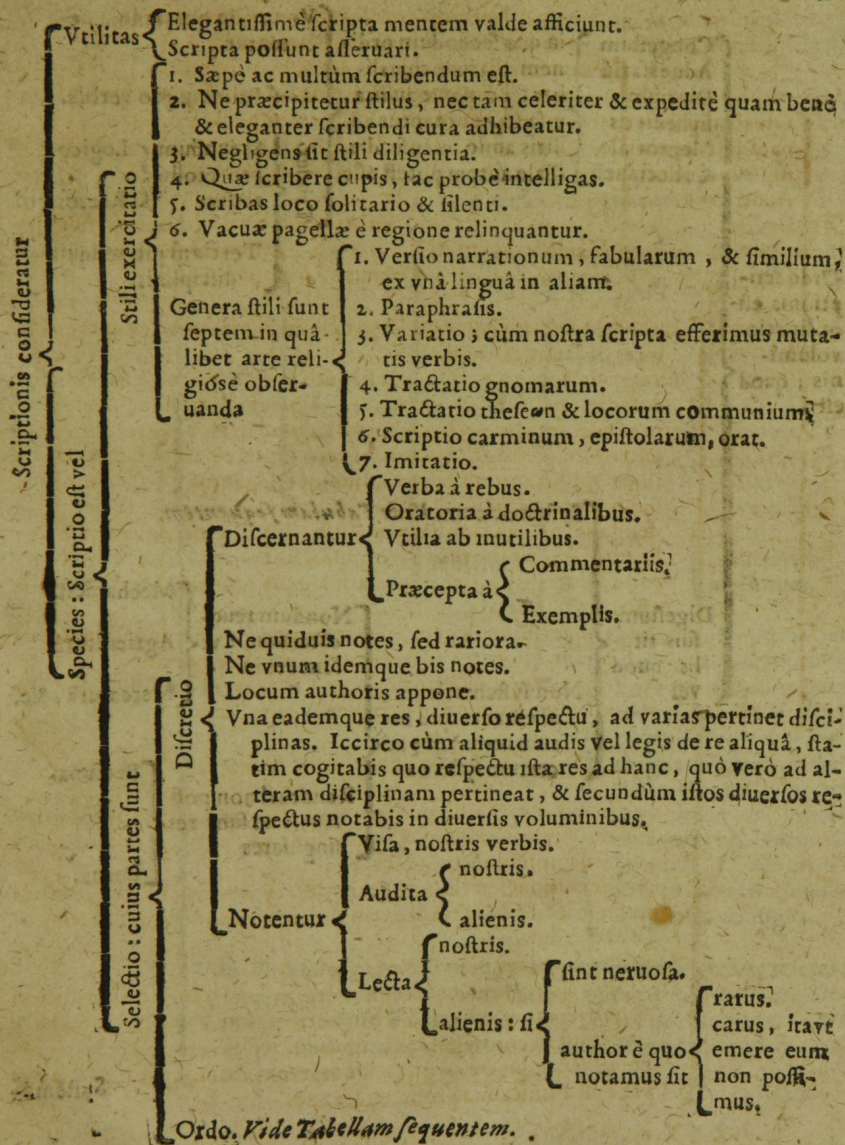
Emantur editiones auctorum recentissimæ & mundissimæ: & assuet faciat se lector ad certum exemplar, in quo comparet sibi memoriam localem.

Recentes auctores præmittantur veteribus.

Duo, tres, sex, plures jungant operas: seligant certum locum de quo legant varios auctores: dicto quodam die conueniant & conferant in commune quæ legerunt. v.g. primus legat Stapletonem, secundus Bellarminum, tertius Caluinum de Ecclesiâ &c.

Hæc est admiranda proficiendi ratio.

Scriptio

Congestum } in quo secundum ordi-
 Aduersariū } nem dierum cuiusli-
 Diarium } bet septimanæ audita,
 Ephemeris } visa, lecta notentur ad-
 Memoriale } ditis anno, mense, dia.
 Collectaneū } Tale autem potest esse

Ordo scri-
 ptionis est
 ordinatio
 volumi-
 nis; quod
 est

Vnum, in quo omnia no-
 tentur.

Triplex

Primum pro verbis.

Secundum } Logico.
 pro modo } Rhetorico.
 rerum

Tertium pro reliquis
 disciplinis.

Systematicum. Vide Tabulam sequentem.

Digestum }
 suis ritu- }
 lis: quod }
 vel }
 Non systematicum,
 id est, excerpta ea-
 rum rerum quæ ad-
 certum systema

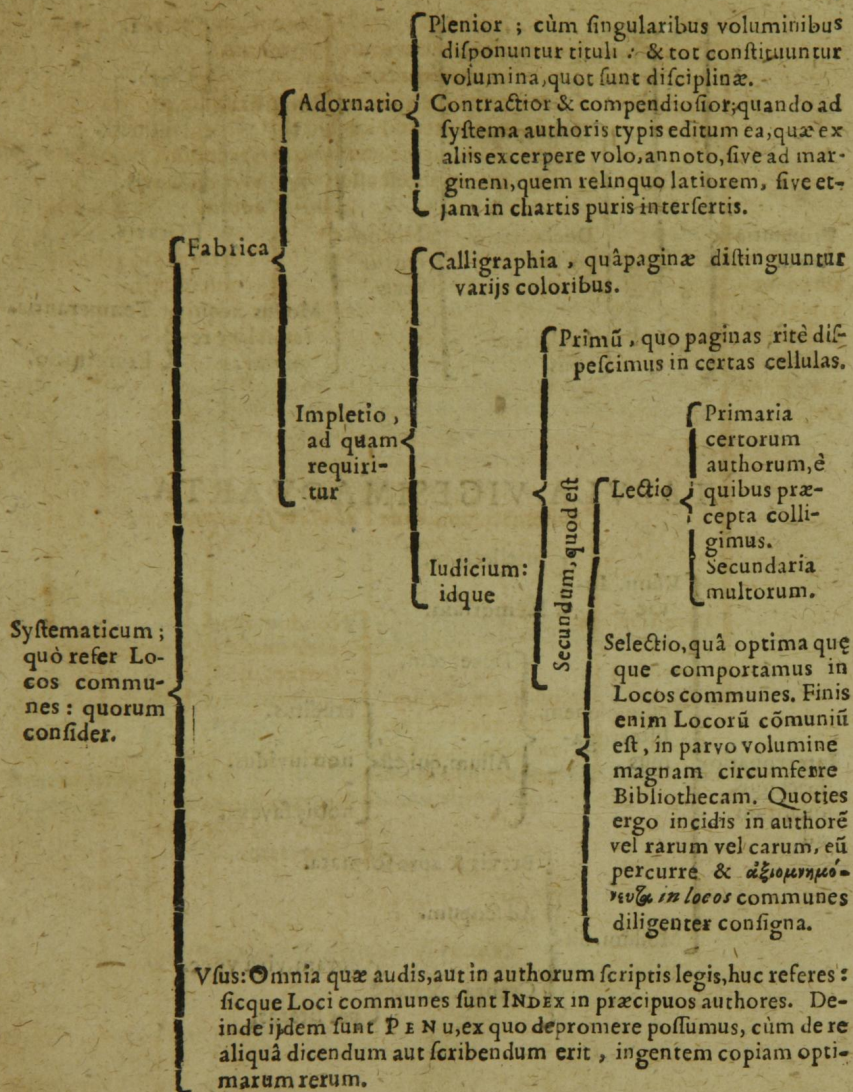
Nondum reuo-
 catae sunt: vt
 sunt res in

Mechanicis.
 Agriculturâ.
 Mercaturâ, &c.

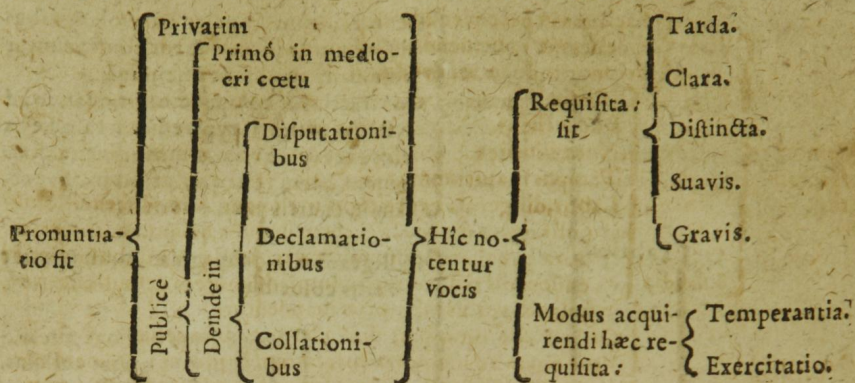
Reuocari non pos-
 sunt: vt sunt res
 singulares

Persona.
 Locus.

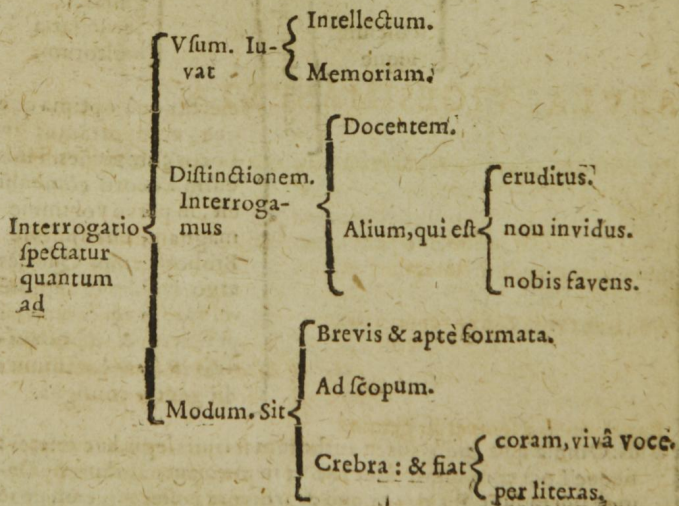
Systema

TABVLA VIGESIMATERTIA.

TABVLA VIGESIMA QVARTA.

Memoria

TABVLA VIGESIMA QVINTA.

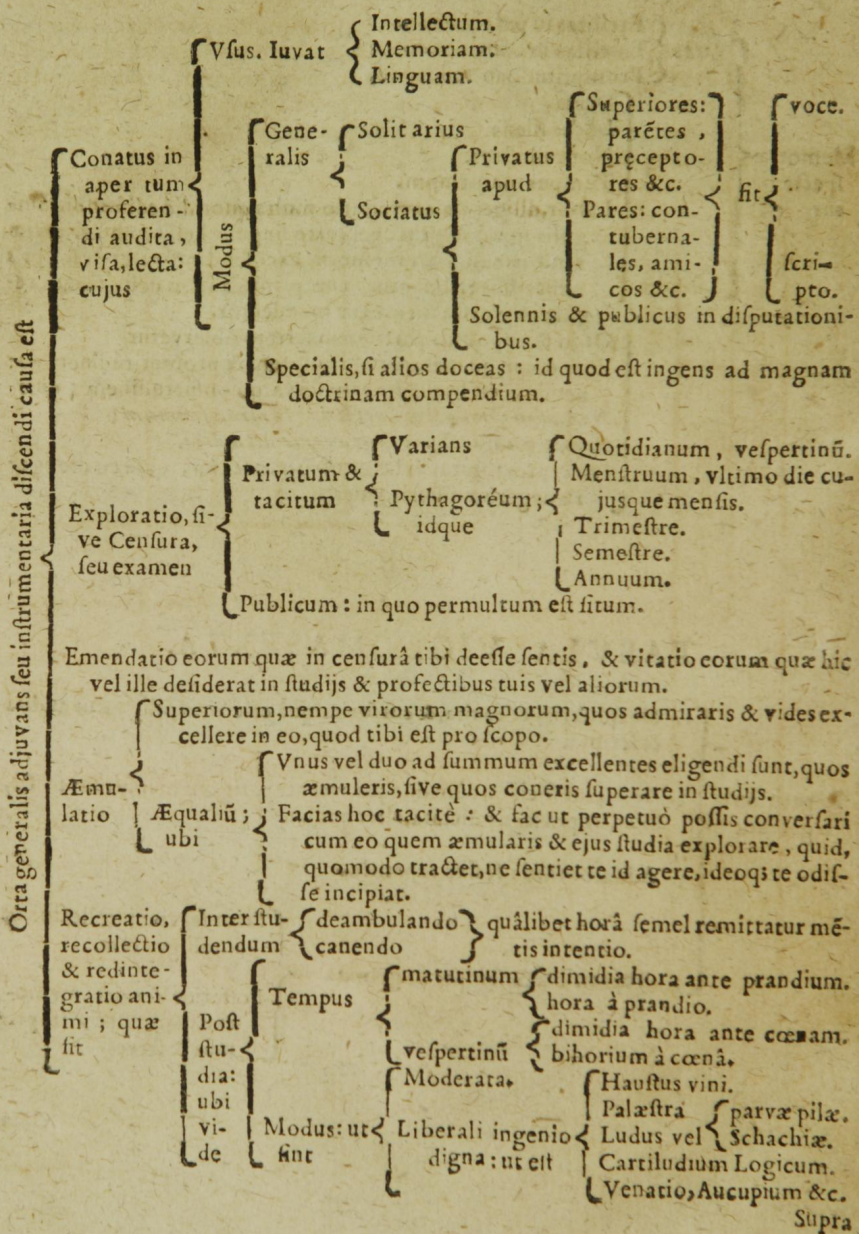
47

Memoria spectan- tur	Vires	Facilitas in percipiendo.
		Fidelitas in continendo.
		Promptitudo in reddendo.
Subsidia		Diata.
		Locus filens.
		Notæ illustres.
		Tempus matutinum.
		Labor, diligentia, exercitatio multa quotidie ediscendi. Sin- gulis igitur diebus, vel certè singulis hebdomadis, certæ horæ peculiariter memoriæ excolendæ, & utilibus scriptis ediscendis tribuantur: cum primis autem definitiones, re- gula, & versus memoriæ mandentur.
		Ordo & dispositio partium in scripto observetur.
		Vtile etiam ad memoriæ firmitatem & promptitudinem au- gendam est Pythagoream servare consuetudinem: quæ <i>Non prius in dulcem declinat lumina somnum;</i> <i>Omnia quàm longi reputa serit acta diei.</i>
		Præceptorum igitur vel contubernali recita, quid eo die ege- ris, legeris, audieris, videris,

TABVLA VIGESIMA SEXTA.

Repetitionis leges sunt	1.	Sit solitaria, & tacita, & cursoria, quæ celerius colliguntur audita & scripta.	}	Prior serviat intellectui, ut intelligas rem.	
		2.			Sequatur sociata, cum duo per vices repetitionem instituunt: sic, unus ut prælegat dictata, alter audiat.
					3.
		4.			Repetitio fixa semper sit gemina

Offa

Methodicus : quando studiorum nostrorum dispositionem facimus, secundum ipsam rerum methodum. cujus lex jubet à generalissimis per subalterna ad specialissima quæq; progredi. Hunc typum, ut & sequentem, semper in conspectu in Museis suis studiosi habeant, & subinde innovent secundum intervallas. aut 4. aut ad summum 6. mensium.

Supra pag. 47. diximus, in studiis esse necessarium ordinem temporis, qui adumbratur generalibus (de specialibus vide infra) seu universalibus

Typo studiorum ; qui est

Horarius. Estque	Cancellarius	Dies	☉	☾	♂	♀	♃	♀	♄	
		Matutina								
	Horæ	Meridiana								
		Vespertina								

Matutinis exerccatur memoria. *Vide Tabellam sequentem.*

Tabella ris : ut horis

Pomeridianis vigeat exercitium stili & oris, id est, manus & linguæ

Vespertinis, reliqua diei exercitia obeantur.

de his Vide Tabulam subsequentem pag. 51.

Calendario studiorum. *Vide Tabulam XXIX. pag. 52.*

G Matu-

Surgendum. Nam Sol est potens circa ortum.

IV. Non protinus ad libros recurrendum: sed paulisper inambulandum & corpus mundandum.

Preces fundendæ: ubi adhiberi possunt Præcationes Rabbaliticæ Iulii Sperberi.

Biblia legenda: hoc nomine, ut { Historiæ sacræ intelligantur.
{ Testimonia ediscantur.
{ Vita emendetur.

V. Theologicum quoddam scriptum evolvendum: putà Thomas à Kempis de imitatione Christi.

Matutinis
horis exer-
ceatur me-
moriam. Ita-
que hora

VI. A lectione sacrâ secedat unusquisque ad sui instituti auctores: ubi hæc est regula generalis: Per primum horæ quadrantem legas: reliquos repetitioni & meditationi tribuas.

VII. Tentaculum assument, qui studiis sufficere volunt: putà offulam, vel ovum molle, vel butyrum, vel æcus immaturas, vel uvæ passas, vel passulas Corinthiacas, vel cicuti putamina saccharo incrustata, vel id genus alia: ne spiritus animales deficiant.

VIII. Post diligentem authoris lectionem & memoriæ exercitiationem studiosi se conferant ad auditoria.

IX. Exerceatur corpus.

X. Prandium sumatur: ubi studiosi { paucis contenti sint.
{ vitent varietatem { cibi.
{ potus.

Horis

- Vehementiores motus.
	}	Vitent	Affectus	Iram.	
					Tristitiam.
XI. & XII.	}	Studioſi	Somnunt.		
				Tribuant ventri quietem.	
				Confabulentur cum commensalibus.	
-
}	Pomeridianis
vigeat exercitium
ſtili & oris, id eſt,
manus & lingue
hoc modo:	I. Exerceatur ſtilus impletionem locorum communium.	
		II. Exerceatur ſtilus	Analyſi.
		III. Exerceatur lingua	Declamando.
Conferendo.
Diſputando.
		IV. Tribuatur	Auſcultationi.
Exercitio corporis.
-
}	Horis	V. Cœna fumatur, eaque philoſophica & Socratica.	
		VI. Poſt cœnam ceſſet omne ſtudium: vigeant verò tum molles de ambulatione & doctæ ac jucundæ confabulationes.	
		VII. { Vernali vel AËſtivo tempore individui comites ſtudioſorum ſint Dioſcoridis & Theophraſti libelli, ſimplicium omnis generis elegantiffimas deſcriptiones continentes.
Hyemali verò tempore non pigeat eos, ſiderum mirandas nomenclaturas, poſitus, ortus, occaſus, effectus & influentias conſiderare.	
-
}	Vesper-
tinis | VIII. Legantur | Hiſtorici.
Pœtæ. |
|---|------------------|----------------|---------------------|
-
- Repetitio, de quâ Vives eleganter ait: Optimum eſſet ſingulis noctibus antequam cubitum concederes, in ſellâ te, ſine arbitris, ſedentem, quæcunque illo die vidiffes, legiffes, auდიſſes ad memoriam revocare.
- Exercitatio memoriæ juxta illud Ludovici Vivis: Cubitum iturus lege vel audi aliquid dignum quod memoriæ mandetur, & de quo ſalubre ſit ac jucundum per noctem ſomniare: ut etiam noctu diſcas. Neque tamen vigiliâs in multam noctem lucubrando extendas.
- Lectio Biblica, quam excipient preces.

Calendari-
um stu-
diorum
specta-
tur, quan-
tum ad

Modum.
Est Ca-
lendar-
ium

Vñm. Est } Index lectionum. Libenter laboratur, cum tempus præfini-
tum & distinctum est, inquit Aristot. 3. Oecon. 5.
Lupatum & frænum, quod iniiciendum est studiosis, qui
pro volaticâ suâ levitate omnia legunt, id est, nihil in-
telligunt: & ita nusquam sunt, dum ubique esse volunt.

I. Omnes & singuli studiosi quotidie, antequam
se dedant certæ facultati, per primum biennium
se exercebunt in philologiâ & philosophiâ. Hoc igitur
Calendarium Philologico-Philosophicum sibi habeant
commendatum, vel aliud ad eundem modum sibi effingant.

II. Binæ singulis mensibus pagellæ dantur.

III. Lineæ perpendiculares ducuntur: illæque
constituunt certas arcolas seu cellulas.

Catholi-
cū, seu
Generale,
quod
omnib.
omnino
studio-
sis con-
venit:
Cujus
Regula

IV. Versus latus sinistræ columnæ
notæ numerorum ascribuntur: ut indicent,
dum literas appostas respiciunt, quotus sit
quisque in mense dies.

V. Gracile intervallum columnæ sinistræ capiat
literas A. b. c. d. e. f. g quibus hebdomada-
rum intercapedines atque dierum numerus
in vulgaribus Calendarijs notari solent.

Prima columna nu-
merum ordinem-
que Psalmorum
habet, ita certis
diebus ascriptū,
semel unoquoq;
anno omnes per-
currere ut liceat.
Secunda V. T. libros
Canonicos.
Tertia libros Apo-
cryphos.
Quarta Nov. Te-
stam libros com-
plectitur.

VI. Sinistra columna di-
stinguatur in quatuor
intervalla lineis quin-
que perpendicularib.
demissis. Horum in-
tervallorum talis est
usus & ratio.

VII. Vide tabul. sequēt.

Speciale: de quo infra. Illud enim variat, prout studia sunt
varia.

Calendari-

VII. Nō est quōd quis putet, hoc Calendariū esse Theologicum. Omnes enim omnium facultatum studiosi legere debent Biblia. Itaque hoc nostrum Calendarium est universale, seu Catholicum. Omnes igitur studiosi id sibi formatum putent: & quotidie Biblia legant hoc modo: Horis

Matutinis, Psalmum & caput unum vel alterum de Veteri Testamento
Pomeridianis à prandio itidem caput de Veteri Testamento.
Vespertinis evolvant libros Apocryphos & Novi Testamenti

Hoc est ipsissimum pietatis exercitium, quo Biblia semel percurrentur quotannis.

VIII. Theologi non solum semel Biblia quotannis percurret, sed semel atque iterum: quod qui fieri possit, ostendam in Calendario Theologico.

IX. Philologi Græci & Hebræi eadem operâ poterunt exercere sese in linguis & sacris.

Calendarii
Catholici
Regulæ

X. Dextra columna continet Philologiam Græcam & Latinam, itemq; Philosophiam. Nam hæcæ ambas facultates studiosus clausibus exemptus primo biennio juxta hoc nostrum præscriptum debet discere. Tria autem sunt hujus columnæ intervalla

Primum linguæ Græcæ
Secundum linguæ Latinæ
Tertium Philosophiæ

est deputatum.

XI. In utrâque Philologiâ talis inest ratio. Primus annus distribuatur in quatuor quadrantes partes; quarum una quæque contineat tres menses: atque hoc modo

Primo interstitio seu trimestri verno Grammaticæ minutia excutiantur.
Secundo trimestri æstivo Lexicon percurretur.
Tertium trimestre autumnale lectioni unius & solius Ciceronis in Latinis, in Græcis Demosthenis & Isocratis impendatur.
Quartum hyemale exercitio stili deputetur.

XII. Vide Tabellam sequentem.

Calendarii Catholici regulæ

XII. Philosophicum studium his regulis gubernetur atque formetur

1. Si disciplina non directè spectet ad scopum tuum, poteris in definitionibus, divisionibus & regulis generalibus acquiescere.
2. Sin verò directè tendat ad tuum scopum, pergendum omnino est ad specialiora: ubi generalia ritè præmittentur specialibus: quod in longioribus disciplinis spatiosesqui mensis, yel duorum mensium; in brevioribus spatio quinque septimanarum expediri poterit.
3. Subducatur calculus disciplinarum, prout supra delineavimus: & ita subducatur, ut primo illo biennio singulæ absolvantur, observato semper discrimine inter minùs & magis necessaria.

XIII. Examen instituatur quintuplex.

1. Vespertinum sive Diurnum, quo reperantur lectiones quotidianæ.
2. Hebdomadarium; quod instituatur die Solis vel Sabbathi, quo repetantur lectiones istâ septimanâ habitæ.
3. Menstruum; quod instituatur ultimâ septimanâ cujuslibet mensis.
4. Trimestre; quod instituatur sub finem cujusque anni quadrantis: putâ, verni, æstivi &c.
5. Annum: quod fieri debet ultimo anni mense: Hæc repetendi & eximinandi ratio est omnium utilissima.

XIV. Die Sabbathi semper examen instituatur. Superfunt sex dies, quos ita divides, ut alternis diebus philologiam & philosophiam discas: verbi gratiâ, die

Solis	Nisi malis diem Solis sacris & exanimi deputare, & binis diebus singula studia tractare: ut diebus	Lunæ	} Latia.
Latina.		Martis	
Lunæ		Mercurii	} Græc.
Græca.		Iovis	
Martis		Veneris	} Philos.
philos.		Saturni	
Mercurii			
Latina.			
Iovis			
Græca.			
Veneris			
philos.			

XV. Calendario hæc addatur Typus studiorum horarius.

TYPVS

TYPVS
CALENDARIII
CATHOLICI,

id est,

Philologo-Philosophici: quod Studiosi no-
viti, qui è classibus exempti
sunt sibi ceu

CYNOSURAM

PROPONERE DEBENT PRIMO STUDIORVM
*biennio: ita tamen, ut pro suorum studiorum ratione
hunc typum aliter insituere vel im-
mutare liceat.*

OBSERVATIO.

In Calendario usuali, sive in fastis, non verò in Calendario
catholico, ad notandæ sunt rationes acce-
ptorum & expensorum.

Dico

Dies.	Pfalmi.	Vetus Testament.	Apocryphi.	Novum Testament.
1 A	1.	Genesis. 1. 2. 3.		Matth. 1.
2 b	2.	4. 5.		2.
3 c	3.	6. 7.		3.
4 d		8. 9.		4.
5 e		10. 11.	Tobia 1.	5.
6 f		12. 13.	2.	
7 g		14. 15.	3.	
8 A	4.	16. 17. 18.		6.
9 b	5.	19. 20.		7.
10 c	6.	21. 22.		8.
11 d		23. 24.		9.
12 e		25. 26.	4.	10.
13 f		27. 28.	5.	
14 g		29. 30.	6.	
15 A	7.	31. 32. 33.		11.
16 b	8.	34. 35.		12.
17 c	9.	36. 37.		13.
18 d		38. 39.		14.
19 e		40. 41.	7.	15.
20 f		42. 43.	8.	
21 g		44. 45.	9.	
22 A	10.	46. 47. 48.		16.
23 b	11.	49. 50.		17.
24 c	12.	Exodi. 1. 2.		18.
25 d		3. 4.		19.
26 e		5. 6.	10.	20.
27 f		7. 8.	11.	
28 g		9. 10.	12.	
29 A	13.	11. 12. 13.		21.
30 b	14.	14. 15.		22.
31 c	15.	16. 17.		23.

Latina

JANVARIUS.

Latina.	Græca.	Philosophica.
Grammatic. subtilitates de Orthographia.		
	Grammatic. subtilitates de Orthographia.	
<i>Examen</i>	<i>hebdoma-</i>	<i>Archelo-</i> <i>gia.</i> <i>darium.</i>
Grammatic. minutæ de Etymologia.		
	Grammatic. minutæ de Etymologia.	
<i>Examen</i>	<i>hebdoma-</i>	<i>Hexilo-</i> <i>gia.</i> <i>darium.</i>
Doctrina declinatio- num analogæ.		
	Doctrina declinatio- num analogæ.	
<i>Examen</i>	<i>hebdoma-</i>	<i>Techno-</i> <i>logia.</i> <i>darium</i>
Declinationes anomala.		
	Declinationes anomala.	
<i>Examen</i>	<i>hebdoma-</i>	<i>Didacti-</i> <i>ca.</i> <i>darium.</i>
Coniugationes analogæ.		
<i>Examen</i>	<i>men-</i>	<i>struum.</i>

H

Dies

FEBRUARIUS.

Dies.	Pfalms.	Vetus Testament.	Apocryphi.	Novum Testament.
1	d	18. 19.		24.
2	e	20. 21.	13.	25.
3	f	22. 23.	14.	
4	g	24. 25.	Iudith. 1.	
5	A	16.	26. 27. 28.	26.
6	b	17.	29. 30.	27.
7	c	18.	31. 32.	28.
8	d		33. 34.	Marcus 1.
9	e		35. 36.	2.
10	f		37. 38.	3.
11	g		39. 40.	4.
12	A	19.	Levit. 1. 2. 3.	5.
13	b	20.	4. 5.	6.
14	c	21.	6. 7.	7.
15	d		8. 9.	8.
16	e		10. 11.	9.
17	f		12. 13.	10.
18	g		14. 15.	11.
19	A	22.	16. 17. 18.	12.
20	b	23.	19. 20.	
21	c	24.	21. 22.	
22	d		23. 24.	
23	e		25. 26.	
24	f		27. Numeri. 1.	
25	g		2. 3.	
26	A	25.	4. 5. 6.	
27	b	26.	7. 8.	
28	c	27.	9. 10.	

Latina

FEBRUARIUS.

59

Latina.	Græca.	Philosophica.
	Conjugationes	
	anomalæ.	
		Metaphy-
		fica.
<i>Examen</i>	<i>hebdoma-</i>	<i>darium.</i>
Conjugationes		
anomalæ.		
	Conjugationes	
	anomalæ.	
		Metaphy-
		fica.
<i>Examen</i>	<i>hebdoma-</i>	<i>darium.</i>
Voces inva-		
riabiles.		
	Voces inva-	
	riabiles.	
		Metaphy-
		fica.
<i>Examen</i>	<i>hebdoma-</i>	<i>darium.</i>
Syntaxis re-		
gularis.		
	Syntaxis re-	
	gularis.	
		Metaphy-
		fica.
<i>Examen</i>	<i>hebdoma-</i>	<i>darium.</i>
Syntaxis irregularis.		
<i>Examen</i>	<i>men-</i>	<i>struum.</i>
	H	Dies

MARTIVS.

Dies.	Psalmi	Vetus Testament.	Apocryphi.	Novum Testament
1	d	11. 12.		16.
2	e	13. 14.	11.	Luca. I.
3	f	15. 16.	12.	
4	g	17. 18.	13.	
5	A	28.	19. 20. 21.	2.
6	b	29.	22. 23.	3.
7	c	30.	24. 25.	4.
8	d		26. 27.	5.
9	e		28. 29.	6.
10	f		30. 31.	
11	g		32. 33.	
12	A	31.	34. 35. 36.	7.
13	b	32.	Deutero. 1. 2.	8.
14	c	33.	3. 4.	9.
15	d		5. 6.	10.
16	e		7. 8.	Sufanna I. 11.
17	f		9. 10.	Bel. Draco. I.
18	g		11. 12.	Hym. 3. Puer. I.
19	A	34.	13. 14. 15.	12.
20	b	35.	16. 17.	13.
21	c	36.	18. 19.	14.
22	d		20. 21.	15.
23	e		22. 23.	Frag. Esth. I. 16.
24	f		24. 25.	2.
25	g		26. 27.	3.
26	A	37.	28. 29. 30.	17.
27	b	38.	31. 32.	18.
28	c	39.	33. 34.	19.
29	d		Iehosua 1. 2.	20.
30	e		3. 4.	4. 21.
31	f		5. 6.	5.

Latina

Latina.	Græca.	Philosophica.
Syntaxis irregularis.		
	Syntaxis irregularis.	
<i>Examen</i>	<i>hebdoma-</i>	Metaphysica. <i>darium.</i>
Prologia de quantitatibus.		
	Prologia de quantitatibus.	
<i>Examen</i>	<i>hebdoma-</i>	Pneu- matica. <i>darium.</i>
Poetica de metris.		
	Poetica de metris.	
<i>Examen</i>	<i>hebdoma-</i>	Pneuma- tica. <i>darium.</i>
Collatio variorum Grammaticorum.		
	Collatio variorum Grammaticorum.	
<i>Examen</i>	<i>hebdoma-</i>	Pneuma- tica. <i>darium.</i>
Collatio variorum Grammaticorum.		
	Collatio variorum Grammaticorum.	
<i>Examen</i>	<i>men-</i>	<i>strum.</i>
<i>Examen</i>	<i>tri-</i>	<i>mestre.</i>

H 3 Dies

Dies.	Pfalms.	Vetus Testam.	Apocryphi.	Novum Testam.
1	g	7. 8.	6.	
2	A	40.	9. 10. 11.	22.
3	b	41.	12. 13.	23.
4	c	42.	14. 15.	24.
5	d		16. 17.	Iohan. 1.
6	e		18. 19.	2.
7	f		20. 21.	8.
8	g		22. 23.	III. Ezrae 1.
9	A	43.	24. Iudic. 1. 2.	3.
10	b	44.	3. 4.	4.
11	c	45.	5. 6.	5.
12	d		7. 8.	6.
13	e		9. 10.	7.
14	f		11. 12.	3.
15	g		13. 14.	4.
16	A	46.	15. 16. 17.	8.
17	b	47.	18. 19.	9.
18	c	48.	20. 21.	10.
19	d		Ruth. 1. 2.	11.
20	e		3. 4.	12.
21	f		I. Samuel 1. 2.	6.
22	g		3. 4.	7.
23	A	49.	5. 6. 7.	13.
24	b	50.	8. 9.	14.
25	c	51.	10. 11.	15.
26	d		12. 13.	16.
27	e		14. 15.	17.
28	f		16. 17.	9.
29	g		18. 19.	IV. Ezrae 1.
30	A	52.	20. 21. 22.	18.

Latina

APRILIS.

Latina	Græca.	Philosophica, Phyfi- ca.
Lexici litera A percurratur.	Lexici litera A. percurratur.	Phyfi- ca.
<i>Examen</i>	<i>hebdoma-</i>	<i>darsum.</i>
Lexici litera B. & C. perlegantur.	Lexici litera B. & Γ perlegantur.	Phyfi- ca.
<i>Examen</i>	<i>hebdoma-</i>	<i>darsum.</i>
Lexici litera D. & E legantur.	Lexici litera Δ & E legantur	Phyfi- ca.
<i>Examen</i>	<i>hebdoma-</i>	<i>darsum.</i>
Lexici litera F. G. & H. legantur	Lexici litera Z. H. & Θ legantur.	Phyfi- ca.
<i>Examen</i>	<i>hebdomadarsum.</i>	<i>Θ mensurum.</i>

Dies

Dies.		Pſalmi.	Vetus Testam.	Apocryphi.	Novum Testam.
1	b	53.	23. 24.		19.
2	c	54.	25. 26.		20.
3	d		27. 28.		21.
4	e		29. 30.	2.	Acta Apolt. 1.
5	f		1. Samuel 1.2.	3.	
6	g		3. 4.	4.	
7	A	55.	5. 6. 7.		2.
8	b	56.	8. 9.		3.
9	c	57.	10. 11.		4.
10	d		12. 13.		5.
11	e		14. 15.	5.	6.
12	f		16. 17.	6.	
13	g		18. 19.	7.	
14	A	58.	20. 21. 22.		7.
15	b	59.	23. 24.		8.
16	c	60.	I. Regum. 1.2.		9.
17	d		3. 4.		10.
18	e		5. 6.	8.	II.
19	f		7. 8.	9.	
20	g		9. 10.	10.	
21	A	61.	11. 12. 13.		12.
22	b	62.	14. 15.		13.
23	c	63.	16. 17.		14.
24	d		18. 19.		15.
25	e		20. 21.	11.	16.
26	f		22. II. Regum. I.	12.	
27	g		2. 3.		
28	A	64.	4. 5. 6.		17.
29	b	65.	7. 8.		18.
30	c	66.	9. 10.		19.
31	d		11. 12.		20.

Latina

M A I U S.

65

<i>Latina.</i>	<i>Græca.</i>	<i>Philosophica.</i>
Lexici litera I. & K evolvatur.		
	Lexici literæ I. & K. leguntor.	
		Arithme- tica.
<i>Examen</i>	<i>hebdoma-</i>	<i>darium.</i>
Lexici literæ L. & M. legantur		
	Lexici literæ A & M. legantur	
		Arithme- tica.
<i>Examen</i>	<i>hebdoma-</i>	<i>darium.</i>
Lexici Literæ N. & O legantur.		
	Lexici literæ N. & Æ perlegantur.	
		Geome- tria.
<i>Examen</i>	<i>hebdoma-</i>	<i>darium.</i>
Lexici literæ P. & Q. legantur.		
	Lexici litera O. perlegatur.	
		Geome- tria.
<i>Examen</i>	<i>hebdoma-</i>	<i>darium.</i>
Lexici litera R. evolvatur.		
<i>Examen</i>	<i>men-</i>	<i>struum.</i>

I

Dies.

Dies.	Pfalms.	Vetus Testament.	Apocryphi.	Novum Testament.	
1	e		13. 14.	14.	21.
2	f		15. 16.	15.	
3	g		17. 18.	16.	
4	A	67.	19. 20. 21.		22.
5	b	68.	22. 23.		23.
6	c	69.	24. 25.		24.
7	d		I. Paralip. 1. 2.		25.
8	e		3. 4.	I. Mach. 1.	26.
9	f		5. 6.	2.	
10	g		7. 8.	3.	
11	A	70.	9. 10. 11.		27.
12	b	71.	12. 13.		28.
13	c	72.	14. 15.		Roman. 1.
14	d		16. 17.		2.
15	e		18. 19.	4.	3.
16	f		20. 21.	5.	
17	g		22. 23.	6.	
18	A	73.	24. 25. 26.		4.
19	b	74.	27. 28.		5.
20	c	75.	29. II. Paralip. 1.		6.
21	d		2. 3.		7.
22	e		4. 5.	7.	8.
23	f		6. 7.	8.	
24	g		8. 9.	9.	
25	A	76.	11. 11. 12.		9.
26	b	77.	13. 14.		10.
27	c	78.	15. 16.		11.
28	d		17. 18.		12.
29	e		19. 20.	10.	13.
30	f		21. 22.	11.	

Latina

JUNIUS.

67

<i>Latina.</i>	<i>Græca.</i>	<i>Philosophica.</i>
	Lexici litera Π. perlegatur.	
		Cosmo- graphia.
Lexici litera S. evolvatur,		
	Lexici litera P. legatur.	
		Astrono- mia.
<i>Examen</i> Lexici litera T. legatur.	<i>hebdoma-</i>	<i>darium.</i>
	Lexici literæ Σ & T. legantur.	
		Astro- nomia.
<i>Examen</i> Lexici Literæ V. & X. legantur.	<i>hebdoma-</i>	<i>darium.</i>
	Lexici literæ Y. Φ & X perlegantur.	
		Astro- nomia.
<i>Examen</i> Lexici literæ Y. & Z. leguntor.	<i>hebdoma-</i>	<i>darium.</i>
	Lexici literæ Ψ. & Ω evolvantur.	
<i>Examen</i>	<i>men-</i>	<i>struum.</i>
	I 2	Dies

Dies.		Pfalmt.	Vetus Testament.	Apocryphi.	Novum Testam.
1	g		23. 24	12	
2	A	79.	25. 26. 27.		14.
3	b	80.	28. 29.		15.
4	c	81.	30. 31.		16.
5	d		32. 33.		I. Corinth. 1.
6	e		34. 35.	13.	2.
7	f		36. Ezræ 1.	14.	
8	g		2. 3.	15.	
9	A	82.	4. 5. 6.		3.
10	b	83.	7. 8.		4.
11	c	84.	9. 10.		5.
12	d		Nehem. 1 2.		6.
13	e		3. 4.	16.	7.
14	f		5. 6.	II Machab. 1	
15	g		7. 8.	2.	
16	A	85.	9. 10. 11.		8.
17	b	86.	12. 13.		9.
18	c	87.	Ester. 1. 2.		10.
19	d		3. 4.		11.
20	e		5. 6.	3.	12.
21	f		7. 8.	4.	
22	g		9. Iesaiæ. 1.	5.	
23	A	88.	2. 3. 4.		13.
24	b	89.	5. 6.		14.
25	c	90.	7. 8.		15.
26	d		9. 10.		16.
27	e		11. 12.	6.	II Corinth. 1
28	f		13. 14.	7.	
29	g		15. 16.	8.	
30	A	91.	17. 18. 19.		2.
31	b	92.	20. 21.		3.

LATINA

<i>Latina.</i>	<i>Græca.</i>	<i>Philosophica.</i>
Ciceronis officia.	Demosthenis oratio Olynthiaca prima.	Altrologia.
<i>Examen</i> Ciceronis officia.	<i>hebdoma-</i> Demosthenis oratio Olynthiaca prima	<i>darum.</i> Geographia.
<i>Examen</i> Ciceronis officia.	<i>hebdoma-</i> Demosthenis oratio Olynthiaca secunda.	<i>darum.</i> Geographia.
<i>Examen</i> Ciceronis officia.	<i>hebdoma-</i> Demosthenis oratio Olynthiaca secunda.	<i>darum.</i> Geographia.
<i>Examen</i> <i>Examen</i>	<i>hebdoma-</i> <i>men-</i>	<i>darum.</i> <i>strum.</i>

Dies.		Pfalmi.	Vetus Testament.	Apocryphi.	Novum Testam.
1	c	93.	22. 23.		4.
2	d		24. 25.		5.
3	e		26. 27.	9.	6.
4	f		28. 29.	10.	
5	g		30. 31.	11.	
6	A	94.	32. 33. 34.		7.
7	b	95.	35. 36.		8.
8	c	96.	37. 38.		9.
9	d		39. 40.		10.
10	e		21. 42.	12.	11.
11	f		43. 44.	13.	
12	g		45. 46.	14.	
13	A	97.	47. 48. 49.		12.
14	b	98.	50. 51.		13.
15	c	99.	52. 53.		Galat. 1.
16	d		54. 55.		2.
17	e		56. 57.	15.	3.
18	f		58. 59.	Baruch. 1.	
19	g		60. 61.	2.	
20	A	100.	62. 63. 64.		4.
21	b	101.	65. 66.		5.
22	c	102.	Jeremia. 1. 2.		6.
23	d		3. 4.		Ephes. 1.
24	e		5. 6.	3.	2.
25	f		7. 8.	4.	
26	g		9. 10.	5.	
27	A	103.	11. 12. 13.		3.
28	b	104.	14. 15.		4.
29	c	105.	16. 17.		5.
30	d		18. 19.		6.
31	e		20. 21.	6.	Philipp. 1.

LATINA

AUGUSTUS.

71

<i>Latina.</i>	<i>Græca.</i>	<i>Philosophica.</i>
Ciceronis Lælius de amicitia.		
	Demosthenis oratio Olyntiaca tertia.	
<i>Examen</i>	<i>hebdoma-</i>	Optica. <i>darum.</i>
Ciceronis Cato major de senectute.		
	Demosthenis oratio Philippica prima.	
<i>Examen</i>	<i>hebdoma-</i>	Opti- ca. <i>darum.</i>
Ciceronis somnium Scipionis.		
	Demosthenis oratio Philippica secunda.	
<i>Examen</i>	<i>hebdoma-</i>	Opti- ca. <i>darum.</i>
Ciceronis Paradoxa.		
	Demosthenis oratio Philippica tertia.	
<i>Examen</i>	<i>hebdoma-</i>	Musi- ca. <i>darum.</i>
Paradoxa Cicero. nis.		
<i>Examen</i>	<i>men-</i>	<i>struum.</i>

Dies

Dies.	Pfalmi.	Vetus Testament.	Apocryphi.	Novum Testament.
1	A	188.	30. 31. 32.	6.
2	b	119.	35. 34.	II. Timoth. I.
3	c	120.	35. 36.	2.
4	d		37. 38.	3.
5	e		39. 40.	4.
6	f		41. 42.	
7	g		43. 44.	
8	A	121.	45. 46. 47.	Titum. I.
9	b	122.	48. Daniel. I.	2.
10	c	123.	2. 3.	3.
11	d		4. 5.	Philemon I.
12	e		6. 7.	Hebræos. I.
13	f		8. 9.	
14	g		10. 11.	Ecclesiast.
15	A	124.	12. Hosea 1. 2.	2.
16	b	125.	3. 4.	3.
17	c	126.	5. 6.	4.
18	d		7. 8.	5.
19	e		9. 10.	6.
20	f		11. 12.	
21	g		13. 14.	
22	A	127.	Ioel. 1. 2. 3.	7.
23	b	128.	Amos. 1. 2.	8.
24	c	129.	3. 4.	9.
25	d		5. 6.	10.
26	e		7. 8.	11.
27	f		9. Abdias. I.	
28	g		Ionas. I. 2.	
29	A	130.	3. 4. Michea. I.	12.
30	b	131.	2. 3.	13.
31	c	132.	4. 5.	Iacob. I.

Lama

<i>Latina.</i>	<i>Græca.</i>	<i>Philosophica.</i>
Phraeo- logia.		
	Phraeo- logia.	
		Ethi- ca.
Examen Phraeo- logia.	hebdoma- Phraeo- logia.	darium
		Ethi- ca.
Examen Florile- gium.	hebdoma- Florile- gium.	darium
		Ethi- ca.
Examen Florile- gium.	hebdoma- Florile- legium.	darium.
		Ethi- ca.
Examen Examen	hebdoma- men-	darium. struum.
	instruatur.	

K 2 Dies

Dies.	Pfalni.	Vetus Testament.	Apocryphi.	Novum Testament.
1	d		6. 7.	2.
2	e		8. Nahum. 1.	3.
3	f		2. 3.	
4	g		Habac. 1. 2.	
5	A	133.	3. Zephon. 1. 2.	4.
6	b	134.	3. Haggai. 1.	5.
7	c	135.	2. Zachar. 1.	I. Petri 1.
8	d		2. 3.	2.
9	e		4. 5.	
10	f		6. 7.	3.
11	g		8. 9.	
12	A	136.	10. 11. 12.	4.
13	b	137.	13. 14.	5.
14	c	138.	Malach 1. 2.	II. Petri 1.
15	d		3. 4.	2.
16	e		Iob. 1. 2.	3.
17	f		3. 4.	
18	g		5. 6.	
19	A	139.	7. 8. 9.	I. Iohan. 1.
20	b	140.	10. 11.	2.
21	c	141.	12. 13.	3.
22	d		14. 15.	4.
23	e		16. 17.	5.
24	f		18. 19.	
25	g		20. 21.	
26	A	142.	22. 23. 24.	II. Iohan. 1.
27	b	143.	25. 26.	III. Iohan. 1.
28	c	144.	27. 28.	Iudæ. 1.
29	d		29. 30.	Apocalypf. 1.
30	e		31. 32.	2.

Latina

NOVEMBER.

77

<i>Latina.</i>	<i>Græca.</i>	<i>Philosophica.</i>
Stilus		
epistolicus		
	Stilus	
	epistolicus.	
		Oecono-
		mica.
Stilus		
epistolicus.		
	Stilus	
	epistolicus.	
		Oecono-
		mica.
Examen	hebdoma-	darium.
Stilus		
epistolicus.		
	Stilus	
	epistolicus.	
		Poli-
		tica.
Examen	hebdoma-	darium.
Stilus		
oratorius.		
	Stilus	
	oratorius.	
		Poli-
		tica.
Examen	hebdoma-	darium.
Stilus oratorius		
		Politica.
Examen	men-	struum.

K 3

Dies.

Dies.	Pfalmt.	Vetus Testament.	Apocryphi.	Novum Testam.
1	f		33. 34.	21.
2	g		35. 36.	22.
3	A	145.	37. 38. 39.	3.
4	b	146.	40. 41.	4.
5	c	147.	42. Proverb. 1.	5.
6	d		2. 3.	6.
7	e		4. 5.	7.
8	f		6. 7.	24.
9	g		8. 9.	25.
10	A	148.	10. 11. 12.	8.
11	b	149.	13. 14.	9.
12	c	150.	15. 16.	10.
13	d		17. 18.	11.
14	e		19. 20.	12.
15	f		21. 22.	27.
16	g		23. 24.	28.
17	A		25. 26. 27.	13.
18	b		28. 29.	9. 30.
19	c		30. 31.	31. 32.
20	d		Ecclesiast. 1. 2.	33. 34.
21	e		3. 4.	35. 36.
22	f		5. 6.	37. 38.
23	g		7. 8.	
24	A		9. 10. 11.	18.
25	b		12. Canticum 1.	39. 40.
26	c		2. 3.	41. 42.
27	d		4. 5.	43. 44.
28	e		6. 7.	45. 46.
29	f		8.	47. 48.
30	g			49. 50.
31	A			51.

Latina

DECEMBER.

79

<i>Latina.</i>	<i>Graea.</i>	<i>Philosophica.</i>
Stilus oratorius		
	Stilus oratorius.	
		Scho- la- stic a.
Examen	hebdoma-	darium.
Stilus historicus		
	Stilus historicus.	
		Histo- rica.
Examen	hebdoma-	darium.
Stilus historicus.		
	Stilus historicus.	
		Histo- rica.
Examen	hebdoma-	darium.
Stilus historicus.		
	Stilus historicus.	
		Histo- rica.
Examen	hebdoma-	darium.
Stilus historicus.		
	Stilus historicus.	
		Histo- rica.
Examen men-	struum, trimestre	& annum.

Delinea

Delineavi Calendarium Catholicum: & quidem negligentiuscule delineavi. Id feci studio, ut meâ negligentia studiosorum exercerem diligentiam, eamque excitarem. Sat mihi gustum huius rei dedisse. Studiosorum est, pro suorum studiorum ratione rem totam immutare.

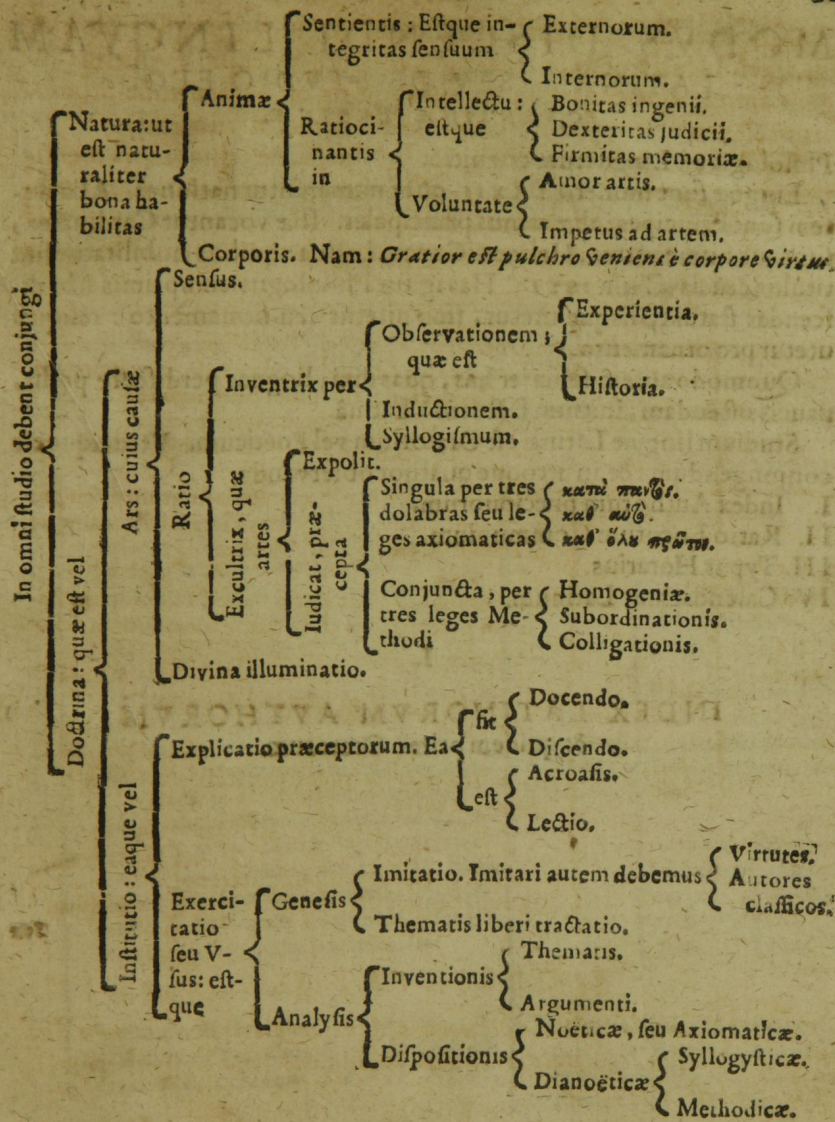
Sed descendamus ad modum discendi specialem, cujus supra meminimus *Tab. V. pag. 16. Tab. XXIX. pag. 52.* Hactenus enim tradita sunt generalia, quæ omnibus & universis studiosis observanda veniunt. Reliquum est, ut in specie ostendamus, quænam debeat esse studiorum ratio in hac vel illâ professione.

	Recapitulatione generalium <i>Vide Tabellam sequentem.</i>						
	Observatione illorum, quæ in	1. Index authorum præcipuorum.					
	quovis studio spectanda: ut	2. Locorum communium ratio.					
	sunt ista quatuor	3. Calendarium speciale.					
		4. Typus studiorum horarius.					
Modus discendi specialis continet theoriam de	Distinctione facultatum seu professionum: ut sunt	I. Philologia: eaque præcipue	<table border="0"> <tr> <td>Latina</td> <td rowspan="3">} cum quis linguam discit, ut in illâ excellat, eamque doceat.</td> </tr> <tr> <td>Græca</td> </tr> <tr> <td>Hæbraea</td> </tr> </table>	Latina	} cum quis linguam discit, ut in illâ excellat, eamque doceat.	Græca	Hæbraea
		Latina	} cum quis linguam discit, ut in illâ excellat, eamque doceat.				
		Græca					
		Hæbraea					
		II. Philosophia; cum quis totum Philosophiæ stadium percurrit, vel certam disciplinam, ut in scholâ doceat.					
III. Theologia; cum quis eam discit, ut doceat in	<table border="0"> <tr> <td>Scholâ.</td> </tr> <tr> <td>Ecclesiâ.</td> </tr> </table>	Scholâ.	Ecclesiâ.				
Scholâ.							
Ecclesiâ.							
IV. Iurisprudentia quis discit, ut exerceat vel in	<table border="0"> <tr> <td>Scholâ.</td> </tr> <tr> <td>Foro.</td> </tr> </table>	Scholâ.	Foro.				
Scholâ.							
Foro.							
V. Medica; quæ pro sectarum recentiorum numero est	<table border="0"> <tr> <td>Galenica.</td> </tr> <tr> <td>Paracelsica.</td> </tr> </table>	Galenica.	Paracelsica.				
Galenica.							
Paracelsica.							

§ OBSERVATIO.

Delineavi nonnulla Calendaria specialia: at non implevi. Hoc incumbit studioso, qui id pro sua sagacitate & conditione præstabit: præferim cum rationem ea implendi ostenderit.

Recapitu-

L MODVS

MODVS DISCENDI LINGVAM
LATINAM, SEV DE STUDIO ELO-
QVENTINÆ LATINÆ.

Philologia est Linguarum cognitio.

Lingvæ sunt numero LX XII. quot numerantur nationes. Aliæ autem sunt Principes: aliæ minus principales. Illæ vocantur Cardinales, suntque numero tres, Hebræa, Græca, Latina: quibus nobilitatus fuit titulus crucis CHRISTI. Has igitur Philologus cum primis sibi discendas statuat; iisque utetur, imo nitetur ceu firmamento: reliquis utetur pro ornamento.

Quomodo autem feliciter has, quas dixi, linguas perdiscere possit, paucis ostendam, initium facturus à Latinâ.

Studium linguæ Latinæ est Oratorium vel Poëticum. Vtrumque est conjungendum: & in utroque quatuor observanda,

- I. Index Authorum præcipuorum.
- II. Ratio Locorum Communium.
- III. Typus Horarius.
- IV. Calendarium Latinum.

I.

INDEX LATINORVM AVTHORVM
& quidem primò Oratorum.

Sex sunt periodi lectionis Oratoriae in lingua Latina

Prima quae } Continetur intra annum 14. aut 15. ætatis, quæ non tam iudicio quàm memoriâ pollet.
 } Scopo Grammaticam elegantiam.
 } Objecto sensualia & familiaria scripta; quibus illa ætas delectatur: ut sunt
 } Medio Latinos Authores, qui sensualiter scripserunt.

Secunda; sub cuius } Initiũ ars Logica discenda quatur ad } Præcepta. Regulas. Vsum.
 } Progressum Historici sensuales à prandio legendi: ut sunt } Iovius cumprimis. Iustinus. Sleidanus.

Tertia. Studio Logico absoluto, in manus sumatur Philosophia practica, quantum ad primã impressionem: ut videlicet generaliter cognoscas Ethicam, Oeconomicam, Politicam: & quidem ex unico Keckermanno. Ratio quia artis Logicæ usus dexter haberi non potest, nisi in materiã circa quam Logicus versatur. Ista autem materia sunt res ipsæ, præsertim practica, quæ facilius ab adolescentibus intelliguntur, quam theoretica. Accedit, quod teste Scalig. exerc. 1. s. 3. Oratoria sit quasi pars quædam Politicæ. At studiosus non contentus erit hanc simplici Philosophiæ practicæ impressione, sed titulos practicos disponet per volumina. Tertio legatur Rhetorica: Quartò Ciceronianus Rami. Nam in hac tertia periodo studiosus se præparabit ad lectionem Ciceronis. Itaque tria sunt huius periodi intervalla:

Primam consistit in Philosophiæ practicæ } Impressione.
 } Dispositione per volumina locorum communium.

Lectione. Ter legatur præcepta.

Exercitatione. Tres orationes disponantur secundum illa præcepta.

Secundum absolvitur Rhetoricæ } Adornatione locorum communium. } Oratoriorum, Epistolicorum.

Quarta: Vide Tabulam sequentem.
 Quinta: Vide Tabulam XXXIII. pag. 86.
 Sexta: Vide Tabulam XXXIV. pag. 87.

Tertium absolvitur lectione Ciceroniani Rami: in quo de Ciceronis Eloquentia, &c. tractatur.

L 2 Quarta

- I. Rhetorica & Dialectica: quę hoc ordine evolventa
 - 1. Topica.
 - 2. De Inventione.
 - 3. Partitiones oratorię.
 - 4. Libri III. de oratore.
 - 5. Liber de claris oratoribus.
 - 6. Liber unus de oratore.
 - 7. Rhetoricorum Libri IV.
 - 8. Liber de optimo genere oratorum.

- II. Oratoria. Ita que hæc secunda erit meta lectio- nis Cicero- nianę. Sunt autem ora- tiones Cice- ronis
 - Quinqua- ginta sex; earumq; alia
 - Legenda ita ut
 - Iuvenes: quę primò le- genda.
 - Viriles. { Gothofredum.
 - Vide { Freigium.
 - Resolvatur unica illa pro- Quinctio.
 - Reliquę resolvatur tacite.
 - Non opus est multis com- mentariis: vnus Frei- gius sufficit.
 - Quatuordecim orationes componantur ad imi- tationem Ciceronis.

Ordo; quo sint legē da. Huc pertinet divisio scripto- rum Ci- ceronis. Alia sunt

Quarta pe- riodus de- putetur le- ctioni Ci- ceronis: in cuius scri- ptis specta- bunt

- III. Dogmatica; eaque
 - Philosophica
 - Ethica
 - Officia.
 - Tusculanę quęstiones.
 - De finib. bonor. & malor.
 - De amicitia.
 - Paradoxa.
 - Politica
 - Somnium Scipionis.
 - Academicę quęstiones.
 - Naturā deorum.
 - Theologica: libri de
 - Diuinatione.

IV. Epistolica. Hic velim legi omnes epistolas: præter eas, quę sunt ad Atticum.

- Modus quo legenda sunt ista scripta. Duo in il- lis noten- tur;
 - Verba: vt sunt
 - 1. Voces elegantiores, epitheta, &c.
 - 2. Phrases quę referentur in locos communes. de quib. infra.
 - 3. Formula
 - Res: quę re- ferentur in locos
 - Practicos
 - Ethicos.
 - Oeconomicos.
 - Politicos.
 - πινθηδς
 - Logicos.
 - Rhetoricos.
 - Theoreticos.

Probatu;

NOTÆ AD TABULAM TRIGESIMAM SECUNDAM.

I.

Probatur nobis editio Ciceronis in quartâ formâ, authore Dionysio Gothofredo Iuriconsulto clarissimo.

II.

Toti Ciceroni, præter Epistolas ad Atticum, perlegendo annus, vel ad summum sesquiennium sufficiet: ut putat Keckermannus. Lipsius requirit biennium.

III.

Partitiones Oratoriae & libri de Oratore à nullo præteriri debent.

IV.

Lectio Orationum Ciceronis quatuor aut quinque mensium spatio absolvi potest.

V.

Lectio Dogmaticorum librorum Ciceronis absolvi potest duobus aut tribus mensibus.

VI.

Res quæ in locos nominatim referendæ sunt, multa in scriptis Ciceronis Logicis & Rhetoricis occurrunt.

VII.

Index, qui additur editioni Ciceronis Gothofrediana, philologo sit quàm commendatissimus.

VIII.

Antequam accedas ad lectionem Ciceronis, vitam ipsius cognosces, & simul historiam illius temporis, quod proximè præcessit.

TABVLA TRIGESIMATERTIA.

- I. Iulii Cæsaris : cujus stilius est *ivniqes* & dulcissimus.
 II. Salustii : cujus stilius est gravissimus.
 III. Panegyricorum auctorum, qui uno volumine sunt editi : inter quos cum primis excellit Plinii Panegyricus.

Quinta periodus est, quæ studiosus Eloquentiæ sese conferet ad lectionem

Aliorum auctorum Latinorum: qui dividuntur secundum ætates linguæ Latinæ; ut sunt

I. Infantia seu Pueritia ante Terentium: ubi floruerunt	{ Lucilius, Accius, Plautus, Gallus, Crassus, Antonius.
II. <i>ἄκμῃ</i> , ætas vicens & incorrupta, seculum aureum : quod habuit	{ Terentium, Varronem, Ciceronem, Cæsarem, Salustium, Livium.
III. <i>Παλιγγενία</i> seu declinans ætas ad senium : in cuius classe sunt præcipui	{ Quintilianus, Valerius Max. Plinius Secundus, Suetonius, Celsus, Plinius Iunior, Florus, Lactantius, Vlpianus, Iustinianus Imp. Boëtius, Hieronymus, Sedulius, Aufonius, Apuleius, Fulgentius, Martianus Capella.
IV Senectus & Sepultura; ad quam pertinent Scholastici Theologi principes & quidam Icti: ut	{ Albertus Magnus, Thomas Aquinas, Ioannes Scotus, Alanus, Bonaventura, Petrus Hispanus, Gabriel Biel, Occam, Bartholus, Baldus, &c.
V. <i>Ἀνοίσιμος</i> seu renovatio & pristina vita: ubi est ætas	{ Prima sub { Aldigerio, Franc. Petrarchâ, Ioan. Bocatîo, Franc. Philelpho, Laurent. Vallâ, Ænea Sylvio, Baptistâ Mantuano.
Media sub { Angel. Politiano, Hermolao Barbaro, Marfilio Ficino, Pico Mirandul. Rudolph. Agricolâ, Conrad. Celte, Jac. Sadolero, Christ. Longolio, Philip. Melanthon. Ioach. Camerario, Ioan. Sturmio, Nizolio &c.
Nova sub Iusto Lipsio, &c.

Sexta

Seneca, Plautus, Tacitus.

I. Epistolica { Octo centuriæ Epistolarum.
 Libri quinque Epistolarum questionum.

II. Philosophica { Libri sex Politicorum.
 Libri tres Physiologiæ Stoicorum.
 Libri tres Manuductionis ad Stoicam Philosophiam.
 Monita & Exempla politica.
 Dissertatio ad Principes Belgarum.
 Libri duo de Constantiâ.

III. Historica & Critica { Libri tres de cruce.
 Commentarii in Panegyricum Plinii.
 Libri quinque de Militiâ Romanâ.
 Libri sex de admirandis sive de magnitudine Romanâ.
 Libri quinque Poliorceticâ.
 Libri tres Variarum } Lectionum.
 Libri tres Antiquarum }
 Commentaria in Tacitum.
 De rectâ pronunciatione linguæ Latinæ.
 Institutio Epistolica.
 Electorum libri duo.
 Saturnaliorum libri duo.

IV. Theologica { Liber de unâ religione
 Diva { Hallensis.
 Sichenensis.

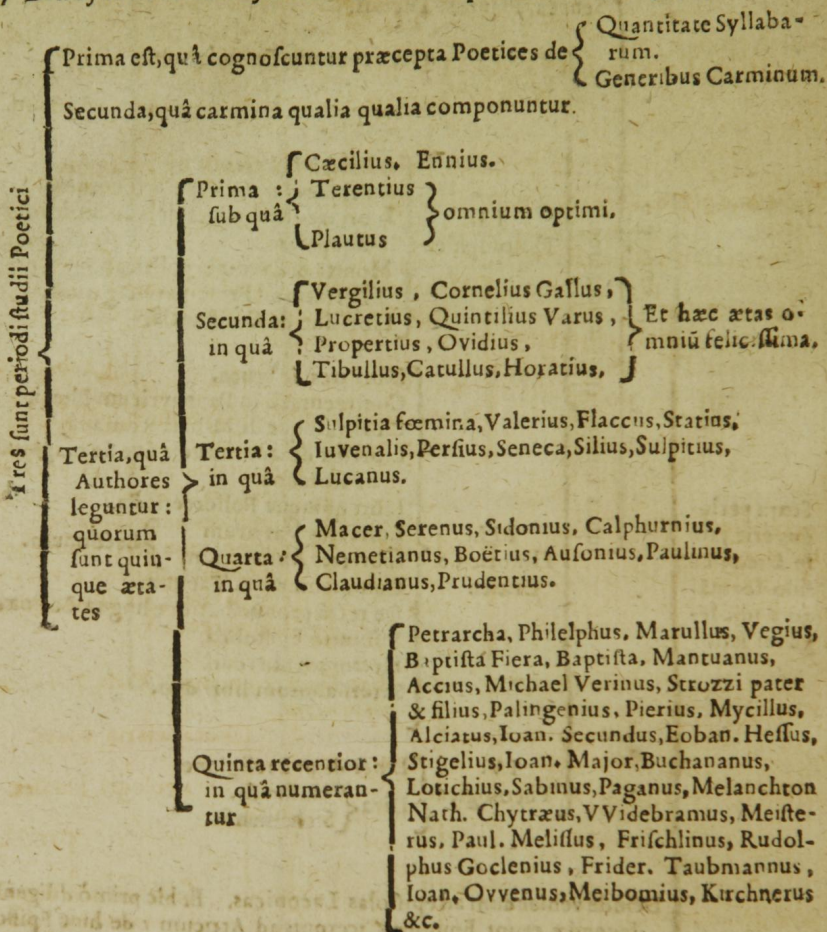
Deinde veniendum ad epistolas Laconicas. Et hic primò diligenter legendæ erunt Epistolæ Ciceronis ad Atticum : de hinc Epistolæ Senecæ, Plinii Secundi, & aliorum veterum & recentium authorum.

Sexta periodus erit jam in Laconico stilo formâdo : ubi legendi sunt

Principio
 Iustus Lipsius : cuius scripta sunt

Tres

¶ *Dicta sunt Periodi in studio Oratorio: Sequuntur Periodi studij Poetici.*

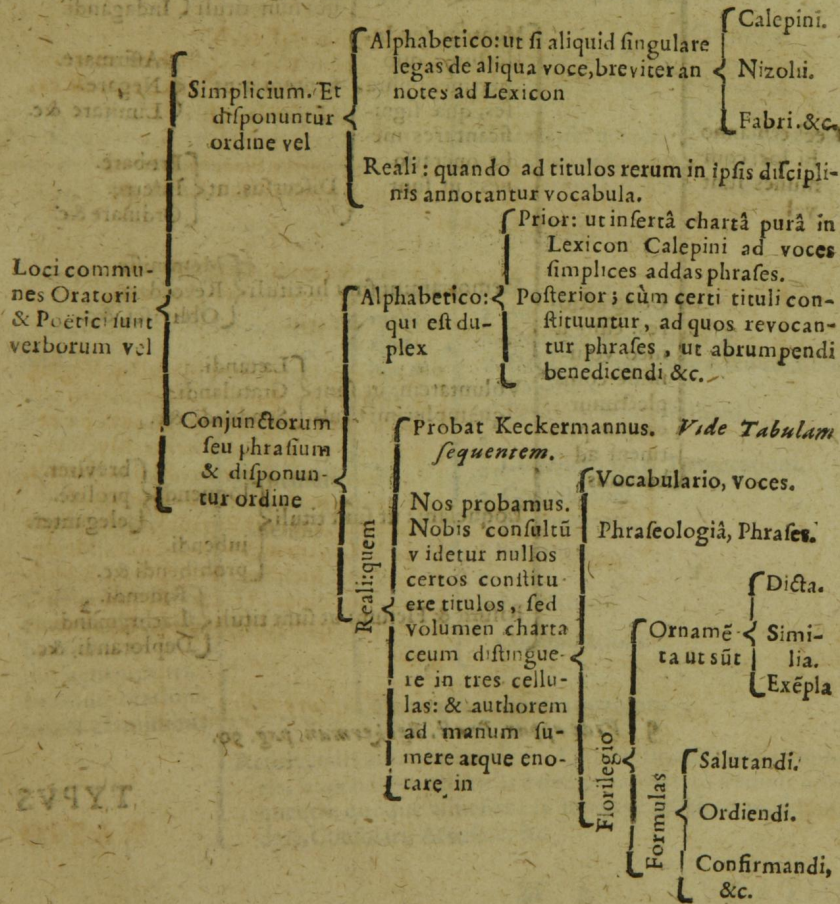
Chronologiam poetarum Vide in Thesuro nostro Chronologia.

RATIO

II.

RATIO LOCORVM COMMVNIVM
in studio Oratorio & Poetico.

Duo hic indicanda. Primum quisnam ordo in titulis observandus.
Deinde quomodo ipsa volumina adornanda.

M

Kecker-

Constituuntur tot volumina phrasæon, quot sunt d
sciplinæ.

Laxiores:
cum vel

Ad singulas disciplinas notantur phrasæ, verbi gra-
tiâ, cum in Theosophiâ, ad titulum de Dei Provi-
dentia notantur elegantiores phrasæ, quibus ea
exprimitur.

Keckermanno
hi loci com-
munes sunt
vel

Apprehensio
simplicium:
ubi sunt tituli { Cogitandi. &c.
Indagandi.

Mentem seu In-
lectum: quò
pertinent phra-
ses, quæ signi-
ficant tres mē-
sis operatio-
nes: ut sunt

Sententia: ut { Affirmare.
Negare.
Limitare &c.

Discursus: ut { Probare.
Inferre.
Ordinare &c.

Contractio-
res: cum u-
nico volu-
mine com-
plectimur
ea quæ per-
tinent ad
hominis

Memoriam: ut sunt hi tituli { Meminisse.
Recordari.
Oblivisci, &c.

Voluntatem: ut sunt
quàm plurimi tituli

{ Latandi.
Gratulandi.
Suadendi &c.

Loquelam: ut sunt tituli

{ loquendi { breviter.
prolixè.
elegantet.
jubendi.
prohibendi &c.

Risum & Fletum: ut sunt tituli

{ Ridendi.
Lachrymandi.
Deplorandi, &c.

¶ Vide appar. Pract. Keckerman. pag. 90.

TYPVS

III. TYPVS HORARIVS STVDIORVM IN Eloquentiæ Latinæ studio.

Studioſus Oratoria & Poëtica exercebit memoriam horis matutinis: pomeridianis linguam & ſtylum: vespertinis itidem memoriam.

IV. CALENDARIVM LATINVM.

- 4. Thematibus ſingularibus: ut ſunt } Perſonæ.
Loca.
Tempus.
Facta.
- 3. Thematib. univerſalibus: ut ſunt res } Theoreticæ 2.
Practicæ 1.
- 3. Laudationibus & Vituperationibus.
- 1/2 Motu poenitentia.

- 3. Gratulationi.
- 2. Adhortationibus.
- 2. Deliberationi ſolitariae.
- 2. Deliberationi ſociatae, ſeu conſiliis habendis.
- 2. Petitioni & interceſſioni.
- 1/2 Lamentationi & Deprecationi.
- 2. Conſolationi.
- 3. Dehortationi.
- 1/2 Inveſtivarum.
- 2. Accuſationi.
- 1/2 Comminationi.

Textualibus meſes quatuor.

Reſolvendis quinque meſes. Quod reliquum erit temporis, impendetur exercitiis extemporalibus: ut ſtudioſi Eloquentiæ quoque aſſueſcant ex tempore diſſerere, puta Laudare, Conſolari, Accuſare. &c.

M 2 RATIO

Curriculum ſtudii Oratorii finiri debet ſpatio triennii: ut nempe tribuantur orationibus & carminibus

Formandis & habendis

Liberis meſes xxxi. hoc modo:

VOCABULARIUM

PHRASEOLOGIA

<i>Exemplum Oratorium Epistol. 1. Cic. lib. 1.</i>	Conquiesci <i>syncope.</i>	In causa hæc sunt.
	Idus. <i>explicitur hæc vox.</i>	Res agitur per creditores.
	Religio.	Nec precibus, nec admonitionibus nostris reliquit locum.
	Legatus.	Agere causam alicuius.
	Familiaris.	
	Exulceratus.	Ostendit se fore accerrimum tui defen- rem.
	Exagitans.	Inclinata res est.
	Fides.	In eam opinionem rem adduxerunt.
Senatus consul- tum.		

*Exemplum
poeticum.*

Moecenas vel Mecœnas.	ODA PRIMA. Editus atavis regibus.
Editus <i>Galgo</i> Aeditus.	Colligere pulverem Olympicum.
Curriculum.	Tergeminis tollere honoribus.
Palma.	Condere horreo.
Quirites.	Gaudet findere agros sarculo.
Libyci.	Nauta payidus fecat mare.
Sarculo.	Nauta indocilis pati pauperiem.
Attalici.	Partem demere de die solido.
Cypria.	Multos castra juyant. &c.
Icareus.	
Africum.	
Ratis.	
&c.	

¶ Hac notata sunt sterilia, nisi addantur glossæ, observationes &c.

FLORI-

FLORILEGIUM SEV POLYANTHEA.

Dicta. Gratiā nostrā extinguit hominū suspicio.
Si esset in iis fides, in quibus summa esse debebat, non laborare-
mus.

Similia. *Similitudo contracta*: Homo exulceratus.
Ea explicanda est.

Exempla. I. Ammonius, regis legatus, apertē pecunia oppugnavit Pom-
pejum.
II. Pompejus & ejus affeclā.

HORATII.

Dicta. Multos castra juvant, & lituo tubæ
Permissus sonitus, bellāque matribus
Detestata
O & præsidium, & dulce decus meum!

Similia. *Notetur illustris similitudo de palmā.*
Item de hederā.

Exempla. 1. Mæcenatis. 2. Horatij. 3. Quiritum. 4.
Musarum, Euterpes, &c.

*Nam etiam mythistoria, quas vocat πολυιστορία
Lipsius huc referri debent.*

M 3

In col-

TABVLA TRIGESIMA OCTAVA.

aterea fuerit instituire Collegium Oratorium, cujus processum de-
 scribitur secuti ductum eminentis. Reckermanni.

		1. Certum ordinem instituat inter studiosos Elquentia: & eorum profectum habeat exploratum. 2. Materias ac Dispositionem primò aliquoties suppeditet: deinde nuda themata præscribat: denique inventionem thematum ipsis studiosis permittat. 3. Proponat auctores resolvendos. 4. Censores nominet septenos singulis vicibus. 5. Dum oratio habetur, notet errata. 6. Censuras ex ordine requirat: & de iis iudicium ferat. 7. Suum iudicium ultimò dicat liberè.																						
In collegio Oratorio est	Præstes seu Præses & Directores; qui																							
	Palæstrita, qui se exercet. Ille	1. Sit utcunque versatus in Logicis & Rethoricis. <table border="0" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"> <tr> <td>diligenter</td> <td>ad-</td> <td>ascèdere in</td> </tr> <tr> <td>formet,</td> <td>eo-</td> <td>cathedrà.</td> </tr> <tr> <td>fideliter</td> <td>que</td> <td>dicare in</td> </tr> <tr> <td>ediscat,</td> <td>sci-</td> <td>cathedrà.</td> </tr> <tr> <td>graviter</td> <td>at</td> <td>descèdere</td> </tr> <tr> <td>recitet,</td> <td></td> <td>ex cathe-</td> </tr> </table> 2. Orationem 3. Post habitam orationem <table border="0" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"> <tr> <td>Audiat censuras.</td> <td>(drà.</td> </tr> <tr> <td>Domi corrigat defectus.</td> <td></td> </tr> </table>	diligenter	ad-	ascèdere in	formet,	eo-	cathedrà.	fideliter	que	dicare in	ediscat,	sci-	cathedrà.	graviter	at	descèdere	recitet,		ex cathe-	Audiat censuras.	(drà.	Domi corrigat defectus.	
	diligenter	ad-	ascèdere in																					
formet,	eo-	cathedrà.																						
fideliter	que	dicare in																						
ediscat,	sci-	cathedrà.																						
graviter	at	descèdere																						
recitet,		ex cathe-																						
Audiat censuras.	(drà.																							
Domi corrigat defectus.																								
Collegij Particeps; qui est	<table border="0"> <tr> <td>Tacitus: qui</td> <td> 1. Etiam paratus accedat: & orationem domi componat. 2. Diligenter attēdat in Collegio. 3. Suam orationem cum illà, quæ habetur, conferat. 4. Vbi domum redierit, emendet. </td> </tr> <tr> <td>Auditor: isque vel</td> <td> 1. Præmeditatus accedat, suamque orationem in parato habeat. 2. Cùm oratio recitatur, omnia attentissimè examinet juxta præcepta Grām̄at. Rhetor. Dialect. </td> </tr> <tr> <td>Censor: qui</td> <td> 3. Si quid audiat correctione dignum, vel memorià vel palimpsesto notet. (vavit. 4. Ingenuè proferat, quæ obser- 5. Quæ verò ab antecessore suo jã ante censori & moneri audiit, prætereat, vel suum quoque de iis iudicium proferat. </td> </tr> </table>	Tacitus: qui	1. Etiam paratus accedat: & orationem domi componat. 2. Diligenter attēdat in Collegio. 3. Suam orationem cum illà, quæ habetur, conferat. 4. Vbi domum redierit, emendet.	Auditor: isque vel	1. Præmeditatus accedat, suamque orationem in parato habeat. 2. Cùm oratio recitatur, omnia attentissimè examinet juxta præcepta Grām̄at. Rhetor. Dialect.	Censor: qui	3. Si quid audiat correctione dignum, vel memorià vel palimpsesto notet. (vavit. 4. Ingenuè proferat, quæ obser- 5. Quæ verò ab antecessore suo jã ante censori & moneri audiit, prætereat, vel suum quoque de iis iudicium proferat.																	
Tacitus: qui	1. Etiam paratus accedat: & orationem domi componat. 2. Diligenter attēdat in Collegio. 3. Suam orationem cum illà, quæ habetur, conferat. 4. Vbi domum redierit, emendet.																							
Auditor: isque vel	1. Præmeditatus accedat, suamque orationem in parato habeat. 2. Cùm oratio recitatur, omnia attentissimè examinet juxta præcepta Grām̄at. Rhetor. Dialect.																							
Censor: qui	3. Si quid audiat correctione dignum, vel memorià vel palimpsesto notet. (vavit. 4. Ingenuè proferat, quæ obser- 5. Quæ verò ab antecessore suo jã ante censori & moneri audiit, prætereat, vel suum quoque de iis iudicium proferat.																							

Primum

CALENDARIVM LATINVM.

Primum Trimestre.

	Ianuarius.	Februarius.	Martius.
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			
21			
22			
23			
24			
25			
26			
27			
28			
29			
30			
31	Examen	men	struum.

CALENDARIUM LATINUM.

Secundum Trimestre.

Aprilis.

Majus.

Iunius.

1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			
21			
22			
23			
24			
25			
26			
27			
28			
29			
30			
31	Examen	men-	strum.

Tertium

Tertium Trimestre.

	Iulius.	Augustus.	September.
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			
21			
22			
23			
24			
25			
26			
27			
28			
29			
30			
31	<i>Examen</i>	<i>mer-</i>	<i>struum.</i>

N Quartum

CALENDARIUM LATINVM.

	Quartum Trimestre.		
	October.	November.	December.
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			
21			
22			
23			
24			
25			
26			
27			
28			
29			
30			
31	<i>Examen</i>	<i>men-</i>	<i>struum.</i>

MODVS

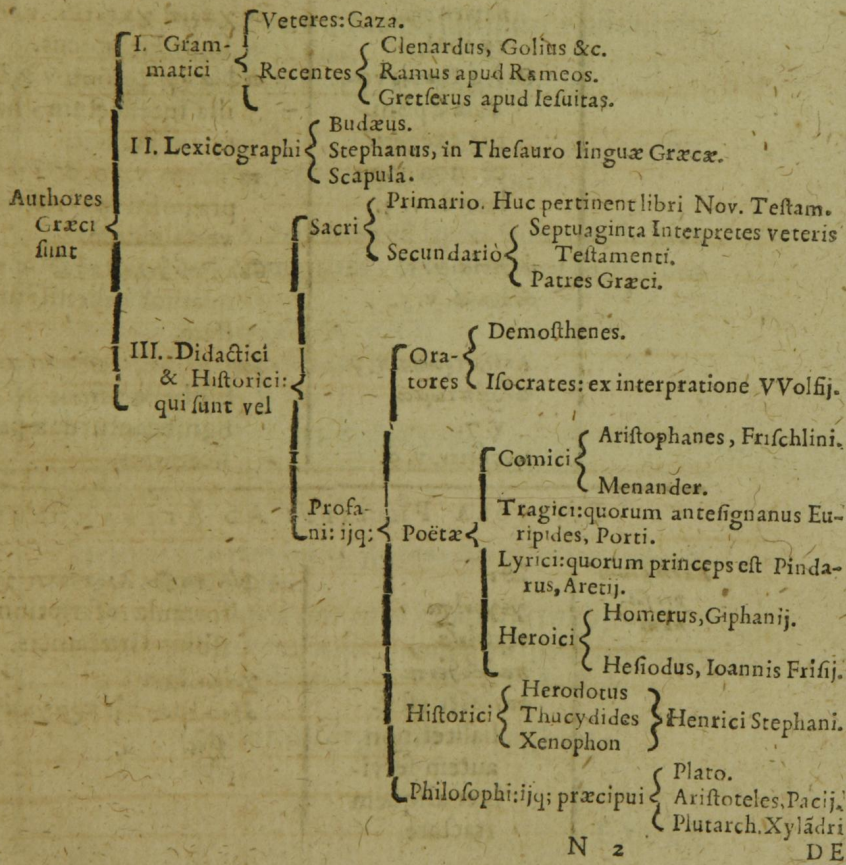
TABVLA TRIGESIMANA.
 MODVS DISCENDI LITERA-
 ruram Græcam.

Quatuor in studio huius linguæ nobis observanda.

- I. Quamam authores legendi.
- II. Quomodo loci communes adornandi.
- III. Typus Studiorum horarius.
- IV. Calendarium Græcum.

I.

DE AVTHORIBVS PRÆCIPVIS.

DE LOCIS COMMUNI-
Quomodo Locos Communes in linguâ Græcâ adornan-
ubi duorum exemplorum appositione Ra-

VOCABULARIVM.

PHRASEOLOGIA.

*Exemplum
sacrum
I. cap. I.
epist. ad
Ephesios.*

ἀπόστολος Legatus. v. 1.
Ἰησοῦς, vox Hebraica. v. 1.
Χριστός Uctus: nomen officij ibid.
Θεός ἔ Πατήρ uocula ἔ ponitur exegetice, non copulativè. v. 3.

ἡ θεία. v. 5.
ἡ δόξα. v. 5.

Ἀπολύτρωσις. v. 7.
ἡ ἄπτωμα. v. 7.
μυστήριον. v. 9.

οἱ ὄντες ἐν ἐφέσω, Ephesij. v. 1.
εὐλογεῖν ἐν εὐλογία. v. 3. Hebraismus.
πρὸ καταβολῆς κόσμου. v. 4.
προερίζειν εἰς ἡθυσίαν. v. 5.
ἐν χάριτι χαριστέν. v. 6. Pleonismus Hebraicus.
σοφία καὶ φρόνησις. v. 8. Differunt: illa intellectum, hæc voluntatem perficit.
τὰ πάντα. v. 10. & 11. Articulus præpositivus restringit universalitatem.
Ἑβραῖοι καὶ ἑλληνισμοί. v. 11. Unus è quatuor hellenismis Nov. Testam.
ἡ ἀπολύτρωσις καὶ ἡ ἐπιπέσεις. v. 14. Est hellenismus N. Test. quo significantur duæ partes justificationis.

EPISTOLA PHILIPPI AD ALEXANDRUM MAG.

*Exemplum
profanum*

ἰδοὺ
γεγονότα
προφέντα
παῖδες ἴντα
παῖδες ἴντα est filialiter, non autem serviliter, aliquem tractare.

Φίλιππος Ἀριστοτέλει χαίρειν. est formula inscriptionis in epistolis Græcicis.
χάριν ἔχειν.
ἄξιον εἶναι τῆς πραγμάτων ἀξιοχίας.

FLORI.

dos putem è subjecto typo ingeniosus lector facilè colligat :
tio Locorum communium ostenditur.

FLORILEGIUM SEU GNOMOLOGICA.

Dicta.

χαρις υμιν &c. salutationis Apostolicæ Paulinæ formula.
vers. 1.
ευλογητος. &c. v. 3. formula ευχαριστίας sacrae.

¶ Singula fermè versus suppeditant singula dicta.

Similia.

καὶ ὅλη κόσμος. vers. 4. Mundus est instar ædificii, cuius
architectus est DEUS.

υιοθεσία. v. 5. Electi sunt DEI filii adoptivi.

σωλύτρωσις. vers. 6. Christus persolvit λύτρον pro nobis,
er hat das Lösegelt oder die Manzion bezahlt.

ἁρπάγισμα. v. 6. Peccatum est lapsus seu apostasia, aver-
sio à bono immutabili ; & conversio ad bonum mu-
tabile.

δικονομία ἔπιηρώματῳ. v. 10.

ἐσφραγίσθητε τῷ πνεύματι. v. 14.

ὅς ἐστιν ἀρρῶτων. v. 14.

Exempla.

I. Pauli. v. 1. II. Ephes. v. 13.

VTEXTAT APUD GELLIUM NOC. AT. LIB. 1. cap. 3.

Dictum.

Parentes non tam ἐπὶ τῇ γνησίῃ, quam παλιγγρησίαῖσι li-
berorum gaudent.

Exempl.

¶ Hoc dictum elici potest è sententiâ Philippi.

I. Philippi Macedonis, qui animum filii potiore duxit
corpore. II. Alexandri magni. III. Aristotelis.

¶ Hisce studiosus huius linguæ adiiciet glossemata
& notas.

N 3

EXPLI-

EXPLICATIO PRÆCEDENTIS TYP
 locorum Communium in linguâ
 Græcâ.

Candidatus Philologiæ Græcicæ sumat authorem Græcum eumque ordine percurrat: & pro re natâ observet obvia quæque: & insigniora ex iis comportet in Locos communes, quos hâc distinximus in tres cellulas, suis subtitulis prænotatas.

Ad *Vocabularium* referantur voces insigniores, ἐμφανώτεροι, rare, tropicæ; brevibus notis appositis, & annotatâ paginâ authoris.

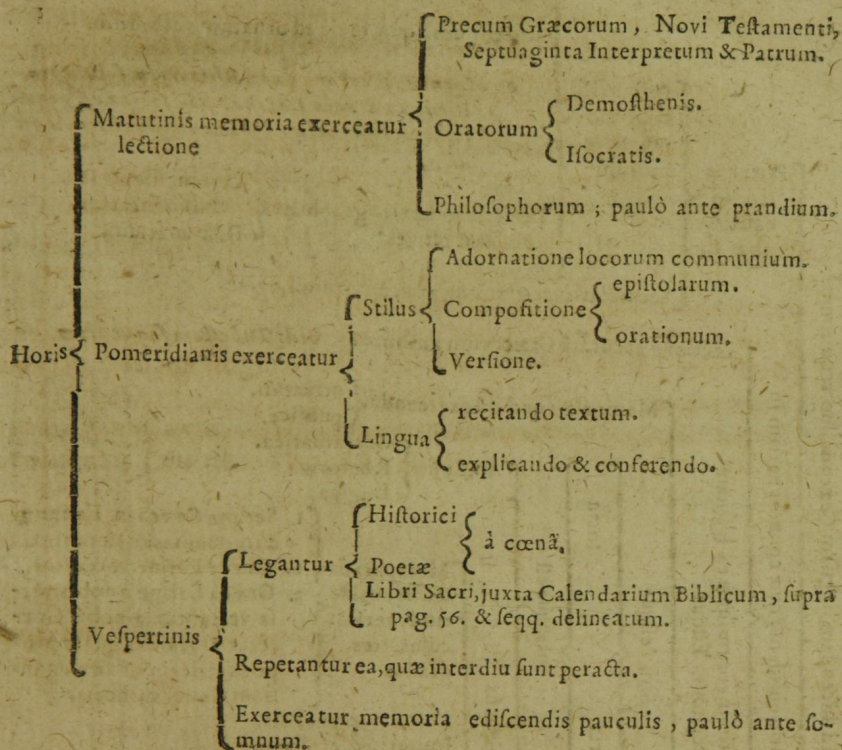
Ad *Phraseologiam* referantur phrasæ illustriores & idiotismi. Certè quilibet author habet peculiarem stili characterem. Itaque meo iudicio, utilissimum erit hoc ordi ne enotare, quo occurrunt apud authores, ita ut seorsim scribantur phrasæ Demosthenis, Isocratis &c. Quod si molestum alicui videtur & laboriosum, minutatim hæc singula persequi, necessum erit in ipso libro variis coloribus & signis notare, dictiones, phrasæ, &c.

Ad *Florilegium* referantur ornamenta, id est, dicta acuta, similia elegantia, exempla illustria, prout apud authores occurrunt. itemque formulæ variæ exordiendi, &c.

TYPUS

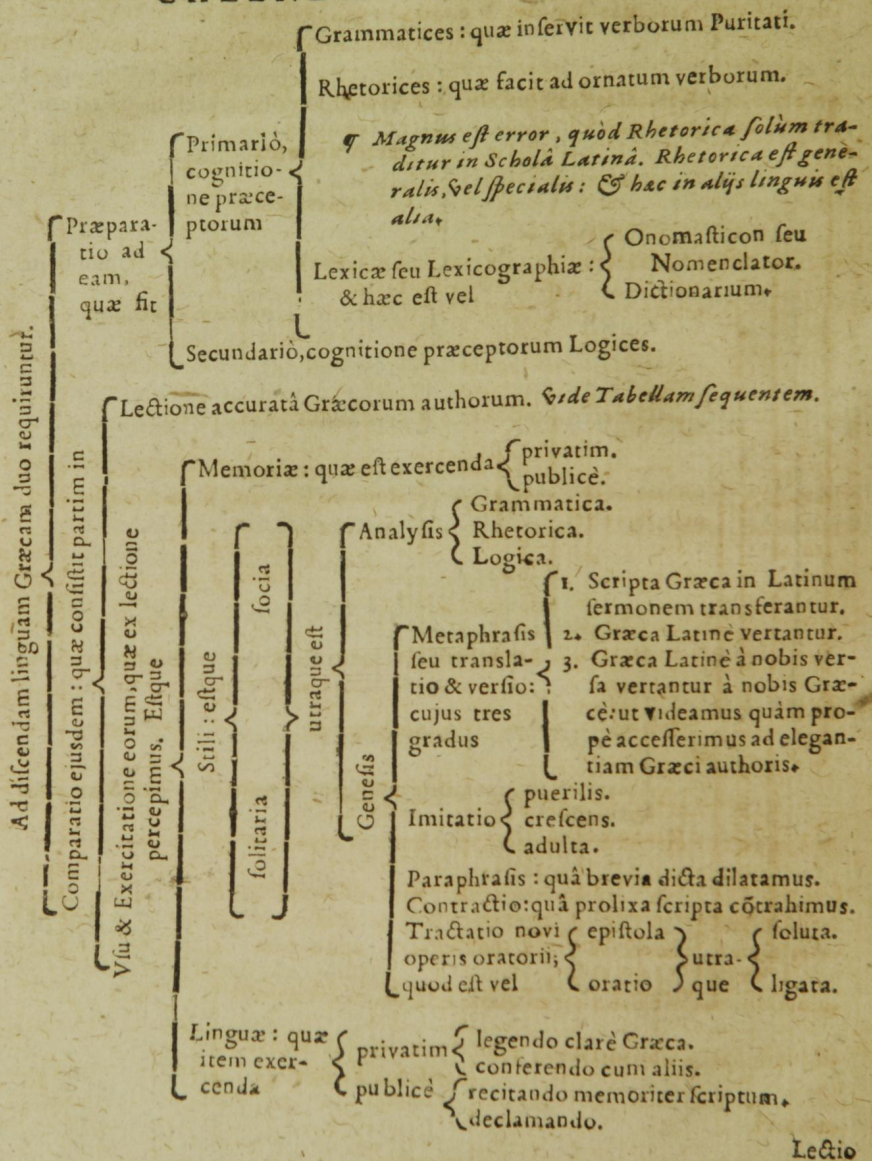
III

TYPUS HORARIUS IN
Studio Græco.

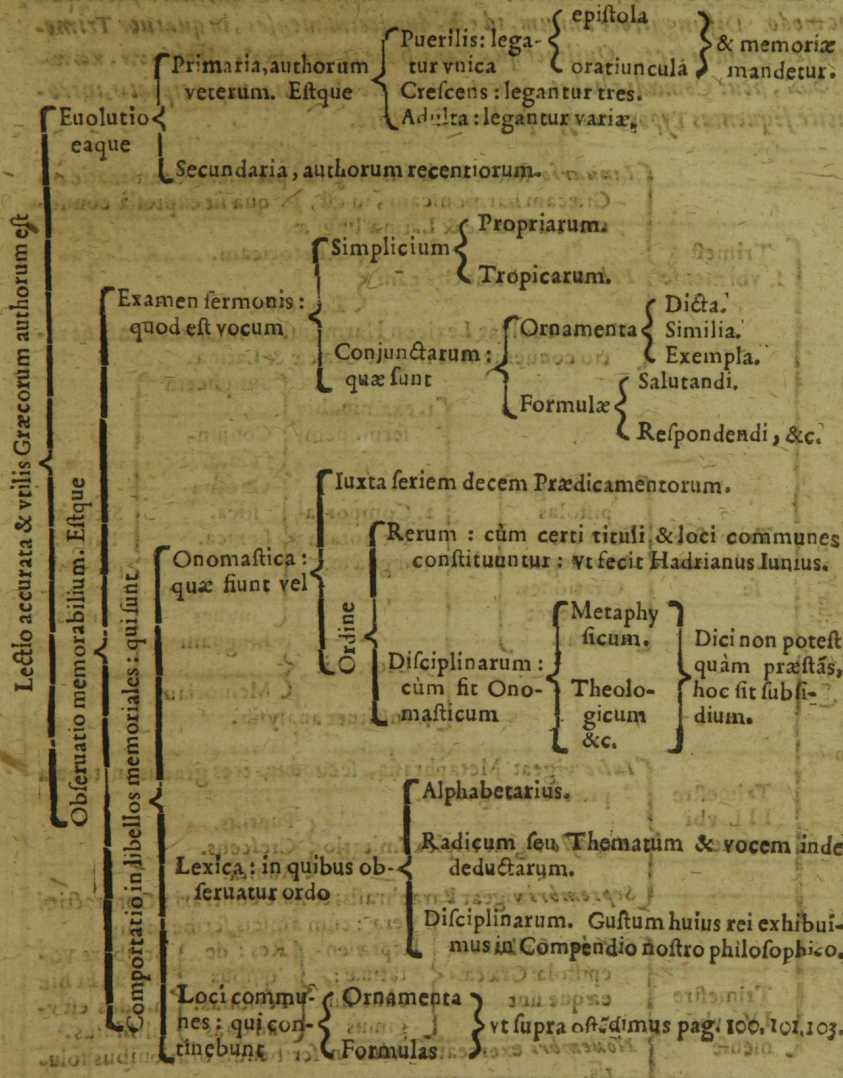

CALEN.

CALENDARIUM GRÆCUM.

TABVLÆ QVADRAGESIMÆ PRIMÆ PARS ALTERA 105

Lectio accurata & vtilis Græcorum authorum est

Observatio memorabilium. Estque

Compositio in libellos memoriales: qui sunt

¶ Ex hac Tabellâ, Φιλέδρες, Calendarium eruere & extruere poteritis, hoc modo. Distinguitote annum, id est, duodecim menses, in quatuor Trimestria seu Quadrantes. Quilibet quadrans habeat ἑστῶσιν, ἤπιπῶσιν, κατω-590 φῶσιν, sicut Comœdia habet. Sed vt melius mentem meam percipiatu, introspicite sequentes Typos, eosq̄, æqui boni consulite.

Studiosus linguæ Græcæ dispeicat annum in quatuor spatia: quæ sunt

Trimestre I. vbi mense	} <i>Januario</i> studiosus huius linguæ perdiscat Grammaticam Græcam harmonicam, id est, in qua sit expressa convenientia Græcæ & Latinæ linguæ.	} Rhetoricam.	} Logicam.	}							
					} <i>Februario</i> discat Græcam	} <i>Martio</i> euoluat Lexicon Harmonicum, in quo ostensa sit ratio convenientiæ linguæ Græcæ & Latinæ.					
							} <i>Aprili</i> legat pistolas Græcas.	} <i>Mai</i> legat Orationes.			
					} <i>Iunio</i> legat Poetas.	} <i>1. examinabit sermonem</i>					
} <i>2. Comportabit notatu digna in</i>	} <i>3. Exercebit</i>										
		} <i>4. Instituet analytin.</i>	} <i>Memoriam</i>								
} <i>1. examinabit sermonem</i>	} <i>2. Comportabit notatu digna in</i>			} <i>3. Exercebit</i>	} <i>4. Instituet analytin.</i>	} <i>Simplicem</i>	} <i>Coniunctum.</i>	} <i>Onomatistica.</i>	} <i>Lexica.</i>	} <i>Locos communes</i>	} <i>Linguam</i>
		} <i>1. examinabit sermonem</i>	} <i>2. Comportabit notatu digna in</i>								
} <i>1. examinabit sermonem</i>	} <i>2. Comportabit notatu digna in</i>			} <i>3. Exercebit</i>	} <i>4. Instituet analytin.</i>	} <i>Simplicem</i>	} <i>Coniunctum.</i>	} <i>Onomatistica.</i>	} <i>Lexica.</i>	} <i>Locos communes</i>	} <i>Linguam</i>
		} <i>1. examinabit sermonem</i>	} <i>2. Comportabit notatu digna in</i>								

Primum

CALENDARIVM GRÆCVM.

107

Primum Trimestre.		
Ianuarus.	Februarius.	Martius.
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		
25		
26		
27		
28		
29		
30		Examen tri-
31	Examen	menstruum. mefre.

2

Secundum

Secundum Trimestre.

	Aprilis.	Majus.	Iunius.
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			
21			
22			
23			
24			
25			
26			
27			
28			
29			
30			
31	Examen	men-	struum.

Tertium

Tertium Trimestre.

Julius.

Augustus.

September.

1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			
21			
22			
23			
24			
25			
26			
27			
28			
29			
30			
31	Examēn	men-	strum.

O 3 Quartum

	October.	Quantum Trimestre. November.	December.
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			
21			
22			
23			
24			
25			
26			
27			
28			
29			
30			
31	Examen	men-	struum.

CANO-

CANONES EXPLICANTES

CALENDARIUM STUDII

GRÆCI.

I. Omnes tibi veteres Græcos autores evolvendos, si fieri potest, certò statue : si quidem velis excellenter & cum voluptate Philologus Græcus evadere.

II. Quò melior quis author, eò plus operæ ac temporis, in illo evolvendo collocandum est.

III. Non simul omnes autores Græci evolvendi sunt : sed discrimen liquorum temporum est observandum.

IV. Est enim prima quædam & puerilis evolutio : est crescens : est adulta.

V. In primâ illâ unus solus author evolvatur.

VI. Crescens unum atque alterum percurrat.

VII. Adulta tandem & virilis evolutio liberè se exerat, & vagetur per veterum Scriptorum omne genus.

VIII. De comparatione singularum vocum in Lexica notentur tria. Primum est quòd in vocibus primitivis disponendis ordo alphabeticus observandus sit. Secundum est, quòd vocibus primitivis derivativæ, eæque tum simplices tum compositæ sunt subjungendæ. Tertium est, quòd vocibus & primis & derivatis adijci debeant, 1. significatio- nes, eæque tam tropicæ quàm propriæ, 2. convenientia Epitheta & ad- juncta, si voces adjuncta admittant, 3. oppositæ voces, seu Antitheta.

IX. Fiant etiam Synonymorum libelli, quibus Synonymiæ tum singularum vocum, tum integrarum phrasium contineantur.

X. Voces ac phrasæ seorsum ponendæ sunt pro discrimine Scriptorum : Demosthenis solæ, Biblicæ solæ, Homeri solæ, solæ Historicorum, quod quæque pro judicio suo, aut industriâ facito.

XI. Præcipuâ curâ notabis, quæ à præceptis communibus sunt a- liena.

XII. Libelli memoriales fiant triplices. Vnus Ornamentorum : quò referantur insigniores sermonis universi seu conjuncti flores. Hic liber inscribatur Fiorilegium, sive Sylva acutiorum dictorum, similitudinum & exemplorum. Secundus libellus sit formularum materiæ. Hic observe-

observetur ordo materiæ juxta causarum genera : de quibus in Rhetoricis agitur. Tertius denique sit formularum contextus : ubi sequemur ordinem partium orationis & formularum, quarum in partium orationis pertractatione usus esse solet.

XIII. Ad Lectionem Novi Testamenti duo sunt perquam necessaria. I. delectus librorum est habendus : ita quidem, ut eos primò legamus, in quibus stilus est facilior. Est autem stilus historicus fermè omnium facillimus. Matthæus in stilo est sat facilis : Lucæ stilus est floridus & tersus : Marci mediocris : Joannis sublimis. In Epistolis sacris hic ordo servetur. Primò legantur epistolæ catholicæ : deinde Epistolæ particulares Paulinæ, & quidem principiò breviores, deinde prolixiores. II. si quis volet operæ pretium facere in lectione Novi Testamenti, observet quatuor hellenismos.

Hellenismi Novi Te- stamenti sunt qua- tuor	}	1. Hebraismus : in gratiam Iudeorum Ἑβραϊζόντων.
		2. Thalmudismus : in gratiam Iudeorum Θαλμυδιζόντων.
		3. Gentilismus { Atticismus { in gratiam Ἑλληνιζόντων &
		{ Latinismus { λατινιζόντων.
		4. Hellenismus Septuaginta Interpretum.

Hæc dicta sunt de Studio Linguae Græcæ.

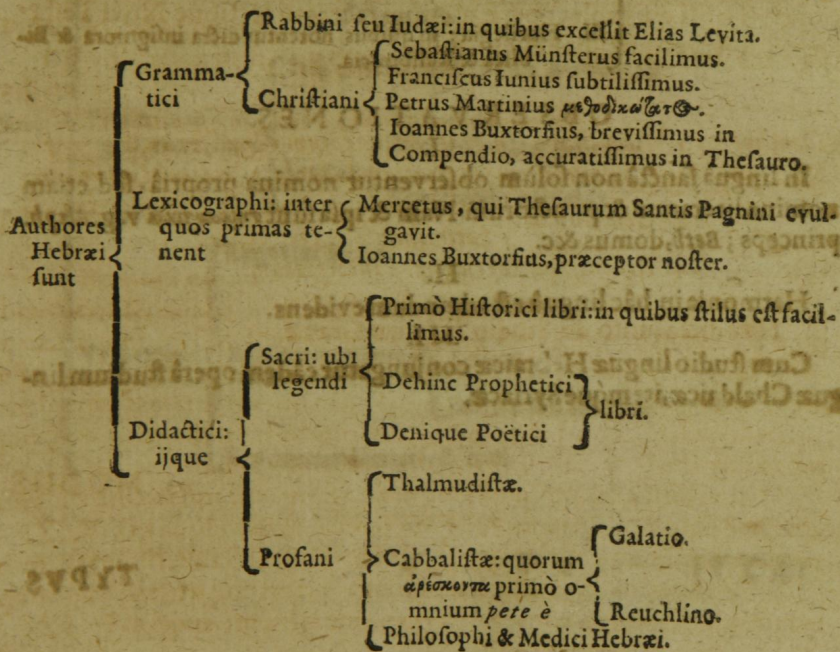
MODUS

TABVLA QUINQUAGESIMATERTIA. 113
MODVS DISCENDI HEBRAICAM PHILOLOGIAM.

Studiofo linguæ sanctæ quatuor sunt observanda.

- I. Index authorum.
- II. Ratio libellorum memorialium.
- III. Typus studiorum horarius.
- IV. Calendarium Hebraicum.

I.
QUINAM AVTORES HEBRÆI
 sint evolvendi.

P II. Quo

II.

QUOMODO LIBELLI MEMORALES
in lingua sanctâ conficiendi.

Libelli Memoriales
in lingua Hebræâ
erunt triplices.

- I. Vocabularia: in quibus notentur voces insigniores. ad-
ditis figuris variis & anomalijs. Hic velim haberi
rationem nominum propriorum Hebraicorum. Ea
enim sunt *σημαντικα*, ita ut ex ijs possimus eruere alias
voces Hebræas præsentissimo memoriae subsidio.
- II. Phraseologia: in quibus consignentur varij Hebraismi,
seu elegantiae Biblicæ.
- III. Florilegia: in quibus notentur dicta insigniora & Bi-
blica & Rabbinica.

OBSERVATIONES.

I.

In lingua sanctâ non solum observentur nomina propria, sed etiam
nomina literarum & punctorum. Nam & ipsa sunt *σημαντικα* v. g. *Aleph*,
princeps; *Beth*, domus &c.

II.

Harmonia in hac lingua est admodum evidens.

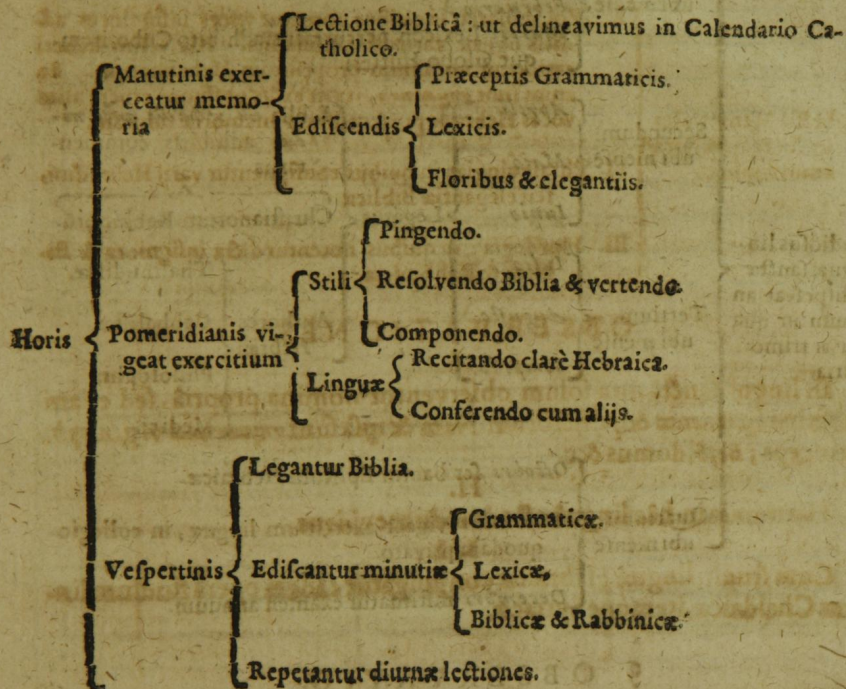
III.

Cum studio linguae Hebraicæ jungatur eadem operâ studium lin-
guae Chaldaicæ, itemque Syriacæ.

TYPVS

III.

TYPVS HORARIVS STVDIORVM
in linguâ sanctâ.

CALENDARIUM HEBRAICUM.

Studiosus lin- guæ sanctæ discescat an- nim in qua- tuor trime- stria.	Primum: ubi mense	Ianuario	} Grammatica plena discatur: adhibito Quadrato Hutteri.
		Februario	
	Secundum: ubi mense	Martio	} Lexicon percurratur: adhibito Cubo, item- que Globo Hutteri..
		Aprili	
Matio			
Tertium: ubi mense	} Legatur	Iunio	} Biblia <i>על כפאליס אפס נו- דאס</i> adhibitis commen- tariis
		Iulio	
	} Authores Hebræi	Augusto	} Thalmudistæ. Cabbaliffæ. Philosophi. Medici.
		Septemb.	
Quartum: ubi mense	} Octobri scribantur Epistolæ Hebraicæ..		
	} Novembri vigeat exercitium linguæ, in collegio quodam privato..		
	} Decembri instituatür examen annuum.		

§ OBSERVATIO.

*Quoniam maxima linguæ sanctæ difficultas versatur in doctrinâ Coniuga-
tionum: author sum, ut studiosus huius linguæ quinque septimanas seligat:
sunt enim quinque formæ Coniugationum, videlicet 1. Pa'kad, 2. Ma'za, 3. Ga-
lab, 4. Sab, 5. Kam. Singulis septimanis singulas formas perdiscat..*

Primum

Primum Trimestre.

Januarius.

Februarius.

Martius.

1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			
21			
22			
23			
24			
25			
26			
27			
28			
29			
30			
31	Examen	men-	struum.

P 3

Secundum

CALENDARIVM HEBRAICVM.

Secundum Trimestre.			
Aprilis.	Majus.	Junius.	
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			
21			
22			
23			
24			
25			
26			
27			
28			
29			
30			
31	<i>Examen</i>	<i>men-</i>	<i>strum.</i>

Tertium

CALENDARIUM HEBRAICVM.

119

Tertium Trimestre.

	Iulius.	Augustus.	September.
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			
21			
22			
23			
24			
25			
26			
27			
28			
29			
30			
31	<i>Examen</i>	<i>men-</i>	<i>struus.</i>

Quartum

CALENDARIUM HEBRAICUM.

	October.	Quartum Trimestre. November.	December.
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			
21			
22			
23			
24			
25			
26			
27			
28			
29			
30			
31	<i>Examen</i>	<i>men-</i>	<i>struum.</i>

OBSER-

OBSERVATIO.

128

Studioſus ſanctę linguę ad dextram ponat Grammaticam, ad finiſtram Lexicon, in medio Textum quem reſolvat hoc modo.

I. Ter quaterve legat Textum, quidque intelligere & explicare poſſit ex ſeſe, videat.

II. Adhibeat verſionem.

III. Grammaticę & Lexicę reſolvat, ſingula hoc modo:

Sit textus:

נשם האב והבו והרוה הקדוש אמר:

. Amen hak kadósch verúach vehabbén haáb Beſchem

נשם est vox conjuncta è duabus. כ est litera ſervilis & labialis. Habet ſervile punctum, ſcheva. Separata vox est ש, quam memoria mandabis, ſi recorderis filij Noachi Schem. Schemi, est nomen meum.

האב est vox conjuncta, à radice אבה. vocabulum אב memoria mandabis, ſi recorderis Latina dictionis Ab, vel nominis ABraham vel ABſchalom. Hac vox declinetur & deducatur per affixa & prefixa. ה quę huic dictioni hęc præfigitur, est articulus Genitivi, Litera ſervilis & gutturalis. Eodem modo procedatur in reliquis vocibus.

Itaq, in Analyſi

I. Reducantur Literę ad ſuas claſſes.

II. Oſtendatur ratio punctorum.

III. Oſtendatur modus radices mandandi memoria.

IV. Vox ſeparata deducatur per collegium affixorum & prefixorum.

RATIO

RATIO PHILOSOPHICI

S T V D I I.

Exposita est ratio studii Philosophici: quod restat, accingemur ad exponendū modum discendi Philosophiā. Quatuor hinc itidē sunt notāda.

- I. Index authorum.
- II. Ratio locorum communium.
- III. Typus studiorum horarius.
- IV. Calendarium Philosophicum.

I.

INDEX AVTHORVM IN

studio Philosophiæ.

Philosophia Doctor seu Professor futurus cupit vel totam Encyclopediam docere, vel ejus partem. Qui totam docere publicè profitendo satagit, det operam, ut habeat Bibliothecam probe à Philosophis quā veteribus quā recentioribus instructam. Qui verò unicam Encyclopediam partem docere vult, principioreliquas Philosophia partes percurret, ut eorum principia & fundamenta utcunq; assequatur: dein ex professo & fundamentotenus eam disciplinam cognoscat, ad cuius studium animum suum planè adjecit. Consiciat sibi cumprimis Indicem authorum, puta Logicorum, Historicorum, Ethicorum, &c. Regula generales de istorum authorum evolutione sunt ista.

I. Emantur authores qui scripserunt præcepta vera, perspicua, methodica, usui apta, propria isti disciplina, rectè collocata & connexa inter se, adæquata denique, quæ neq; sint redundantia neq; mutila.

II. Primò discantur Compendia, sive Synopses: in quibus præcepta, id est definitiones & divisiones, item regula traduntur.

III. Præceptis cognitis evolvantur Commentaria: quorum requisita sunt, ut sint vera, perspicua & illustra, præceptis accommodata, denique concinna, id est ne nimium brevia aut longa.

IV. Semper generalia specialibus, simplicia compositis, brevia prolixis, facilia difficilibus, absoluta restrictis, doctrinalia oratoris, id est, ea quæ ad nudans & puram mentem pertinent, illis quæ ad affectum sive delectationem & ornatum, atq; adeo vestitis, denique propria impropria præmittantur.

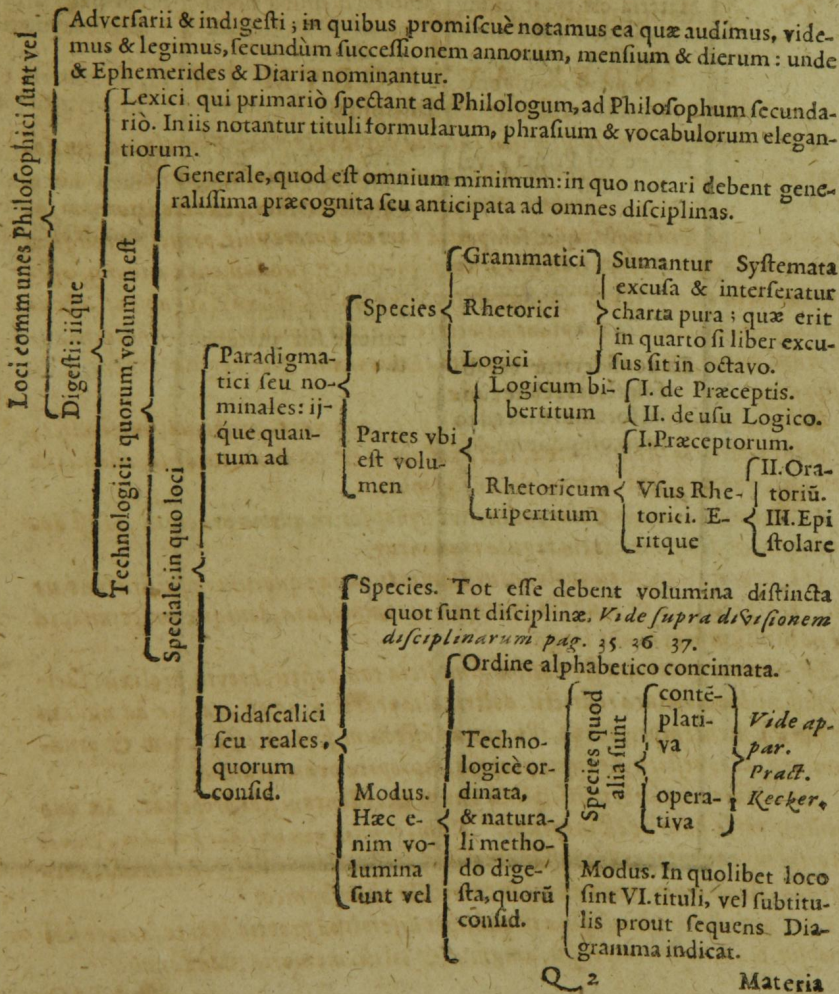
V. Studiosus in quâlibet disciplinâ unum excellentem sibi proponat. Ex uno enim universa haurire est ineptum. Nam, Omnia non uni dat sua dona Deus. Interim hi sequentes erunt instar omnium, Aristoteles, Scaliger, Zabarella, Keckerman. Hi quatuor erunt duces in curriculo philosophico.

VI. Candidatus Philosophiæ in quâlibet disciplinâ proprio Marte formet sibi Synopsin. Nam nostra impensius amamus, & citius memoriæ mandamus.

RATIO

II. RATIO LOCORUM COMMUNIVM Philosophicorum.

Locorum Communium Philosophicorum consideratur tum Partitio, tum modus sive ratio: id est, Distributio generis in species, & integri in membra. Distributio Locorum Philosophicorum peti potest ex subiecta Tabella.

Materia.

<i>Textus seu præcepta.</i>	<i>Explicatio Præceptorum.</i>	<i>Quæstiones.</i>
Materia est principium passivum, quod cum formâ corpus naturale primò componit & constituit.	Materia dicitur à nomine <i>μάτηρ</i> Doricè <i>μάτης</i> . Græcè <i>ύλη</i> .	I. An materia prima sit Ens imaginarium? N.
Estque vel Prima, vel Secunda.	Dicitur principium passivum: quia est otiosa in se spectata. Est enim radix potentia. Omnis autem operatio est à formâ.	II. An materia prima sit ens actu? A.
Prima est, quæ semper manet simplex, & nunquam fit composita.	Nihilominus tamen est & dicitur Principium, ratione sui materia-ti.	III. Quòdnam sit discrimen inter materiam primam Aristotelicam & Mosaicam? &c.
Ea consideratur vel absolute, vel relatè tum ad formam tum ad totum compositum, &c.		

Materia

NIUM PHILOSOPHICORUM
 appositione declarata.

Materia

Obiectiones.	Regula & Di- stinctiones.	Testimonia Philosophorum.
I. Omnis materia est sensibilis. Materia prima non est sensibilis. Ergo non est. II. Quicquid est, est spe- cies Entis. Materia prima non est species Entis. Ergo, Materia prima non est. & c.	I. Materia est ens incom- pletum. II. Materia & formâ sunt partes rei essentielles. III. Materia prima est ge- neralissimum illud, in quo omnia corpora naturalia conveniunt. IV. Materia prima est præexistens, vel coe- xistens. V. Materia prima non est sensilis per se & immediatè.	Indicentur Authores præcipui, qui de ma- teriâ in genere, & in specie de materiâ. primâ scripserunt. Loca allegentur, & e- legâtiora dicta anno- tentur verbi gratiâ: <i>Aristotel. text. 81. l. 1.</i> <i>Phys. Materia ornari</i> <i>cupit à forma, tan-</i> <i>quam fœmina à viro.</i> <i>Confer. Piccol. l. 2. de</i> <i>materia. c. 11.</i>

Q 3

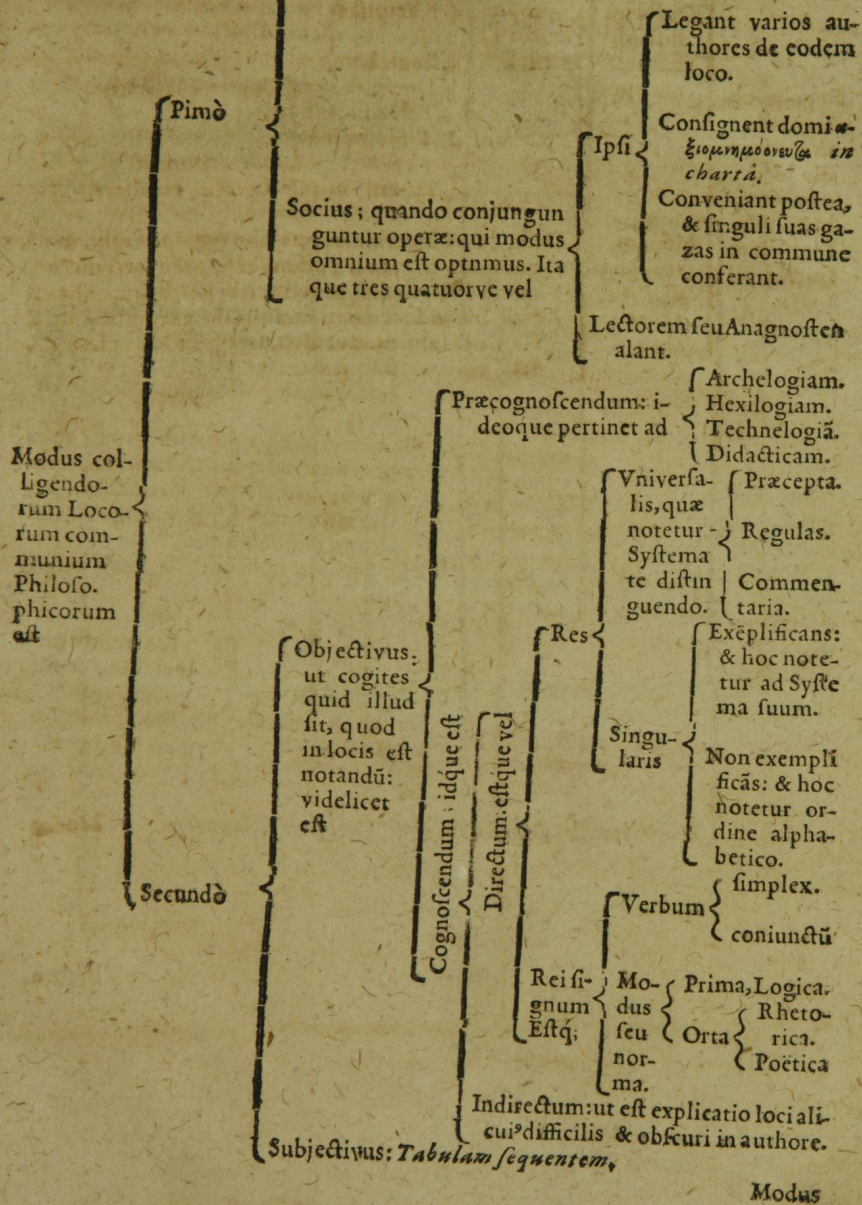
Regula

Regulæ ob- servandum in colligen- dis locis communi- bus Philo- sophicis re- spiciūt vel	Ordinem discipli- narum: ubi oportet	Incipere à propæ- diā: id est, à	Grammaticā. Rheticā Logicā.	Contemplativam.
Modum colligen- di. <i>Vide tabel. seq.</i>	Definere in individuīs, quæ non exemplificant, ut lo- quuntur, h. e. non possunt referri ad certam ali- quam disciplinam, sed ad varias pertinent. Alia est ratio individuorum, quæ dicuntur exemplificantia. Nam illa subjiuntur artium regulis, tanquam va- des.			

Modus

TABVLA QUADRAGESIMANONA.

Solitarius: cum ipsi pro nobis soli scitu digna colligimus.

Modus

Alphabetarium, quod distinguitur in Alphabetum unum vel plura ejusdem disciplinæ.

I. Quilibet sibi adornet tales Ephemerides: alij vocant Diaria & volumina memorialia.

II. Incipias à certo anni tempore: putà Calendis Ianuarij.

III. Singulis annis singulos libros conficias, id est, finito anno novum ad manus sumas. Nam volumina Locorum Comm. debent esse portatilia.

IV. Pagina certis numeris notentur, putà anni, mensis, diei, horæ.

V. Addatur nomen loci.

VI. Si domi sis, non est quòd referas multa in volumen adversarium. Id facias, si sis occupatus vel peregrineris. Sed ita facies, ut postea transcribas in Digesta.

VII. Peregrinantes poterunt pro singulis provinciis adornare Adversaria, verbi gratià, Adversarium Germaniæ, Italiæ: vel etiam Urbibus, v. g. Adversarium Basiliense &c.

VIII. Semper ad manum habeas pugilares.

IX. Qui domini versantur, habebunt }
 I. Pro rebus univ- }
 versalibus & sin- }
 gularibus. }
 II. Pro normis Lo- }
 gicis & Poëticis. }
 III. Pro verbis. }

Subsidiarium, quod etiam vocatur Secundarium. Idque vel

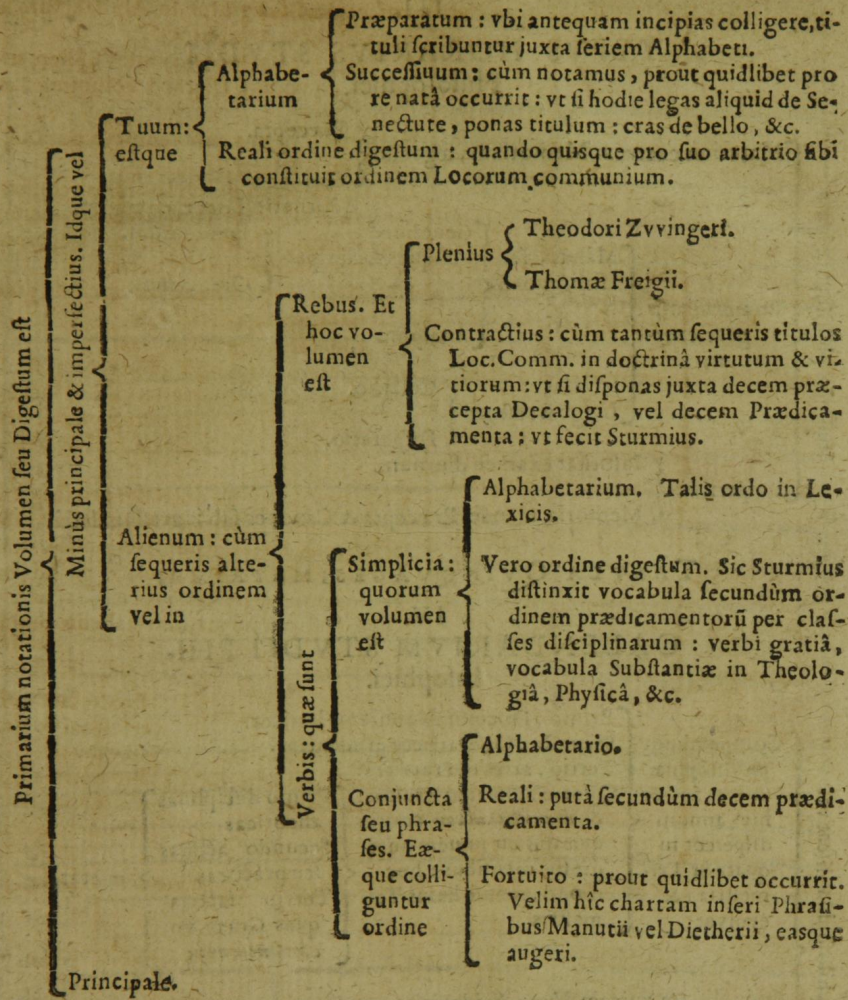
Adversarium, in quo obvia quæque notamus, secundum ordinem dierum: his regulis observatis

Modus Subjectivus est quo cogitamus de subjecto notationis, quod est Volumen

Primum seu Digestum. Vide Tabulam sequentem.

Prima-

TABVLÆ QVADRAGESIMÆNONÆ PARS ALTERA 129

Principale.

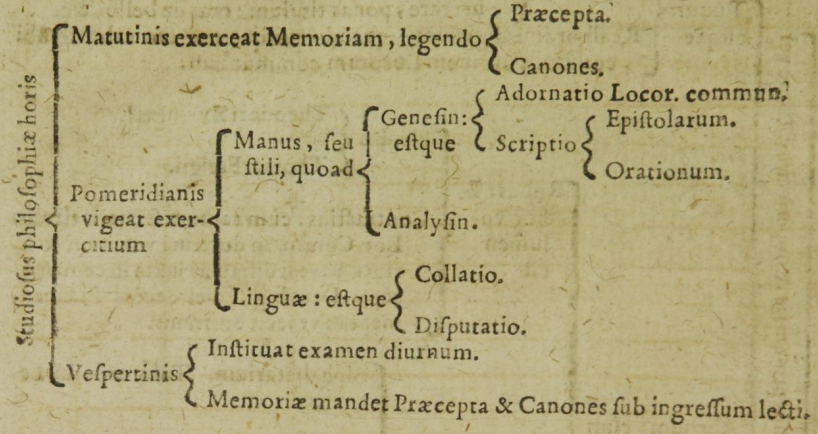
R

III. TY.

TABVLA QVINQVAGESIMA.

III.

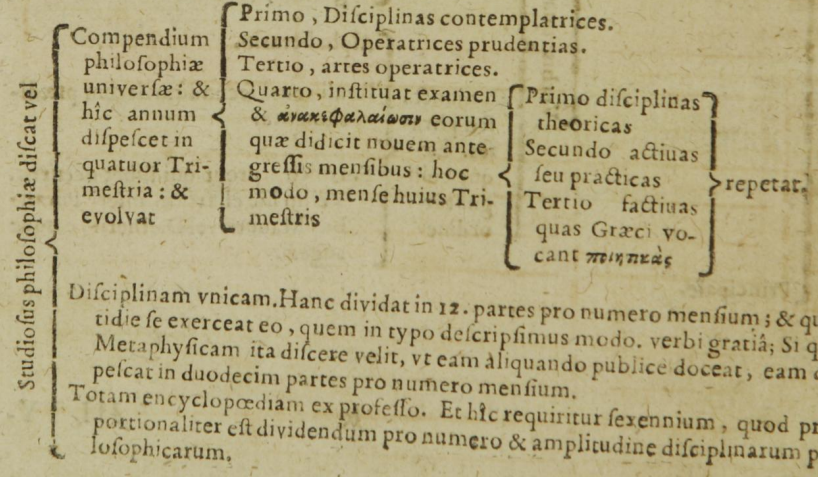
TYPVS HORARIVS STVDII Philosophici.

TABVLA QVINQVAGESIMA PRIMA.

IV.

CALENDARIVM STVDII PHILOSOPHICI.

Primum

CALENDARIVM PHILOSOPHICVM. 131

Primum Trimestre.		
Ianuarus.	Februarius.	Martius.
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		
25		
26		
27		
28		
29		
30		
31	<i>Examen</i>	<i>men- struum.</i>

R. 2. Secundum

CALENDARIVM PHILOSOPHICVM.

Secundum Trimestre.			
	Aprilis.	Majus.	Iunius.
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			
21			
22			
23			
24			
25			
26			
27			
28			
29			
30			
31	<i>Examen</i>	<i>mer-</i>	<i>struum.</i>

Tertium

Tertium Trimestre.		
Julius.	Augustus.	September.
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		
25		
26		
27		
28		
29		
30		
31	<i>Examen</i>	<i>men- firuum.</i>

R 3 Quartum

Quartum Trimestre.		
October.	November.	December.
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		
25		
26		
27		
28		
29		
30		
31	Examen	men- struum.

OBSERVATIO.

*Philosophia, ratione Sectarum, hodie potissimum est triplex, Aristotelica, Ra-
s. 2a, Lulliana. Triplex igitur requiritur Calendarium: nisi quis velit conjun-
gere. Ratio vero Calendaris Lulliani praescribitur ab ipsemet Lullio, in arte
magna, part. 13.*

RATIO

RATIO THEOLOGICI

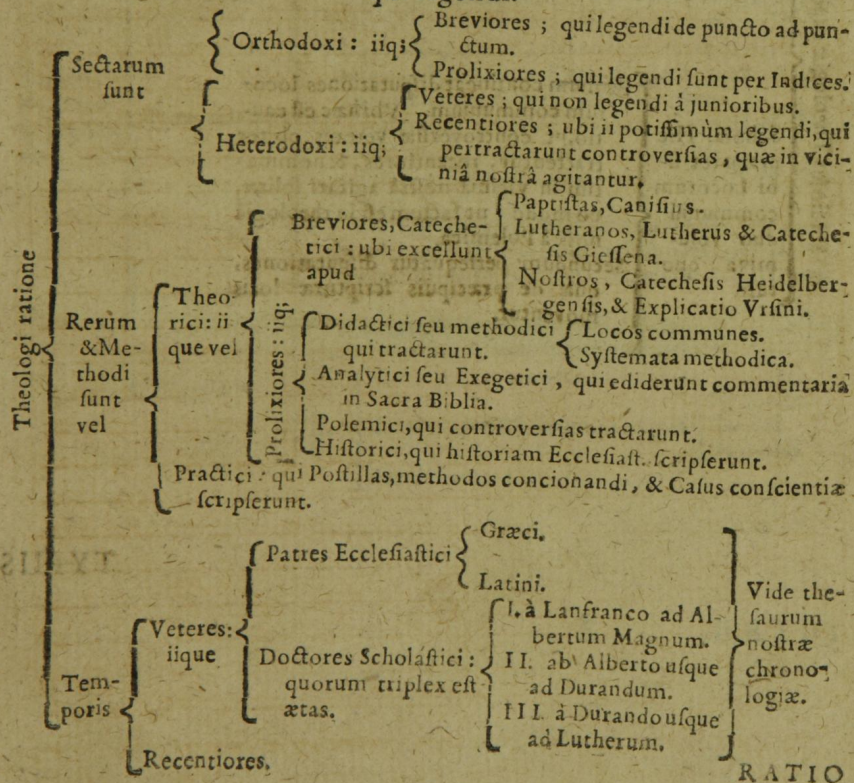
STVDII QVINTA

Diximus de ratione studii Philosophici : ad rationem studii Theologici jam, Deo nos iuvante, progrediemur. Hic itidem quatuor delineanda sunt studiose Theologia.

- I. Index Theologorum qui legendi.
- II. Ratio Locorum communium.
- III. Typus studiorum horarius.
- IV. Calendarium Theologicum.

INDEX THEOLOGICORUM,

qui legendi.

RATIO

II.

RATIO LOCORVM COMMUNIVM
in studio Theologico.

studiosus Theologiae cupit docere vel in

Ecclesiâ. Is adornet sibi duo Locorum communium volumina

Scholâ. Hic præparet sibi Locorum communium duo volumina; quorum

Vnum erit Theoricum: cuius ratio à nobis describitur paulò post, pag. 138. 139.

Alterum erit Practicum: in quo notabit

Formulas. Ornaments. quib. uti queat in concionando.

Hæc de re videas consilium Excellentiss. Keckermanni in Rhetoricâ Ecclesiast.

Primum contineat disputationes locorum communium. Vbi hæc est cautio, ut controversiæ veteres obiter tractentur, recentiores, & nominatim in vicinâ nostrâ agitari solitæ, eo modo, ut factum est in theologiâ nostrâ Polemicâ.

Secundum persequatur disputationes, quæ de præcipuis scripturæ locis moventur.

TYPUS

III.

TYPVS HORARIVS STVDII
Theologici.

- Studio-
sus Theo-
logiæ ho-
ris
- Matutinis {
 - IV. & V. legat caput Biblicum cursoriè, sed tamen diligenter. Hic recurrat ad Calendarium Biblicum. Vtatur etiam memorabilibus Biblicis Vultei, Gualtheri, Kyseri, Spangenbergii, Martini, Schröderi.
 - VI. & VII. Exerceat memoriã legendo methodicum Systema unius authoris.
 - VIII. & IX. Evolvat locos communes, ita ut sit symphonia inter Locum communem & lectionem systematicam.

 - Pomeridianis {
 - I. Accingatur ad Locorum communium impletionem. Hoc non ita accipi à te velim, ut hæc solum hora sit dista huic exercitio. Nam quoties aliquid legis, audis &c. id referendum est in locos communes. Hæc autem hora principaliter isti exercitio deputanda est, meo quidem iudicio.
 - II. Exercitium Philologiæ vigeat. Repetat ea Candidatus noster, quæ didicit in linguis.
 - III. Philosophiam percurrat, ut ne dediscat ea, quæ didicit.
 - IV. Evolvat Commentaria: at non omnia, non integra, sed per capita & indices. Meminerit etiam, simili exercitium linguæque cum primis necessarium.

 - Vespertinis {
 - VII. Legat Historiam Ecclesiasticam.
 - VIII. Repetat ea, quæ interdiu didicit.
 - Exerceat memoriã, ediscendis quibusdam.
 - IX. { Legat caput Biblicum, in linguã {
 - Originali.
 - Latinã.
 - Maternã.
 - Fundat preces.

S RATIO

RATIO LOCORUM COMMUNI-
 unici exempli appo-
 LOCUS COMMUNIS.

<i>Textus seu praecepta Theologia didactica.</i>	<i>Explicatio textus.</i>	<i>Quaestiones seu Problemata.</i>
<p>Deus est ens independens. In Deo consideratur Unitas, tum Trinitas. Unitas est ratione Essentialitatis, in qua sunt proprietates essentialis. Iste sunt absolutae et vel relatae &c. Trinitas est ratione personarum, quae sunt Pater, Filius, & Spiritus Sanctus.</p>	<p>Vocabulum Deus est Graece originis. Deducunt <i>θεος</i> & <i>θεω</i>: vel à nomine <i>דֵּי</i>, vel ab Hebraeo <i>דַּי</i> Dai, id est Sufficientia. Deus vocatur Ens. & Ens est genus analogicum, quod vocant <i>αὐτὸς ἑστὶν</i> & <i>αὐτὸς ἑστὶν</i>.</p>	<p>I. An Deus sit in praedicatione Substantiae? Resp. Distinguen- do. Non est directe, sed indirecte, id est, <i>κατὰ ἀναλογίαν</i>. Nam Dei nullum est genus univocum. II. An ullum possit dari nomen Dei essentialis? III. Quotuplicia sint Dei nomina? IV. Quid statuendum sit de nomine tetragrammato <i>יהוה</i> Ichovah? V. An è nomine <i>אלהים</i> Elohim possit probari mysterium SS. Trinitatis?</p>
<p>CAUTIO.</p> <p><i>Studiosus non existimabit locos communes esse semel & simul implendos. Hic enim est Loc. Commun. usus, ut obvia quaeque quotidie in eis consequentur.</i></p>		<p>NOTA.</p> <p><i>De ratione studii Theologici lege Sutilissimum, Perissimum, Hyperissimum, Aretium, Ostendendum.</i></p>

DE DEO

NIUM IN THEOLOGIA
 ctione declarata.

DE DEO.

<i>Obiectiones seu Theologia polemica.</i>	<i>Canones seu Theorematum & Reg.</i>	<i>Testimonia seu Theologia analytica.</i>
<p>I. Scriptura testatur multos esse Deos. Ergo non tantum est Vnus. Resp. Est fallacia homonymiæ. Nam magistratus vocantur Elohim, id est, Dii. II. Deus quievit die septimo. Ergo est mutabilis : ac proinde non est independens &c. III. Deus poenitudine ducitur. Ergo est mutabilis. Resp. ad utrumque Multa dicuntur de Deo <i>ἀνθρωποποιῶς</i>, quæ intelligenda sunt <i>θειογενῶς</i>.</p>	<p>I. Dei nomen sumitur aut proprie ; idque tum <i>θεοῦ</i>, tum <i>ὑποστηκῶς</i> : aut improprie : idque vel per concessionem & <i>μικροσυν</i>, cum S. Scriptura agit de falsis diis ; vel nuncupative, seu <i>κατ' ἀναλογίαν</i>, cum agit de diis, non naturâ, sed donorum & officii ratione. II. Vnum ratione essentiali, & trinum ratione personarum non opponuntur. III. Proprietates Dei à priori non differunt.</p>	<p><i>Deut. 6. & 4.</i> Audi Israel, Iehova Deus noster Iehova unus est. <i>1. Ioan. 5. & 7.</i> Tres sunt in cœlo, qui testantur, Pater, <i>Λόγος</i> & Spiritus. Et hi tres Vnum sunt. Huc refer testimonia Sybollarum & Ethnicorum de Unitate Dei: dicta Patrum de SS. Trinitate: itemque aliorum Theologorum orthodoxorum.</p>

S 2 RATIO

RATIO CALENDARIJ IN
studio Theologico.

Studiosus Theologiae tribus modis potest sibi Calendarium conficere, & speculi instar proponere:

I. Mensē dividat in quatuor septimanas. Et

{ Primā Philologiam
Secundā Philosophiam } discat.
Tertiā Theologiam
Quartā instituat examen seu repetitionem eorum, quæ didicit in Philologiā, Philosophiā, Theologiā.

II. Authores certos sibi seligat: & quidem quotidie legat auctorem

{ 1. Catecheticum.
2. Didacticum.
3. Analyticum.
4. Polemicum.
5. Historicum.
6. Ecclesiasticum seu Practicum. }

Diem igitur partiatur in senas partes seu horas. Istos autores ordine percurrat à capite ad calcem. Hic poterit vel singulis mensibus, novum sibi sumere, ita ut habeat 12. Scriptores Catecheticos, totidem Didacticos, &c. Vel poterit singulis semestribus, trimestribus. &c. novum in quolibet ordine sumere: vel denique poterit singulos auctores sive libros in 12. membra pro numero mensium, partiri ita ut singulis mensibus singula membra, & ita singulis annis singulos auctores percurrat.

III. Annum dividat in duo semestria,

{ Primo evolvat auctores sex istarum classium: primo mense Catecheticum, secundo Didacticum, & sic deinceps.
Altero idem faciat, vel in iisdem vel in aliis auctoribus.

Primum

CALENDARIVM THEOLOGICVM

Primum Trimettre.

Januarius.	Februarius.	Martius.
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		
25		
26		
27		
28		
29		
30		
31	<i>Examen</i>	<i>men</i>

S 3. *Secundum*

CALENDARIVM THEOLOGICVM.

Secundum Trimestre.			
Aprilis.	Majus.	Iunius.	
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			
21			
22			
23			
24			
25			
26			
27			
28			
29			
30			
31	<i>Examen</i>	<i>men-</i>	<i>struum.</i>

Tertium

CALENDARIVM THEOLOGICVM.

143

Tertium Trimestre.

	Iulius.	Augustus.	September.
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			
21			
22			
23			
24			
25			
26			
27			
28			
29			
30			
31	<i>Examen</i>	<i>men-</i>	<i>struum.</i>

Quartum

	October.	Quartum Trimestre. November.	December.
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			
21			
22			
23			
24			
25			
26			
27			
28			
29			
30			
31	Examen	men-	struum.

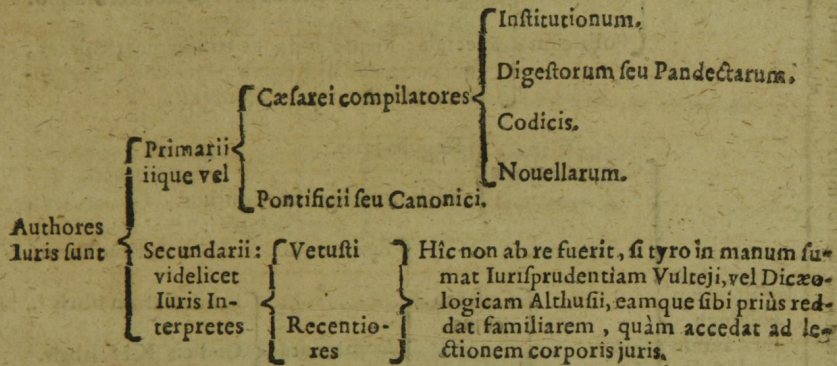
RATIO

TABVLA QVINQVAGESIMASEXTA.
 RATIO IVRIDICI
 STVDII.

Studiosus Iurisprudentiæ sequentia obseruare poterit.

- I. Quinam Authores sint euoluendi.
- II. Quæ ratio Locorum Communium.
- III. Typus horarius qualis obseruandus.
- IV. Calendarium Iuridicum.

I
 AVTHORES IVRIS.

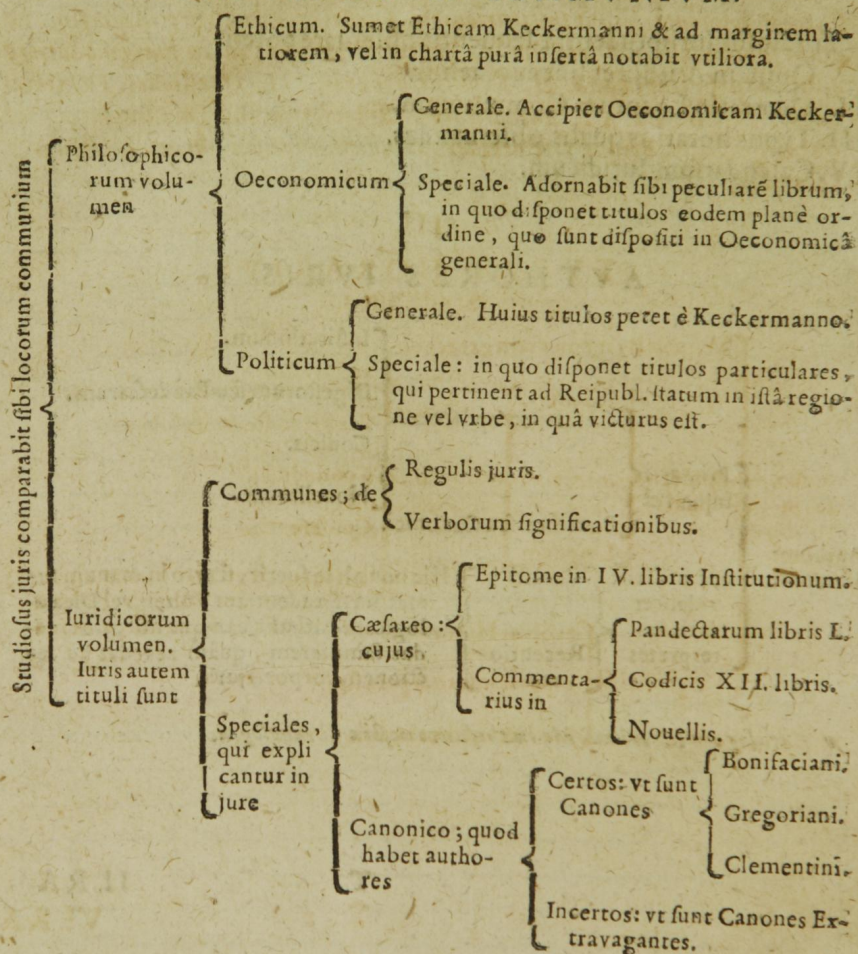
¶ Catalogum ICtorum vide in thesauro nostra Chronologia.

T

II. RA.

II.

RATIO LOCORVM COMMVNIVM.

ADMO.

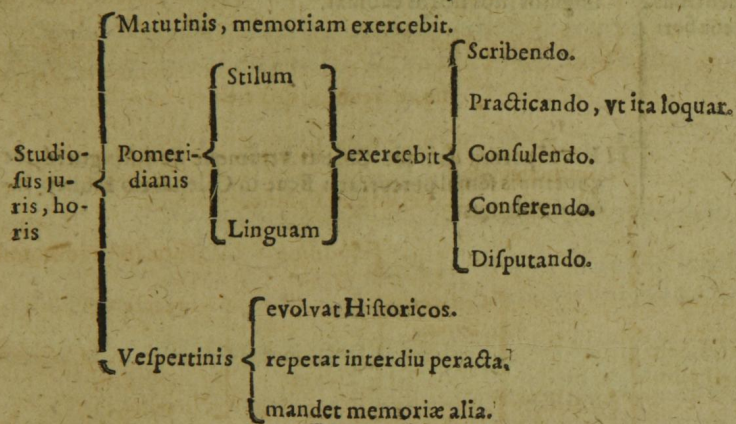
ADMONITIO.

Velim autem Studiosos Iuris ita adornare suos locos communes, vt chartas puras in folio interserant Institutionibus, Pandectis, Codici, &c. in quarto. Sex erunt subtituli horum locorum. I. Textus est excusus, cui in margine latiore adiiicientur praecepta alia. II. Explicatio textus. III. Quaestiones. IV. Obiectiones. V. Regulae. VI. Auctoritates. Binam igitur chartas puras interserat singulis excusis, easque rite dividet, adhibitis coloribus, in certas cellulas & columnas.

III.

TYPVS HORARIVS

Studii juris.

T 2

VI. RA.

RATIO CALENDARII
Juridici.

I. Poterit Studiosus,
quem informamus,
annum dispecere
in quatuor Trime-
stria: ita vt	Primo, Institutiones	} præcipue
euoluat.
	Secundo, Pandectas	
	Tertio, Codicem	
	Quarto, Ius Canonicum	
- Calendarium Iuris sequentibus modis conferri potest
- II. Vel sit hoc Studium Menstruum: ita vt singulis Septimanis singulos istos libros euoluat.
- III. Vel poterit denique Corpus vtrumque sic distinguere, vt quotannis semel percurrat: sicut in Calendario Biblico factum videmus.

RATIO

RATIO MEDICI STVDII.

Studiosus Medicinæ quatuor illa, ad rævum usque decantata, obser-
vabit: ut sunt,

- I. Index Authorum.
- II. Ratio Locorum communium.
- III. Typus Studiorum Horarius.
- IV. Calendarium.

I.

AUTHORES.

Medicina candidatus evolvet Authores veteres & recentiores, Galenistas & Paracelsistas: imò & Empiricos. De his vide in Thesauro nostra Chronologia.

II.

RATIO LOCORVM

communium.

Cùm Studiosus medicinæ	}	Peregrinatur, adornabit sibi volumen Adversarium seu Diarium.
		Chartam puram interferet nobiliori alicui Scripto, ut observatu digna annotet.
		In loco uno agit
		Herbarium vivum adornabit.
		Enchiridion habebit, in quo juxta seriem alpha- beti scribat optima experimenta.

T 3

TYPVS

III.

TYPVS HORARIVS STVDII
Medici.

	{	Matutinis exerceat memoriam.	
Studiosus Medicine horis	}	Pomeridianis	{
			Ingredietur officinas, tempore hyberno.
			Expatietur ad dignoscendum & colligendum simplicia, tempore æstivo.
			Conferat cum {
			Empiricis. Doctoribus. Sodalibus.
			{
			Visitet ægros.
	}	Vespertinis	Ruminet acta diei.
			Commendet aliquid memoriæ.

IV.

RATIO CALENDARIJ
Medici.

*Studiosus Medicina, Calendarium ne negligat: sed probè pensitet, quanam
vel qualia per totius anni decursum, debeat & possit effectui dare.*

Abfolvi, per DEI gratiam, CONSILIARIUM ACADEMI-
CUM. Confido hunc excitaturum esse alios, quibus major relicta est
gloria materia.

Tu JESU CHRISTE benedic nostris laboribus! etiam JESU
benedic! Amen.

F I N I S.

CONSI-

151

CONSILIVM IOHANNIS HEN- RICI ALSTEDII,

*De Copiâ
Rerum & Verborum.*

ROTERAM colophonem imponere huic Scripto, Lector benevole, quum titulum spectabam: sed tuum commodum, meumq; tibi gratificandi studium quum spectabam, non poteram. Id enim mihi curæ & cordi est, ut viam compendiarium studiorum pro virili meâ tibi commo-
strem. Hoc feci hæctenus: sed AuctarI loco tibi dono CONSILIVM meum DE COPIA RERUM ET VERBORUM. De copiâ dico utrâque. Quia nempe video Studiofo utramque esse, vel saltem debere esse propositam. Nam qui consecutus est id per DEI gratiam, ut copiam rerum & verborum habeat: nã! ille multum profecit. Fideliter igitur tecum agam: quidque mihi videatur eâ de re, paucis exponam. Tu utere, fruere.

Copiam rerum quatuor Sigillis ceu Clavibus contineri & referari ajo, testor.

PRIMUM est sigillum *Encyclopediæ*. Oblato enim themate, illud deducendum est per omnes & singulas disciplinas: exempli gratiâ, de *Pane* verba facturum consideret eum *Metaphysicè*, ratione veritatis, bonitatis perfectionis &c. *Physicè*, ratione materiæ, formæ, privationis generationis &c. *Theologicè*, ratione DEI, hominis utentis vel abutentis &c. *Oeconomicè*, ratione matris familias, pistoris, &c. Hoc memorandi & amplificandi artificium pro singulari habeas velim. Necessum autem est in promptu habere *Technologiam*, ex quâ pervideri queat singularum disciplinarum nexus: ut hâc ratione ex unâ in aliam ritè progrediar. Oportet insuper titulos disciplinarum tenere memoriâ, ut eos de propositâ materiâ recte enunties.

SECUN-

SECUNDUM Sigillum est *Vniuersitatis*: quo fit ut omnia de omnibus dici possint, affirmando vel negando: propriè vel impropiè &c. Exempli gratiâ, de *Homine* dici potest, quòd sit deus, angelus, diabolus, lupus, planta, ovis, serpens, columba &c. Vide *Brunum de Lamp. Combinat. Lullian. cap. 2. membro 2.*

TERTIUM Sigillum est *Authoritatis*: quo fit, ut oblato themate aliquo, sumatur ad manum liber aliquis, qualis qualis ille sit; & obvia quæque de proposito themate enuntientur. Verbi gratiâ: si de *Prudentiâ* tibi sermo fuerit habendus, accepto Psalmo primo, qui se tibi primò offeret hoc pacto disseres. Prudentia est, quæ hominem ad *beatitudinem* perducit. Hæc *vir* differt à puero & fatuo. Prudens est *qui* de rebus agendis rectè consulit, & meditando præsentia, & recolendo præterita & providendo futura. Non est qui tantùm pensitat, quæ sunt *κατὰ νόδον*, &c. Sic totum Psalmum percurres. Ad eundem modum, ex initio Lib. I. *Æneidos*, probabis mundum esse æternum vel non æternum.

QUARTUM Sigillum est *Alphabetum Lullianum*, quod nos sequente dispositionis veste, in gratiam philosophantium, ornavimus.

Principia

	B	C	D	E	F	G	H	I	K
	Deus.	Angelus	Cœlum.	Homo.	Imagi- nativa.	Sensiti- tiva.	Vegeta- tiva.	Elemen- tativa.	Infru- mentati- va.
	Quantitas.	Qualitas	Relatio.	Actio.	Passio.	Habitus.	Situs.	Tempus	Locus.
	Iniusticia.	Pruden- tia.	Fortitu- do.	Tempe- rantia.	Fides.	Spes.	Charitas	Patien- tia.	Pietas.
	Avaritia.	Gula.	Luxuria.	Super- bia.	Acedia.	Invidia.	Ira.	Menda- cium.	Incon- stantia.
	Bonitas	Magni- tudo.	Duratio.	Potestas.	Sapientia.	Volun- tas.	Virtus.	Veritas.	Gloria.
	Differen- tia.	Concor- dantia.	Contra- rietas.	Princi- pium.	Medium	Finis.	Majori- tas.	AEquali- tas.	Minori- tas.
	Vtrum.	Quid.	De quo	Quare.	Quan- tum.	Quale.	Quando.	Vbi.	Quomo- do. Cum quo.

Principia artis Lullianæ sunt

I. Subiecta: eaque

Mixta: quæ modo Subiecta, modo Prædicata eaque

Naturaliter: in circulo I.

Moraliter

Virtutes: in circulo VV

Vitia: in circulo VV

II. Prædicata eaque

Respectiva: in circulo T

III. Quæstiones sive Regule in circulo Q

Aboluta: in circulo A

V

SIXAS

CONSILIUM DE COPIA
PRAXIS ALPHABETI
LULLIANI.

I. Quoties offertur Thema simplex, considera ad qualenam subiectum pertineat. Deinde prædicata absoluta de illo effer: hæc lege, ut unumquodque prædicatum absolutum deducas per singula respectiva. verbi gratiâ, *Hominis bonitas* consideratur, quatenus *differt* à bonitate *Dei, Angeli, Cæli, &c.* quatenus *concordat* cum iisdem: quatenus *contrariatur* *avaritia, gula, &c.*

II. Cùm offertur thema compositum, ambos terminos ejus reduc ad sedes & deduc per cellulas: exempli gratiâ: *Num Deus sit author peccati?* Negatur. I. Quia *Deus est bonus.* 2. quia *est infinitus.* 3. quia *est æternus, &c.* ex circulo A. *Malum autem non est bonum, non est infinitum, non æternum, &c.* ex circulo T. *Deus differt & distat* à malo distantia infinita. Non est *Principium* mali E circulo W. virtutum: *Deus est author & fautor justitiæ, prudentiæ, &c.* Ergo non peccati. E circulo W. vitiorum. Si *Deus est author & fautor Peccati,* est author *avaritiæ, gula, &c.* At non hoc. Ergo. Sed quò tuo! Quodvis problema probari potest è Lullio argumentis. LXII principalibus, & accessoriis MMM DCCC LXXXIV. Vide nostrum *Syntagma Mnemonicum.* Satis de copiâ rerum. Nunc de

COPIA VERBORUM.

Verborum copiam tribus modis acquiri posse autumo, imò credo: videlicet, nostro duplici, & uno Bruni.

I. Primus modus, quo nos delectamur, ita habet.

Princi-

Principiò varietur sententia proposita per casus utriusque numeri, per tempora & regulas Syntacticas Grammaticas, verbi gratiâ hæc sententia, *Omnes homines scire desiderant*, sic variari potest. Non est homo quem non delectet scientia: Cuiuslibet *hominis* natura est, desiderare scientiam: *Homini* cuius innatum est insatiabile sciendi desiderium, &c.

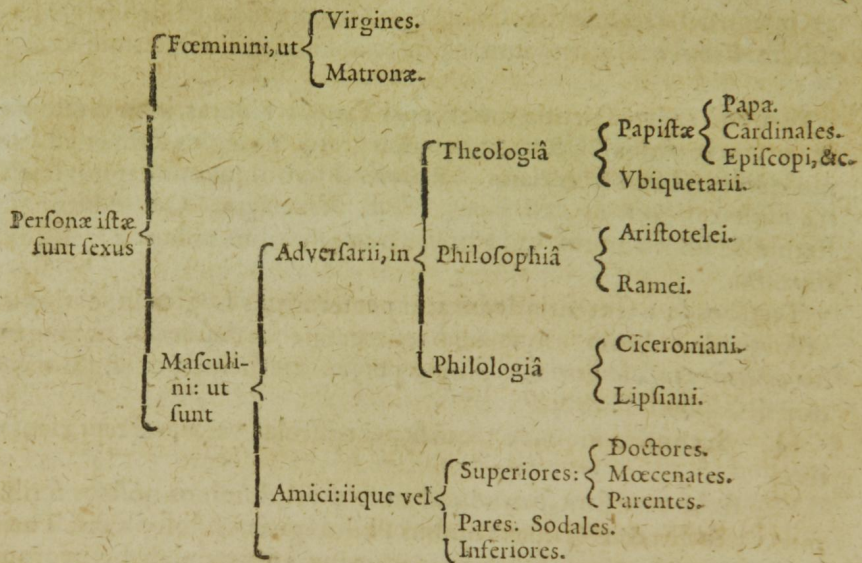
Secundò eadem scientia varietur per Tropos, Figuras, item dictionis, & sententiæ totius Rhetoricæ, exempli gratiâ: Egregius scilicet est homo qui aspernatur scientiam. Est *Ironia*. Homo, qui non capitur scientiâ multarum rerum, est stipes. Est *Metaphora*. O hominem austerum & inhumanum, qui à literis humanioribus abhorret! Est *Exclamatio*.

Tertiò eadem sententia deducatur per terminos Logicæ inventionis, verbi gratiâ: Homo usque aded tenetur sciendi desiderio, ut tandem fiat *efficiens causa* scientiæ. Homo per *formam* suam, quæ est anima rationalis, appetit scire &c.

II. Secundus modus est, qui fit per epistolas veras, vel repræsentativas.

Epistolæ veræ sunt, quando ad amicos vel dominos nostros scribimus, variis de rebus & quæstionibus Philologicis, Philosophicis, Theologicis, &c. Fiat ergò Index amicorum juxta seriem alphabeti: eorumque nomina asscribantur, & quæ de re ad illos scripserimus annotetur. Acceptis literis amicorum, eæ semel atque iterum perlegantur: & summa earum in dorso notetur. Postea referantur in volumen: ita ut eæ, quæ ab uno eodem perlata sunt, jungantur. Et hoc fiat quotannis.

Epistolæ repræsentativæ dicuntur quando fingimus personas ad quas scribamus, de rebus vel veris vel fictis.

Quotidiè igitur fingas personam: verbi gratiâ Mauritium H. L. Patrem, &c. ad quos scribas Latinè, Gallicè, Germanicè. Quod si feceris, & copiam hoc modo non addiscis, nã! jam conclamatum est.

III. Tertius modus est Jordani Bruni, quem ille in m. s. Rhetoricâ, (quam penes me habeo, liberalitate præstantissimi Dn. Regneri Barels Frisii, amici mei honorandi) tradidit; sed obscure. Hunc ergo perspicue & breviter explanabo.

Alphabetica certa sunt tenenda, quæ nobis suppeditant verborum phrasiumque innumerabilem multitudinem.

Termini generales, qui vel in omni oratione, vel in plurimis locum habent, sunt præmittendi: quia ex illis alphabetum primarium constituitur. Suntque.

I. Esse

I. *Esse vel Non esse.* Non enim est oratio, quæ in verbum substantivum non resolvatur, affirmativè vel negativè.

II. *Sentire, opinari, scire, intelligere, ignorare, imaginari, dubitare.*

III. *Consentire, Dissentire.* In oratione enim accidit, ut omnes vel plures, pauci vel nulli consentiant & dissentiant.

IV. *Eligere, repudiare, curare, despiciere, magnifacere, negligere.*
Hoc alphabetum exercetur universaliter circa ea, quæ consistunt in deliberando.

V. *Affirmatio & negatio.* Alphabetum affirmandi erit, Ajo, cenfeo, dico, existimo, fateor, judico, &c.

VI. *Interrogandi* alphabetum, ut, An, Fortè Numquid, Nonne?

VII. *Evidentis & occulti.* Evidentis: ut, Patet, manifestum est, palam est.

VIII. *Facilis & Difficilis.*

IX. *Similis & Dissimilis.* In omni enim proposito omnis generis similia adhibere possumus.

X. *Rationes atque Causæ,* quibus utimur in quolibet discursu: ut, quia, siquidem, quandoquidem, cum sit hoc, si hoc, si illud, &c.

XI. *Convenientiæ & differentiæ* alphabetum.

XII. *Probationis seu Confirmationis, Improbationis seu infirmationis:* ut absurdum est, inconveniens est, &c.

XIII. *Perfecti & imperfecti:* ut, planè, sufficienter, insufficienter, pro captu &c.

XIV. *Totius & Partis, universalitatis & Particularitatis:* ut, omnes, cuncti, nemo est qui non, nullo excepto, universi, quidam, aliqui, nonnulli, sunt qui, non defunt qui, &c.

V 3

XV. *Com-*

XV. *Comparisonis, Superlationis & Exaurationis notæ*: ut perinde, maximè omnium, supra quam possibile sit.

XVI. *Per id cui satis fit, vel minus satis fit, vel unde aliquis quiescat, seu suspensus maneat, acquiescat vel hæset, certus sit vel anceps.*

XVII. *Per Possibile & Impossibile*: ut, nihil impedit: item *ex contingenti & necessario*: ut esse à naturâ, vel divinâ providentiâ inditum; à *communi sensu, à propria imbecillitate*: ex quibus omnibus & similibus & ratio & oratio ditescit.

XVIII. *Per finem, seu causam finalem*: ut, propter quid, cujus gratiâ, &c.

XIX. *Conditionalium variatio*: ut, Homo scire desiderat, dummodo non sit stultus.

XX. *Modus est inspiciendus & ponderandus*: ut an benè, malè, perfectè, an imperfectè per se, per accidens, &c.

XXI. *Frequentissima copulandi notæ*: ut, Et, Etiam, atque, &c.

XXII. *Continuationum copia*: ut, primò, initio, secundò, deinde, præterea, subinde, adhæc, proinde, neque illud obiter prætereundum, tandem, ultimò, ad extremum.

XXIII. *Notæ Assumendi*: utpote in quibus argumentationum principia proponimus.

XXIV. *Notæ Subsumendi*: ut sunt, sed, porro, atque, ceterùm, &c.

XXV. *Conclusionum seu Illationum varietas est inspicienda*: ut, Ergo, igitur, iccirco, &c.

XXVI. *Diverse rationes*, quibus positio totius eiusdem argumenti variari potest.

Ex hoc Catalogo depromere licet omnia, quorum dictionem possumus variando ditare. Sed & hæc loca sunt (exceptis tribus quatuorve) ad res

ad res atque rationes multiplicandas apta: ut ita duplex copiz genus in eodem liceat inspicere Catalogo.

Postquam ex pluribus dictionibus alphabeta fuerint constituta, quod possimus infinitam variandi copiam habere, constituemus Alphabetum Indumentorum.

Nomine Indumentorum hoc Alphabetum inscribimus, quia non ad Substantiam orationis pertinent, seu ad materiam: sed tantum ad extrinsecam formam. Neque est ulla oratio cui omnia & singula hæc indumenta nequeant accommodari.

Sunt autem Indumenta sequentia.

ALPHA.

CONSILIUM DE COPIA
ALPHABETVM INDVMENT-
torum.

- A. *Esse.*
- B. *Non esse.*
- C. *Sentire.*
- D. *Imaginari.*
- E. *Intelligere.*
- F. *Opinari.*
- G. *Ignorare.*
- H. *Dubitare.*
- I. *Consentire.*
- K. *Dissentire.*
- L. *Affirmare.*
- M. *Negare.*
- N. *Verum esse.*
- O. *Falsum esse.*
- P. *Quarere.*
- Q. *Respondere.*
- R. *Apertum esse.*
- S. *Occultum esse.*
- T. *Firmum seu certum esse.*
- V. *Dubium vel Incertum.*
- X. *Exemplo vel similitudine manifestabile.*
- Z. *Ratione consentaneum.*
- A. *Necessarium.*
- B. *Possibile.*
- Γ. *Conueniens.*
- Δ. *Absurdum.*

Hæc sunt, quæ quilibet suo modo, certâque industriâ literis propriis
pro lubitu ascribere debet.

DE

DE VSV HUIVS ALPHABETI.

Est unica ratio, quâ orationem seu discursum, & libellum ita fermè innumeris modis variare possumus, ut nunquam eadem videatur repeti cantilena. Exempli gratiâ: Si oratio constet triginta enunciationibus; illæ primum singulæ singulis regulantur literis: ut A, dicatur de primâ: B, regulet secundam: C, tertiam, &c. Deinde B, regulet primam: C, secundam: D, tertiam, &c. Postea C, primam: D, secundam: E, tertiam, &c. A verò ultimam. Hoc igitur alphabetum literis suis inscribatur circulo, adjectis significatis enarratis, ut hâc ratione fiat continua circulatio.

Porro in hujus alphabeti usu illud animavertendum est, ut hæc pro modo cujusvis propositi sumantur, affirmativè vel negativè, absolutè vel modaliter, &c. quatenus videlicet orationis seu rei significatæ conditio patitur.

Constituatur igitur Alphabetum modorum seu rationum, quibus prædictæ singulæ ac omnes orationes variantur tanquam coloribus. Prius enim Alphabetum Indumentorum variatur per hoc Alphabetum colorum. Nam unum idemquæ indumentum variis modis variatur colorum singulorum diversitate, non sine jucunditate. Colores autem, seu modi illi, sunt Affirmatio, Negatio, &c. quæ sequuntur, quæ non eodem modo accipiuntur, quo supra. Supra enim formaliter accipiebantur, hîc modaliter: ut ex Alphabeto, quod exemplis illustravi, patet.

Nam hæc propositio: *Omnes scire desiderant.* coloratur sic ut in sequentibus vides.

X

ALPHA.

ALPHABETVM MODO-
RVM SEV COLORVM.

- A. *Affirmativè*: Omnes homines naturâ scire desiderant.
- B. *Negativè*: Nullus hominum est, qui naturaliter scire non desideret.
- C. *Interrogativè*: An quisquam hominum esse potest, in quem sciendi desiderium non aliquando cadat?
- D. *Responsivè*: Si quis à me quærat, Quid est quod homini maximè conveniat? Aliud respondere seu afferre non possum præter sciendi desiderium.
- E. *Activè*: Scire concupiscit homo.
- F. *Passivè*: A naturæ multiplici instinctu ad scientiæ adeptionem erigitur & dirigitur Homo.
- G. *Privativè*: Homo ægrè fert, si privetur scientiâ.
- H. *Contradictoriè*: Nihil scire velle non decet hominem.
- I. *Gerundivè*: Sciendi desiderio tenetur homo.
- K. *Mutando nomen*: Artes scire homo desiderat.
- L. *Infinitivè*: Homo desiderare videtur scientiam.
- M. *AEquipolentivè*: Cognitione homo delectatur.
- N. *In præterito*: Nunquam homo fuit qui scire non desiderarit.
- O. *In presenti*: Hominum nullus est hodie, qui non scientiam desideret.
- P. *In futuro*: Nullus ad finem sæculi erit, qui scientiam non sit desideraturus.
- Q. *Descriptivè*: Animal istud ad astra erectum, non autem ut cætera abjectum ad partem, oculis, auribus, &c. ad intelligendum festinat.
- R. *Definitivè*: Animal rationale ad objectum suum cognoscendum properat.
- S. *Contrariè*: Nullus est ita iners, ut nihil scire velit.
- T. *Refragativè*: Mirum est, si quisquam hominum inveniatur expertus hujus desiderii.
- V. *Abstractivè*: Magnitudine desiderii sciendi tenentur omnes.
- X. *Concretivè*: Magno desiderio scientiæ capiuntur omnes.

Z. *Metapho-*

Z. *Metaphoricè*: Omnes homines animi alas ad lucem intelligentiæ explicant, oculos intorquent, & ad scientiam veluti præfixum scopum collimant.

A. Per *Rectum sive casum nominativum*: Scientia ad sui cupiditatem omnes impellit.

B. Per *Genitivum*: Scientiæ desiderio capiuntur omnes.

Γ. Per *Dativum*: Omnibus hominibus innatum est scientiæ desiderium.

Δ. Per *Accusativum*: Scientiam affectant omnes.

E. Per *Vocativum*: Quid est, ô homo, quo magis cupiunt, quam lucis intelligentiæ splendore.

Z. Per *Ablativum*: A fulgore lucis intelligibilis omnis intelligentiæ appetitus & apparatus accenditur, &c.

Canditatus Eloquentiæ Latinæ quotidie sententiam unam atque alteram deducat per hoc alphabetum, vel expressè vel tacitè.

Ad uberiorem vero copiam ordinari potest alia figura, quæ facit ad divitias Orationis, acceptis terminis Grammaticis & Rhetoricis, hoc modo, ut sequitur.

X 2

TERMI-

TERMINI LATITUDINIS.		
	A B C D E F G H I K L	
TERMINI ALTITUDINIS.	A	Nominativus.
	B	Genitivus.
	C	Dativus.
	D	Accusativus.
	E	Vocativus.
	F	Ablativus.
	G	Persona Prima.
	H	Persona Secunda.
	I	Persona Tertia.
	K	Singularis numerus.
	L	Pluralis numerus.
		Amplificatio.
		Compositio.
	Relatio.	
	Periphrasis.	
	Hyperbole.	
	Diminutio.	
	Metonymia.	
	Synechdoche.	
	Metaphora.	
	Ironia.	

RERUM ET VERBORUM.
EXEGESIS SCHEMATIS.

165

Hic licet variare, vel per singula Elementa per se, vel cum aliis composita. Exempli gratiâ.

Per A, possumus dicere: Omnis homo, qui græcè dicitur ἀνθρώπος, capitur sciendi desiderio, & nominatim fertur ad contemplandum cœlestia.

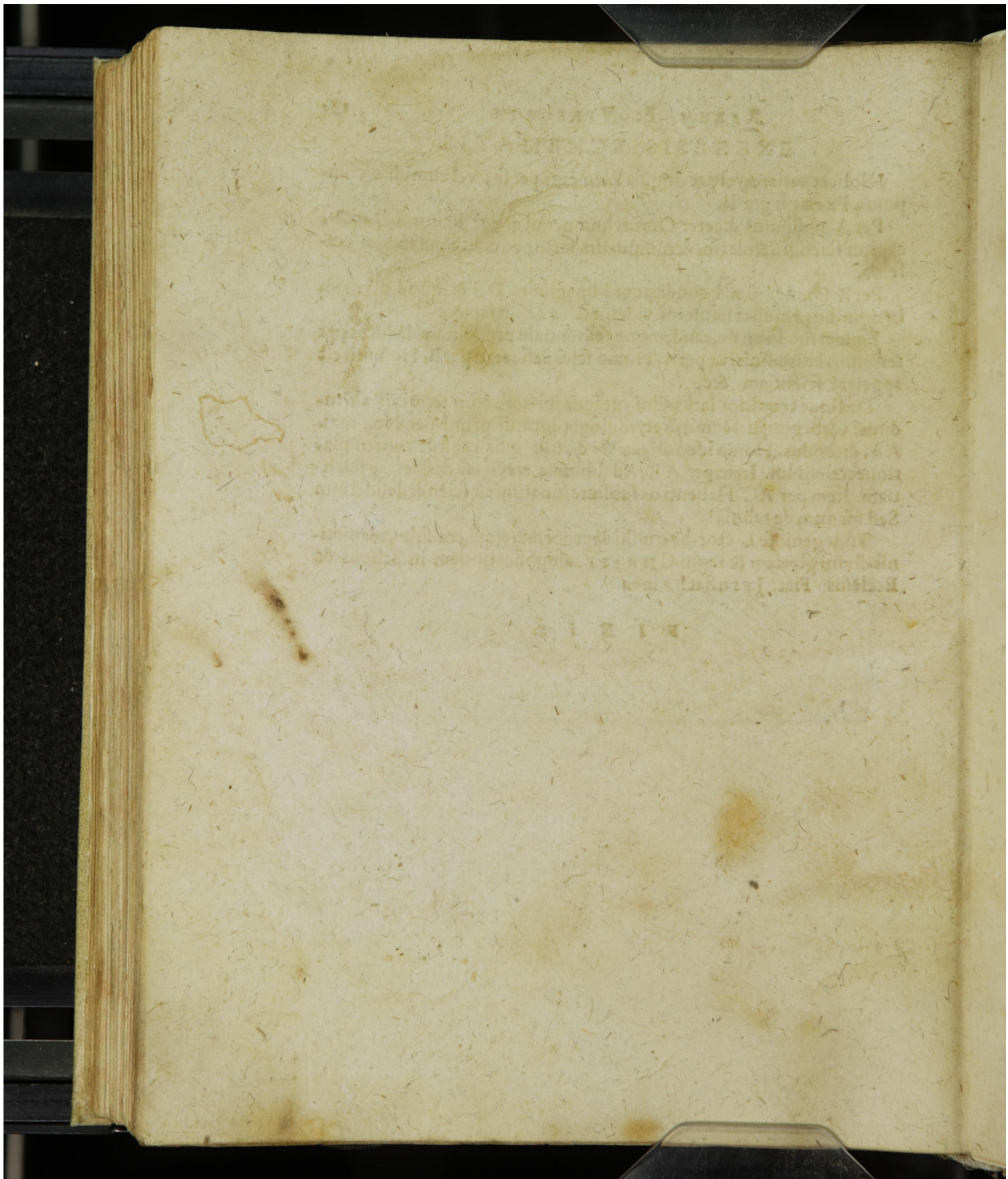
Per B. Omne animal conditum ad imaginem Dei & quod divinam in omnibus æmulari naturam videtur scire desiderat. &c.

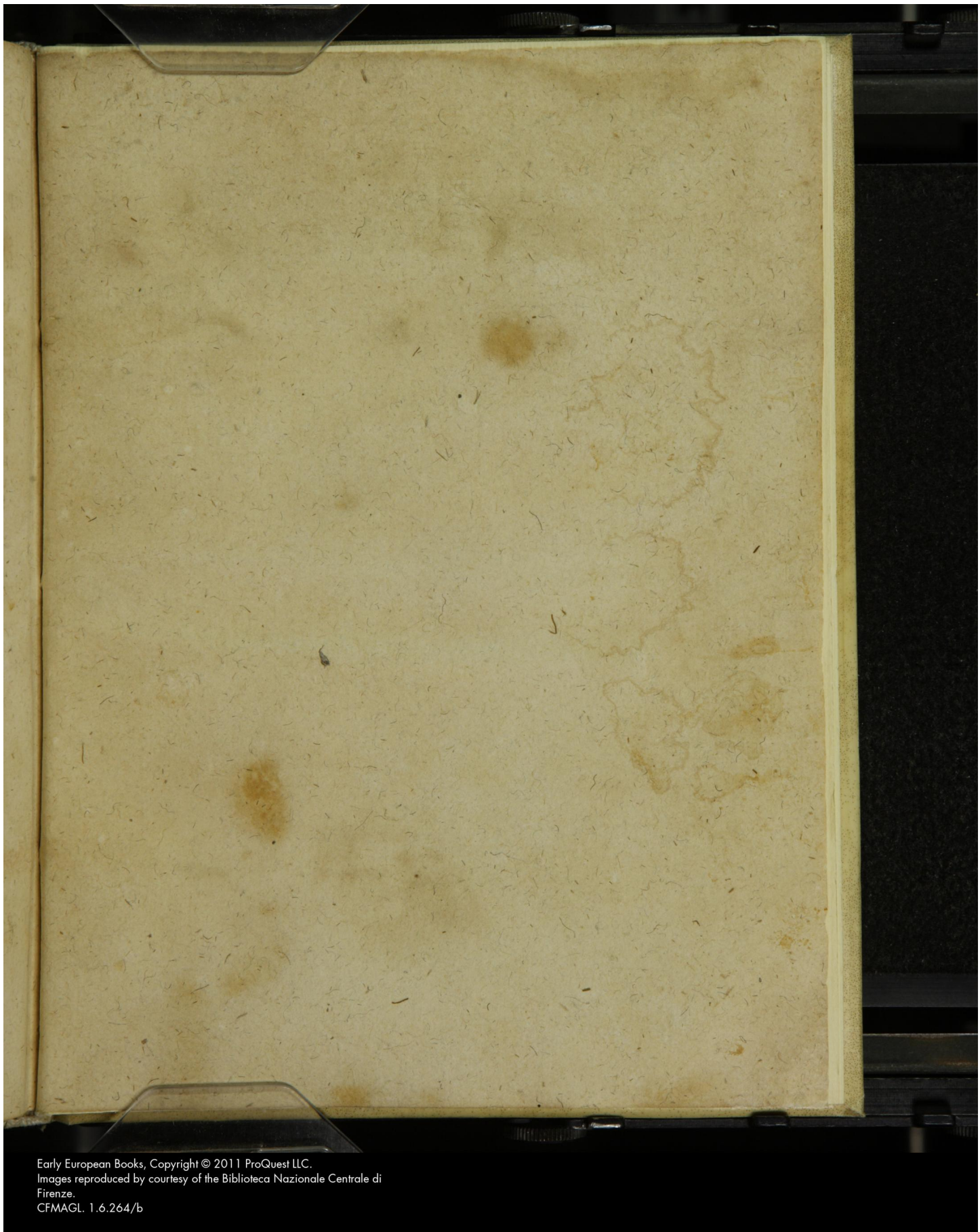
Eodem modo unam, eandemque sententiam propositam deduces per terminos latitudinis: ut per A, Homo scire desiderat: per B, Hominis est appetere scientiam, &c.

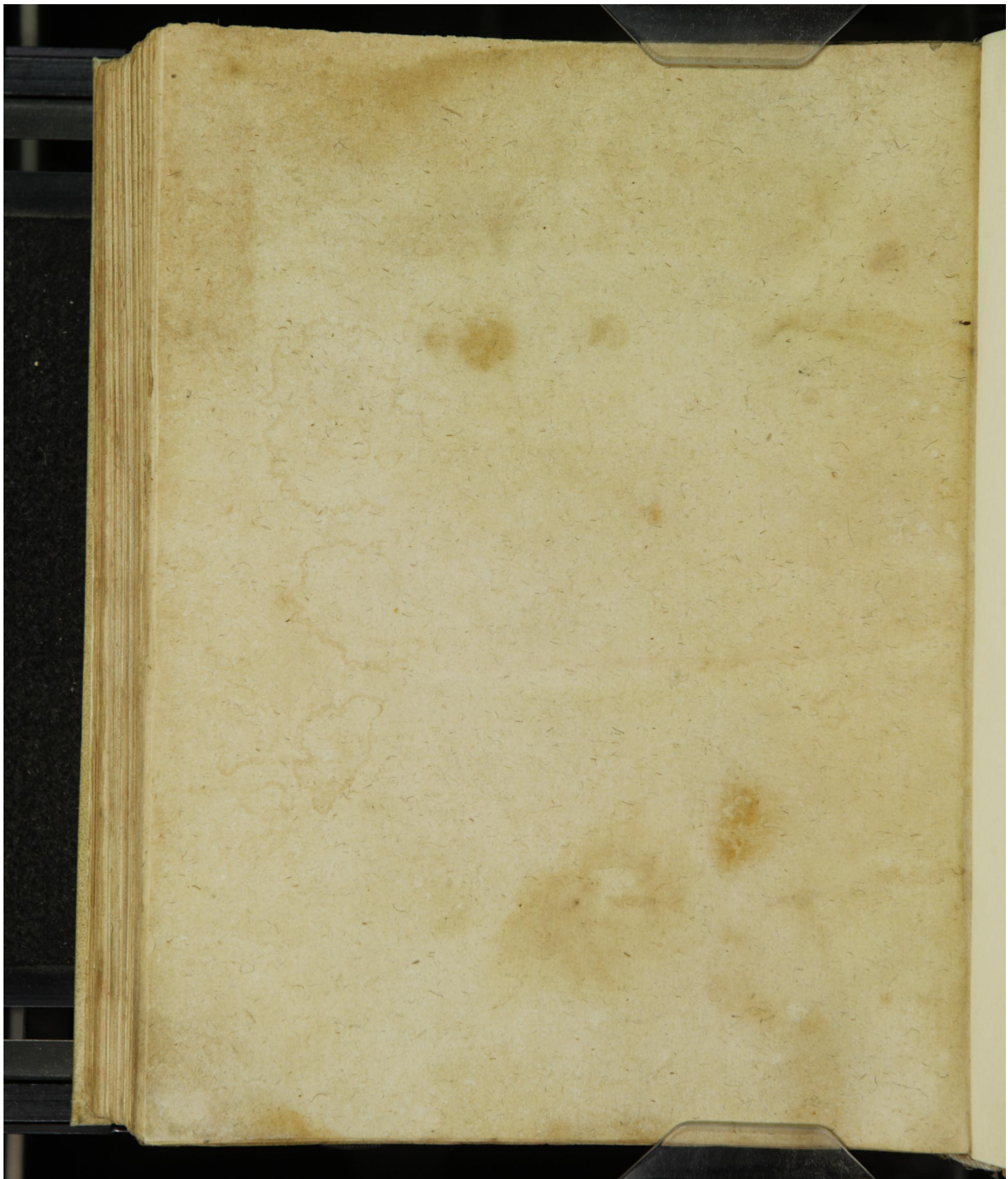
Denique terminos latitudinis poteris miscere cum terminis altitudinis, verbi gratiâ: Hominis etymologia ducatur primo per Nominat. AA, dicendus, Homo ideo ἀνθρώπος dicitur: quia capitur contemplatione cœlestium. Item per AB, Ad sublimia erecti est desiderare scientiam. Item per AC, Habenti os sublime innatum est sciendi desiderium. Sed manum de tabulâ!

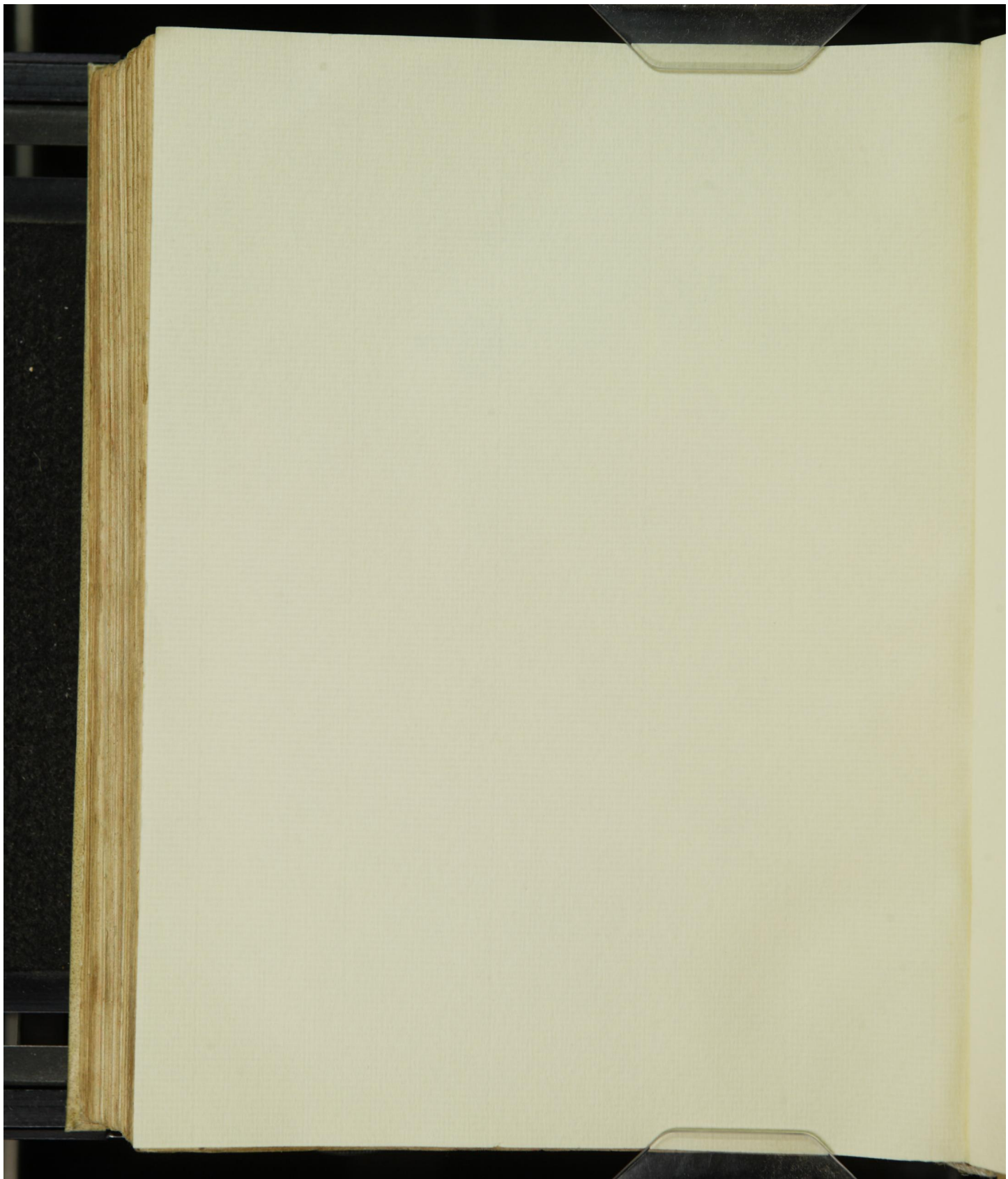
Tu, ingeniose Lector hæc mihi deproperata æqui consule, ad nominis divini gloriâ & regni CHRISTI amplificationem in Scholis & Ecclesiis. Fiat! JESU fiat! Amen.

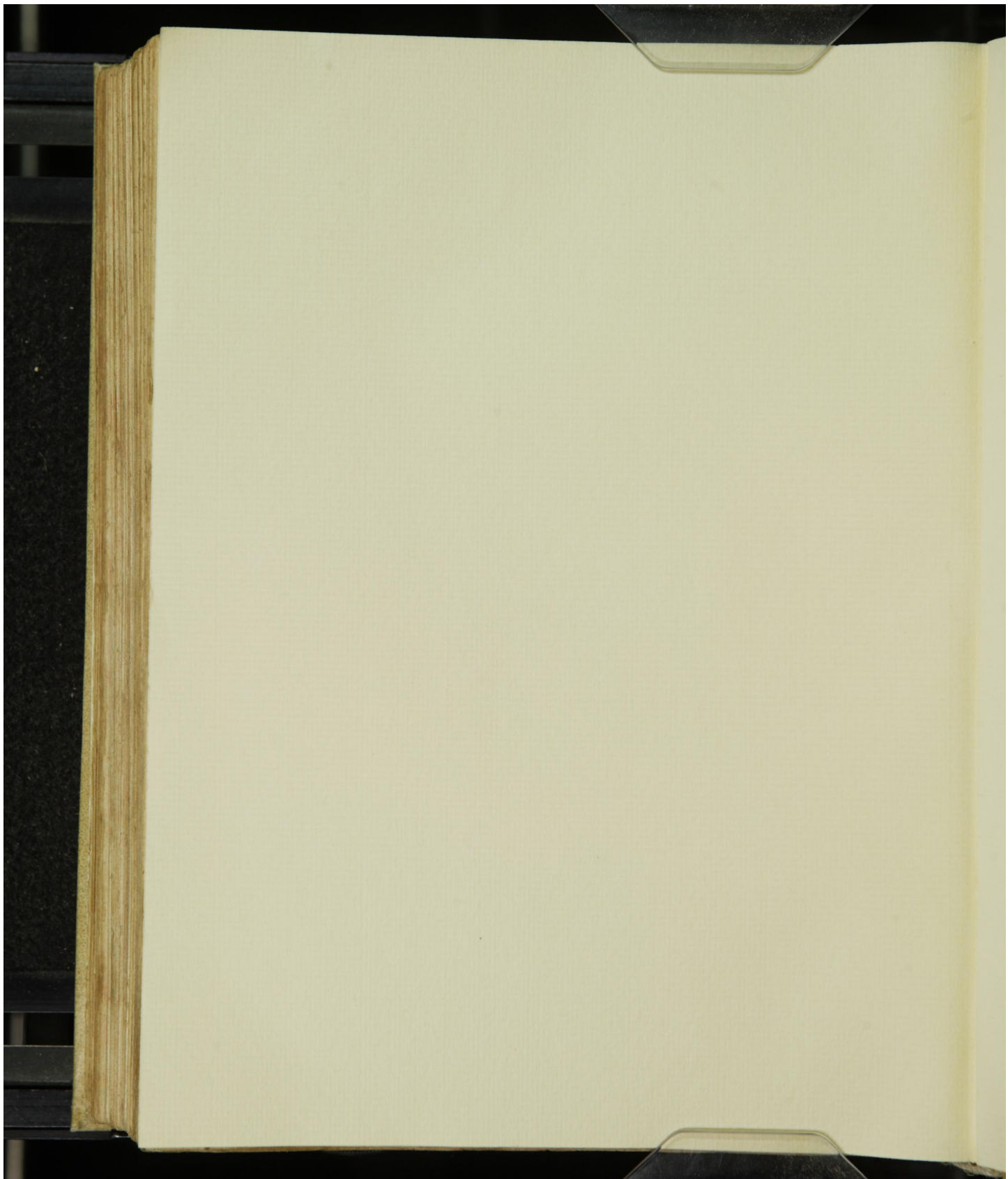
F I N I S.

005643889

005643888

K